

Regeringens proposition till riksdagen om de ändringar inkomstdatasystemet orsakar i arbetspensionslagstiftningen och i lagstiftningen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att, lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare, lagen om sjömanspensioner, pensionslagen för den offentliga sektorn, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar samt strafflagen ska ändras. De föreslagna ändringarna är en följd av lagen om inkomstdatasystemet och de ändringar den medför.

Enligt förslaget ska arbetspensionslagarna ändras så att den administrativa påföljd som påförs för försummelse att ordna pensionsskydd framöver ska heta försummelseavgift och påföras av Statskontoret i stället för av pensionsanstalten. Bestämmelser om påföljder för försummelse av arbetsgivarens skyldighet att anmäla löneuppgifter finns framöver i lagen om inkomstdatasystemet och därför föreslås det att de motsvarande bestämmelserna i arbetspensionslagarna upphävs.

Bestämmelserna i arbetspensionslagarna om hänförande av arbetsinkomst har reviderats och preciserats så att hänförandet så långt som möjligt ska ske på motsvarande sätt som i dag också efter att inkomstregistret har tagits i bruk. Det är meningen att också betalningsprincipen ska stärkas. Vidare föreslås det i arbetspensionslagarna sådana ändringar av teknisk karaktär i tiden för ordnande av pensionsskydd och i anmälningsskyldigheten som beror på ibruktagandet av inkomstregistret.

Det föreslås att lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar ändras så att arbetsinkomsten vid bestämmande av den dagpenning som betalas under 28 dagar inte längre beaktas med en dags noggrannhet bakåt från skadedagen. På det sättet kan uppgiften om den skadades arbetsinkomst fås från inkomstregistret.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2019. De ändringar som införandet av inkomstdatasystemet orsakar i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar och i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar samt ändringarna i strafflagen avses dock träda i kraft den 1 januari 2020.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
Innehåll	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 Inledning	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget	5
2.1 Försummelse att ordna pensionskyddet eller att sköta anmälningsplikten	5
2.2 Hänförande av arbetsinkomst	6
2.3 Beaktande av arbetsinkomsterna vid ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar	6
3 Målsättning och de viktigaste förslagen	7
3.1 Försummelse av anmälningsplikt och ordnande av pensionskydd	7
3.2 Hänförande av arbetsinkomst	7
3.3 Beaktande av arbetsinkomsterna vid ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar	8
4 Propositionens konsekvenser	8
4.1 Ekonomiska konsekvenser	8
Konsekvenser för hushållen	8
Konsekvenser för företagen	9
Konsekvenser för samhällsekonomin och den offentliga ekonomin	9
Konsekvenser för myndigheterna	9
Miljökonsekvenser	9
4.2 Övriga samhälleliga konsekvenser	10
Konsekvenser för medborgarnas ställning och verksamheten i samhället	10
Konsekvenser för sysselsättningen och arbetslivet	10
Sociala konsekvenser och konsekvenser för hälsan samt konsekvenser för jämlikheten, barnen och jämställdheten mellan könen, konsekvenser för brottsbekämpningen och säkerheten samt för den regionala utvecklingen	11
5 Beredningen av propositionen	11
6 Samband med andra propositioner	12
DETALJMOTIVERING	13
1 Lagförslag	13
1.1 Lagen om pension för arbetstagare	13
1.2 Lagen om pension för företagare	25
1.3 Lagen om pension för lantbruksföretagare	27
1.4 Lagen om sjömanspensioner	29
1.5 Lagen om införande av lagen om sjömanspensioner	31
1.6 Pensionslagen för den offentliga sektorn	31
1.7 Lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar	32
1.8 Lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar	33
1.9 Strafflagen	35
2 Närmare bestämmelser och föreskrifter	36
3 Ikraftträdande	36
4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	38
Lagförslag	40
1. Lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare	40
2. Lag om ändring av lagen om pension för företagare	47
3. Lag om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare	50
4. Lag om ändring av lagen om sjömanspensioner	54

RP 87/2018 rd

5. Lag om ändring av 33 § i lagen om införande av lagen om sjömanspensioner ..	57
6. Lag om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn	58
7. Lag om ändring av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar	60
8. Lag om ändring av lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar	62
9. Lag om ändring av 29 kap. 4 a och 12 § i strafflagen	64
Bilagor	66
Parallelltexter.....	66
1. Lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare.....	66
2. Lag om ändring av lagen om pension för företagare.....	79
3. Lag om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare.....	84
4. Lag om ändring av lagen om sjömanspensioner	91
5. Lag om ändring av 33 § i lagen om införande av lagen om sjömanspensioner ..	97
6. Lag om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn	98
7. Lag om ändring av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar	101
8. Lag om ändring av lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar	104
9. Lag om ändring av 29 kap. 4 a och 12 § i strafflagen	108
Förordningsutkast	110
Statsrådets förordning om ändring av 1 § i statsrådets förordning om verkställighet av lagen om sjömanspensioner.....	110
Statsrådets förordning om ändring av 1 § i statsrådets förordning om bestämmande av årsarbetsinkomsten enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar	111

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Regeringen lämnade den 5 oktober 2017 riksdagen ett förslag till lag om inkomstdatasystemet och till vissa lagar som har samband med den (RP 134/2017). I den propositionen föreslogs det att det stiftas en lag om inkomstdatasystemet. Vidare föreslogs det ändringar i lagen om Skatteförvaltningen (503/2010), lagen om beskattningsförfarande (1558/1995), lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) och i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift (771/2016). Syftet med att inrätta ett inkomstdatasystem är att samla in och förmedla inkomstuppgifter så i realtid som möjligt. Syftet är också att förenkla förfarandena och förpliktelserna i samband med anmälan om löneuppgifter.

I lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) föreskrivs det om ett riksomfattande inkomstdatasystem avsett att betjäna arbetsgivare, andra prestationsbetalare och uppgiftsanvändare samt om skyldigheten att använda systemet för att lämna inkomstuppgifter som omfattas av den lagstadgade anmälnings- och informationsskyldigheten och andra uppgifter som har samband med dem.

Uppgifterna i inkomstregistret uppdelas mellan uppgifter som arbetsgivaren eller någon annan prestationsbetalare alltid är skyldig att anmäla och uppgifter som det är frivilligt att lämna in via inkomstregistret. De uppgifter som omfattas av den obligatoriska anmälningskyldigheten motsvarar de uppgifter som prestationsbetalaren i dag är skyldig att lämna till Skatteförvaltningen, pensionsanstalten, ett försäkringsbolag som bedriver olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringsverksamhet och till arbetslöshetsförsäkringsfonden som årliga s.k. årsanmälningsuppgifter. Anmälan till inkomstregistret ersätter med avseende på dessa uppgifter de nuvarande årsanmälningarna och övriga skyldigheterna att lämna uppgifter när det gäller uppgifter som omfattas av inkomstregistret. De uppgifter som det är frivilligt att lämna till inkomstregistret är kompletterande uppgifter som gäller arbetsavtals-, anställnings- och uppdragsförhållanden och som prestationsbetalaren med stöd av någon annan lag är skyldig att lämna till uppgiftsanvändarna och som dessa behöver för att sköta sina i den föreslagna lagen nämnda uppgifter.

Författningarna som gäller inkomstdatasystemet påverkas också av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (*dataskyddsförordningen*) som ska börja tillämpas i medlemsstaterna den 25 maj 2018. Dataskyddsförordningen kräver till vissa delar nationell reglering och i anknytning till det har det som kompletterande reglering till dataskyddsförordningen föreslagits en ny allmän lag (RP 9/2018 rd) som ska upphäva personuppgiftslagen. Den föreslagna dataskyddslagen ska bestå av ett flertal paragrafer som ska komplettera och precisera dataskyddsförordningen. Dessa ändringar i dataskyddsregleringen förutsätter att också den övriga nationella lagstiftningen ses över och att bestämmelserna om behandling av personuppgifter revideras så att är förenliga med dataskyddsförordningen.

Det är tänkt att inkomstdatasystemet tas i bruk i två faser, så att lagen om inkomstdatasystemet från ingången av 2019 tillämpas på uppgifter som gäller betalda prestationer och från ingången av 2020 på förmånsuppgifter. Från ingången av 2019 används uppgifterna av Skatteförvaltningen, pensionsanstalterna, Pensionskyddscentralen, Folkpensionsanstalten och Arbetslöshetsförsäkringsfonden. Övriga aktörer börjar använda inkomstregistrets uppgifter från ingången av 2020.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Försummelse att ordna pensionsskyddet eller att sköta anmälningsplikten

Enligt arbetspensionslagarna (lagen om pension för arbetstagare 395/2006, ArPL; lagen om sjömanspensioner 1290/2006, SjöPL; lagen om pension för företagare 1272/2006, FöPL; lagen om pension för lantbruksföretagare 1280/2006, LFöPL och pensionslagen för den offentliga sektorn 81/2016, OffPL) är en arbetsgivare skyldig att ordna pensionsskydd för en anställd som omfattas av lagens tillämpningsområde och en företagare för egen del genom att teckna en arbetspensionsförsäkring från en arbetspensionsanstalt. En arbetsgivare kan ordna pensionsskyddet också genom att grunda en pensionsstiftelse enligt lagen om pensionsstiftelser (1774/1995) eller en pensionskassa enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) eller genom att ansluta sig till sådana som delägare. Vidare är en arbetsgivare för skötseln av en försäkring skyldig att till pensionsanstalten anmäla uppgifterna om de löner som har betalats till de anställda. Försummelse att sköta dessa plikter kan få en administrativ sanktion kallad försummelseförhöjning till följd.

Med stöd av bestämmelserna om försummelseförhöjning kan en pensionsanstalt när det gäller en arbetsgivare för försummelse att ordna pensionsskydd och att anmäla uppgifter och när det gäller en företagare för försummelse att ordna pensionsskydd fastställa en högst till det dubbla beloppet förhöjd skälig arbetspensionsförsäkringsavgift. När den förhöjda arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelseperioden fastställs ska hänsyn tas till försummelsens längd, om försummelsen varit upprepad och andra jämförbara faktorer med anknytning till bedömningen av hur klandervärd försummelsen är. Pensionsanstalten ska på begäran ge ett överklagbart beslut om den förhöjda arbetspensionsförsäkringsavgiften.

De uppgifter som en arbetsgivare enligt arbetspensionslagarna ska anmäla lämnas framöver till inkomstregistret. Av den orsaken föreskrivs det också om den administrativa påföljden som orsakas av försummelse att sköta anmälningsplikten när det gäller uppgifter som ska anmälas till inkomstregistret i lagen om inkomstdatasystemet, i lagen om beskattningsförfarande och i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Dessutom ansvarar Skatteförvaltningen för fastställande av påföljd. Följaktligen måste regleringen om försummelse av anmälningsplikten upphävas i arbetspensionslagarna.

Lagstiftningen om inkomstdatasystemet innehåller inga administrativa påföljder för försummelse att ordna pensionsskydd, så den regleringen ingår därför även framöver i arbetspensionslagstiftningen.

Försummelseförhöjningens belopp fastställs enligt gällande lag av arbetspensionsanstalten. Sedan arbetspensionslagarna stiftades har tolkningen av sådan betydande utövning av offentlig makt som avses i grundlagen i och med grundlagsutskottets avgöranden preciserats så att påförande av en administrativ påföljdsavgift av straffkaraktär anses innefatta betydande utövning av offentlig makt. Enligt 124 § i grundlagen får uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt dock ges endast myndigheter. Eftersom en arbetspensionsanstalt inte är en myndighet måste följaktligen bestämmelserna om administrativa påföljder för

försummelse att ordna pensionsskydd ändras så att beloppet av den administrativa påföljden framöver fastställs av en myndighet. Påföljden för försummelse att sköta försäkringsskyldigheten enligt trafikförsäkringslagen (460/2016) eller lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) fastställs av Statskontoret och därför är det motiverat att ge också fastställandet av påföljd för försummelse att ordna arbetspensionsskyddet till Statskontoret.

2.2 Hänförande av arbetsinkomst

Vid fastställande av arbetspension betraktas den pensionsgrundande arbetsinkomsten i regel som inkomst för det kalenderår under vilket den betalats (71 § ArPL). Om betalningsprincipen snedvrider pensionsbeloppet, kan den pensionsgrundande arbetsinkomsten betraktas som inkomst för det kalenderår då den tjänades in (intjänandeprincipen). Med snedvridning av pensionsbeloppet avses en väsentlig skillnad i pensionsbeloppet. I praktiken kan pensionsbeloppet anses snedvridet, om den arbetsinkomst som ska hänföras är större än månadspensionens femdubbla belopp.

I dagens tillämpnings- och rättspraxis tillämpas intjänandeprincipen dessutom på så kallade slutlikvider som betalas till en anställd efter att anställningen har upphört. Det kan till exempel gälla övertidsersättningar, semesterpenning, semesterersättning och tjänstgöringstillägg. Ibland betalas hela slutlönen ut först efter att anställningen har upphört. Enligt arbetsavtalslagen (55/2001) och semesterlagen (162/2005) har en anställd rätt att få sådana betalningar när anställningen upphör. I praktiken betalas de ofta ut först efter att anställningen har upphört, eftersom det är möjligt att i ett kollektivavtal eller i ett arbetsavtal avtala om en utbetalningstidpunkt som avviker från lagen.

Den nämnda intjänandeprincipen ska tillämpas också när slutlönen för en person som går i ålderspension betalas ut efter att pensionen börjat löpa, när arbetsinkomst och slutlön betalas ut efter frånfalle av familjepensionens förmånslätare och i vissa andra fall förknippade med arbetslivspension, partiell förtida ålderspension eller pensionsslagsändringar.

I och med införandet av inkomstregistret kommer hänförandet av arbetsinkomsten enligt betalningsprincipen som inkomst för den kalendermånad den har betalats ut att stärkas ytterligare och därför hänförs slutlönen inte längre till tiden före ålderspensionen, på det sättet som enligt gällande lag och etablerad tillämpningspraxis. Poster som har betalats ut efter ålderspensioneringen, som hör t.ex. till slutlönen, bör dock vid fastställandet av pensionen i så hög utsträckning som möjligt beaktas på motsvarande sätt som i dag också efter att inkomstregistret har tagits i bruk.

2.3 Beaktande av arbetsinkomsterna vid ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

Ersättningen för inkomstbortfall som betalas med stöd av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar fastställs på basis av den skadades inkomst. Den dagpenning som betalas under 28 dagar efter ett skadefall motsvarar i regel till storleken den sjuklön som arbetsgivaren betalar. Om sjuklön inte har betalats, endast en del av lönen har betalats som sjuklön eller om sjuklönen på grund av permittering eller någon annan motsvarande orsak har betalats för en förkortad arbetstid, bestäms dagpenningen utifrån de arbetsinkomster som den skadade hade under de 28 dagar som föregick skadedagen, eller om anställningsförhållandet har pågått en kortare tid, under anställningsförhållandet. Inkomstregistret ger arbetsinkomsten per lönebetalningsperiod. För att inkomstregistret ska kunna användas vid bestämmandet av dagpenningen utgående från arbetsinkomsterna som föregår ett skadefall, måste lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar ändras så att arbetsinkomsterna beaktas per

lönebetalningsperiod. I praktiken beräknar arbetsgivaren vanligtvis även nu för tiden inkomsten för de 28 dagarna på grundval av inkomsterna under lönebetalningsperioden.

Dagpenningen under 28 dagar efter skadedagen och olycksfallspensionen bestäms utifrån årsarbetsinkomsten. Vid fastställandet av årsarbetsinkomsten räknas den skadades arbetsinkomst för det år som föregår skadefallet. I lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar förutsätter ordalydelsen inte att arbetsinkomsterna beaktas med en dags noggrannhet bakåt från skadefallet. I statsrådets förordning om bestämmande av årsarbetsinkomsten enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (1466/25) föreskrivs det dock att arbetsinkomsterna under det år som föregår skadedagen beaktas vid beräkningen av årsarbetsinkomsten. För att inkomstregistret ska kunna användas vid fastställandet av årsarbetsinkomsten, måste denna förordning ändras så att arbetsinkomsterna beaktas per lönebetalningsperiod.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Propositionens mål är att göra de ändringar i arbetspensionslagstiftningen och i lagstiftningen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar som blir nödvändiga när inkomstdatasystemet införs. Vidare justeras de bestämmelser om behandlingen av personuppgifter som anknyter till ändringarna som föreslås i denna proposition och som omfattas av dataskyddsförordningens tillämpningsområde så att de är förenliga med dataskyddsförordningen.

3.1 Försummelse av anmälningsplikt och ordnande av pensionsskydd

I propositionen föreslås det att bestämmelserna i arbetspensionslagarna om försummelse av anmälningsplikten upphävs. När inkomstregistret har tagits i bruk kommer de påföljdsavgifter för fördröjning med att uppfylla anmälningsplikten och för försummelse av anmälningsplikten som hör till Skatteförvaltningens behörighet att motivera prestationsbetalarna till att uppfylla anmälningsplikten till gagn för alla uppgiftsanvändare. Påföljderna kan också ur arbetspensionssystemets synvinkel anses tillräckliga för försummelse av anmälningsplikten. Genom upphävande av arbetspensionslagarnas bestämmelser om försummelse av anmälningsplikt kan också en eventuell dubbel bestraffning som hänför sig till samma uppgifter som ska anmälas till inkomstregistret undvikas.

Meningen är att bestämmelserna om försummelse att ordna pensionsskydd huvudsakligen ska kvarstå i den form de är nu. De ovannämnda administrativa påföljder för fördröjning med att uppfylla anmälningsplikten och för försummelse av anmälningsplikten som hör till Skatteförvaltningens behörighet gäller inte försummelse att ordna pensionsskydd, och således föreskrivs det om de administrativa påföljderna i fråga om den fortfarande i arbetspensionslagarna. Det föreslås i propositionen att den administrativa påföljden för försummelse att ordna pensionsskydd, kallad försummelseavgift, framöver ska fastställas av Statskontoret på ansökan av pensionsanstalten. Försummelseavgiften är en administrativ påföljdsavgift som fastställs för att verkställas och betalas till den pensionsanstalt som har ansökt om påförande av försummelseavgift. I övrigt motsvarar försummelseavgiften i huvudsak den nuvarande försummelseförhöjningen.

3.2 Hänförande av arbetsinkomst

Det föreslås i propositionen att den betalningsprincip som ska beaktas vid hänförande av arbetsinkomst ska förtydligas och stärkas. Enligt förslaget ska den anställda behålla rätten till

pension som intjänats på inkomster som utbetalats efter pensioneringen och som ingår i den s.k. slutlönen redan innan han eller hon har nått försäkringsskyldighetens övre åldersgräns.

I och med införandet av inkomstregistret kommer hänförandet av arbetsinkomsten enligt betalningsprincipen som inkomst för den kalendermånad den har betalats ut att stärkas ytterligare. Gällande tillämpnings- och rättspraxis att hänföra slutlönen till intjäningstiden före begynnelsepunkten för ålderspensionen är inte längre under inkomstregistrets tid tillräckligt klar och ändamålsenlig. För att den anställda också efter att inkomstregistret har tagits i bruk i så stor utsträckning som möjligt ska behålla rätten till t.ex. poster i slutlönen utbetalade efter den första ålderspensioneringen, föreslås det att den anställda ska ha rätt till pension som intjänats på ovannämnda inkomster redan innan han eller hon har nått den övre försäkringsåldersgränsen. I övriga fall betalas pension som intjänats på arbetsinkomster som utbetalats under tiden för ålderspension i regel vid den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

Enligt förslaget hänförs arbetsinkomsten också framöver enligt intjäningsprincipen bland annat i situationer där arbetsgivaren har gått i konkurs eller vid lönegaranti för arbetstagaren, då arbetsinkomst som betalas ut också lång tid efter det att arbetsgivarens verksamhet upphörde också nu retroaktivt hänförs till intjäningstiden och den tid då arbetsgivaren hade en gällande arbetspensionsförsäkring. I enlighet med nuvarande tillämpningspraxis hänförs dessutom sådan arbetsinkomst till intjäningstiden som betalas efter en persons frånfälle. Av denna orsak beaktas dessa arbetsinkomster i beloppet för den familjepension som beviljas efter förmånslåtarens frånfälle.

3.3 Beaktande av arbetsinkomsterna vid ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

Det föreslås att arbetsinkomsten vid bestämmande av den dagpenning som enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar betalas under 28 dagar inte längre ska beaktas med en dags noggrannhet bakåt från skadedagen. Det föreslås att arbetsinkomsten ska beaktas enligt den eller de fulla lönebetalningsperioder som närmast föregått skadedagen och som sammanlagt kommer närmast 28 dagar i längd. På det sättet fås informationen om den skadades arbetsinkomster från inkomstregistret och behöver inte längre efterfrågas hos arbetsgivaren. På motsvarande sätt föreslås det att statsrådets förordning om bestämmande av årsarbetsinkomsten enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar ändras så att de uppgifter om arbetsinkomsten under året som föregår skadefallet som behövs för att fastställa årsarbetsinkomsten kan fås från inkomstregistret.

4 Propositionens konsekvenser

Konsekvenserna av inkomstdatasystemet har utvärderats i regeringspropositionen om den lagen. I denna proposition bedöms de konsekvenser som har samband med genomförandet av de lagändringar som föreslås i denna proposition.

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för hushållen

RP 87/2018 rd

I och med införandet av inkomstregistret kommer hänförandet av arbetsinkomsten enligt betalningsprincipen som inkomst för den kalendermånad den har betalats ut att stärkas ytterligare. I propositionen föreslås det i syfte att stärka betalningsprincipen därför preciseringar i bestämmelserna som gäller fastställandet av förmåner. Införandet av inkomstregistret syftar dock inte till att försämra en persons rätt att i avvikelse från betalningsprincipen få den s.k. slutlönen hänförd till tiden före ålderspensionen på samma sätt som i nuläget. Hänförandet av slutlönen har i dagsläget grundat sig enbart på etablerad tillämpnings- och rättspraxis. De lagändringar som föreslås i propositionen säkrar så bra som möjligt nuläget enligt tillämpningspraxis och en persons rätt att få den slutlön som eventuellt betalats under begynnelsemånaden för en första ålderspension beaktad i ålderspensionens belopp.

Konsekvenser för företagen

Upphävande av bestämmelserna om försummelse att sköta anmälningsplikten förtydligar påföljdssystemet ur arbetsgivarens synpunkt, i och med att eventuella påföljder för försummelse i samband med arbetsgivaranmälningarna framöver endast påförs av Skatteförvaltningen.

Överföringen till Statskontoret av uppgiften att fastställa påföljd för försummelse att sköta pensionsskydd förenhetligar tolkningen av utvärderingen av försummelse och de avgifter som påförs för försummelse.

Konsekvenser för samhällsekonomin och den offentliga ekonomin

Ändringen som gäller försummelsen att ordna pensionsskydd har inga betydande konsekvenser för statsfinanserna. Det är Statskontoret som numera fastställer bl.a. försummelseavgifterna enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar där kostnaden för ärendehantering har uppgått till ca 200 euro per avgift. Utgående från det kan det uppskattas att fastställandet av försummelseavgifter för försummelse av ordnande av pensionsskydd medför kostnader på ca 200 000 euro årligen för arbetspensionssystemet, ponerat att det görs ca 1000 ansökningar per år om påförande av försummelseavgift. Vidare orsakas pensionsanstalterna kostnader exempelvis för ansökan om påförande av försummelseavgift och för verkställande av Statskontorets beslut sammantaget ca 200 000 euro om året. De kostnader som orsakas Statskontoret för påförande av avgifter ska enligt förslaget i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) ersättas till staten ur den pensionsanstaltens tillgångar som har ansökt om påförande av avgiften. Detta avser de kostnader som åsamkats Statskontoret av denna verksamhet överlag, både direkta och indirekta kostnader omfattande såväl uppbyggande av datasystem som kostnader av verksamheten i övrigt.

Konsekvenser för myndigheterna

Överföringen på Statskontoret av fastställandet av försummelseavgifter ökar dess administrativa arbete. Med ett ansökningsantal på ca 1000 per år kräver uppgiften ungefär en handläggares arbetsinsats och dessutom juridiska arbetsinsatser.

Miljökonsekvenser

De ändringar som föreslås i propositionen bedöms inte ha några miljökonsekvenser.

4.2 Övriga samhällliga konsekvenser

Konsekvenser för medborgarnas ställning och verksamheten i samhället

Ändringen som gäller försummelse av pensionsskydd tryggar för sin del i överensstämmelse med 21 § i grundlagen tillgodoseendet av rättsskyddet, eftersom det föreskrivs att den uppgift att påföra försummelseavgift som innefattar betydande utövning av offentlig makt framöver ska skötas av en myndighet på det sätt som föreskrivs i 24 § i grundlagen.

Upplyftande till lagnivå av den bestämmelse som gäller utvärderingen av den lön som utgör grunden för arbetspensionsförsäkringsavgiften tillgodoser bättre än tidigare kravet i 80 § 1 mom. i grundlagen om att bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter ska utfärdas genom lag.

Konsekvenser för sysselsättningen och arbetslivet

Det föreslås i propositionen att arbetsgivaren åläggs att ordna pensionsskydd för sina anställda innan arbetsinkomsten anmäls till inkomstregistret. Till följd av ändringen förkortas tiden för nya arbetsgivare att ordna pensionsskyddet från nuvarande en månad till som kortast fem dagar från löneutbetalningen. I regel har nystartade företag redan varit verksamma någon tid innan de första lönerna betalas ut, i praktiken är alltså tiden att ordna pensionsskyddet ofta längre än de nämnda fem dagarna. Till följd av bestämmelserna i lagen om inkomstdatasystemet är dessutom tiden för hushållsarbetsgivare att göra anmälan och att ordna arbetspensionsförsäkring i princip längre, dock fem dagar i det fallet att lönen betalas ut sista dagen i månaden.

Den förkortade tiden att ordna arbetspensionsförsäkring gäller i praktiken ca 700 arbetsgivare om året. Enligt uppgifter från pensionsanstalterna togs det 17 218 nya arbetspensionsförsäkringar år 2015. Av dem var 16 971 små arbetsgivare. Sammanlagt 3 860 företag hade haft löneutbetalningar innan arbetspensionsförsäkring hade tagits. Av dessa var ca 350 hushållsarbetsgivare och ca 2800 sådana arbetsgivare som helt tydligt har tagit arbetspensionsförsäkringen för sent och i det fallet kan ordnandetidens längd inte anses ha haft någon betydelse. När man subtraherar hushållsarbetsgivarna och de arbetsgivare som har försummat arbetspensionsförsäkringen från antalet nya arbetsgivare som har haft löneutbetalningar innan arbetspensionsförsäkringen tagits, blir summan 710 nya arbetsgivare. Förkortningen av tiden att ordna arbetspensionsförsäkringen har följaktligen som helhet sett inte några större konsekvenser jämfört med nuläget, eftersom största delen av de nya arbetsgivarna tar en arbetspensionsförsäkring innan de betalar ut lön.

Via systemet palkka.fi kom det 6007 anmälningar under 2015. I anmälningarna som kommit via detta system har det i någon mån funnits sådana som krävt utredningar, liksom även i de anmälningar som kommer via andra dataflöden (TYVI-operatörer). I det stora hela har denna anmälningskanal dock fungerat bra.

Den föreslagna övergången för lagstiftningen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar från en utredning av arbetsinkomsterna med en dags noggrannhet till en lönebetalningsperiods noggrannhet på det sätt som föreslås i propositionen minskar arbetsgivarens administrativa börda till den del arbetsinkomsterna fås från inkomstregistret och inte längre behöver efterfrågas hos arbetsgivarna. Utredning av arbetsinkomsten från inkomstregistret är lättare också för försäkringsbolaget. De föreslagna ändringarna inverkar å andra sidan inte på nivån för den skadades ersättning för inkomstbortfall, eftersom övergången till en granskning av arbetsinkomsterna per lönebetalningsperiod inte väsentligt avviker från dagsläget. I praktiken beräknar arbetsgivaren i de flesta fall inkomsten för de 28 dagarna även nu på grundval av

inkomsterna under lönebetalningsperioden. Följaktligen påverkar de föreslagna ändringarna inte heller försäkringspremierna.

Sociala konsekvenser och konsekvenser för hälsan samt konsekvenser för jämlikheten, barnen och jämställdheten mellan könen, konsekvenser för brottsbekämpningen och säkerheten samt för den regionala utvecklingen

Propositionen bedöms inte ha sociala konsekvenser eller konsekvenser för hälsan eller för jämlikheten, barnen eller jämställdheten mellan könen, konsekvenser för brottsbekämpningen och säkerheten eller för den regionala utvecklingen.

5 Beredningen av propositionen

Denna proposition har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. I beredningen har medverkat Pensionsskyddscentralen, Keva, Sjömanspensionskassan, Olycksfallsförsäkringscentralen, Finlands näringsliv EK, Finska fackförbundens centralorganisation FFC, Tjänstemannacentralorganisationen STTK, Akava, de kommunala huvudavtalsorganisationerna och KT Kommunarbetsgivarna samt de huvudavtalsorganisationer som företräder de statligt anställda.

Genom en begäran daterad den 22 december 2017 begärde social- och hälsovårdsministeriet yttranden förutom av de ovannämnda även av justitieministeriet, finansministeriet, dataombudsmannen, Finansinspektionen och Työeläkevakuuttajat TELA — Arbetspensionsförsäkrarna TELA ry.

Yttrande inlämnades av nästan alla som yttrande hade begärts av, sammanlagt 14 stycken. Ett sammandrag över yttrandena finns i statsrådets tjänst för projektinformation.

Största delen av remissinstanserna konstaterade att de understöder propositionen som sådan. Remissinstanserna ansåg att propositionen som helhet var ändamålsenlig och motiverade sin ståndpunkt med att de föreslagna ändringarna var behövliga och befogade. I sitt gemensamma yttrande konstaterade löntagarnas centralorganisationer att den sociala tryggheten även i framtiden måste utvecklas i första hand utifrån socialförsäkringssystemets egna mål och utgångspunkter. En del av remissinstanserna lade fram korrigerings- och kompletteringsförslag av teknisk karaktär och för komplettering av motiven. Dessa har beaktats i propositionen i den mån det varit möjligt. Justitieministeriet framförde i sitt yttrande utöver tekniska korrigeringsförslag även innehållsmässiga ändringsförslag i fråga om försummelseavgiften och ändringen av strafflagen.

Enligt justitieministeriets uppfattning bör ordalydelsen enligt propositionsutkastet i den bestämmelse som gäller omständigheter som ska beaktas när försummelseavgiften fastställs ses över och omnämmandet av andra omständigheter strykas, eftersom liknande allmänt utformade bestämmelse enligt grundlagsutskottets ståndpunkt i ett liknande lagstiftningssammanhang har ansetts problematisk med tanke på kravet på exakthet. Justitieministeriet anser också att grundlagsutskottets ståndpunkt när det gäller prövningsrätten i fråga om avstående från att påföra avgift bör beaktas, varvid Statskontorets prövning vid beslut om avstående från att påföra avgift skulle vara en bunden prövning. Vid den fortsatta beredningen ändrades förslaget så att det motsvarade den nämnda ståndpunkten på så sätt att bestämmelserna i 163 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare och i motsvarande bestämmelser i andra lagar ändrades och omnämmandet av andra omständigheter ströks, varvid också prövningsrätten i fråga om avstående från att påföra avgift i utkastet till propositionen preciserades.

RP 87/2018 rd

Justitieministeriet fäste också uppmärksamhet vid prövningsrätten i samband med inlämnande av ansökan som gäller försummelseavgift. Prövningsrätten kan enligt justitieministeriets uppfattning ha konsekvenser för de betalningsskyldigas likvärdighet. Justitieministeriet anser att prövningen i fråga om avstående från att göra ansökan bör begränsas mer exakt och att det t.ex. är skäl att försöka precisera vad som avses med ordet ringa i bestämmelsen. Till denna del gick man in för att ersätta ordet ringa i lagtexten med ett belopp som anger gränsen för vad som är ringa och som binds till lönekoeficienten. Då ingår det inte någon prövningsrätt i fastställandet av vad som är ringa och prövningen i fråga om avstående från att göra ansökan blir mer exakt.

Justitieministeriet konstaterade också att det skulle vara mest ändamålsenligt att försummelseavgiften ska betalas till staten, eftersom detta i regel är tillvägagångssättet i fråga om administrativa påföljdsavgifter av straffkaraktär som påförs för lagstridigt förfarande. Frågan behandlades vid den fortsatta beredningen, men propositionen ändrades inte till denna del, eftersom försummelseavgiften ökar pensionsanstaltens driftskostnader bl.a. för att Statskontorets beslut är avgiftsbelagda. Därför är det motiverat att de medel som pensionsanstalten får in används för att täcka driftskostnaderna för processen. Om försummelseavgiften inte skulle betalas till pensionsanstalten, skulle detta öka förvaltningskostnaderna för pensionssystemet, varvid de arbetsgivare som betalat sina avgifter får stå för kostnaderna för utredandet av försummelser och fastställandet av avgiften. Ett sådant slutresultat kunde inte anses motiverat med tanke på syftet med att påföra försummelseavgift. Försummelseavgiften betalas till någon annan än staten också t.ex. i fråga om försummelser enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar och trafikförsäkringslagen.

När det gäller den föreslagna ändringen i strafflagen ledde justitieministeriets yttrande och de fortsatta diskussioner som fördes mellan ministerierna till att hänvisningen i 29 kap. 4 a § 1 mom. 1 punkten i strafflagen till bemyndigandet att utfärda förordning i 144 § i lagen om pension för arbetstagare slopades och att 2 mom. i samma paragraf föreslogs bli upphävt och att en bestämmelse om åtgärdseftergift som motsvarande det momentet fogades till det föreslagna 1 mom. i 29 kap. 12 § i strafflagen. Dessutom fogades det till 2 mom. i sistnämnda paragraf en hänvisning till 29 kap. 4 a och 4 b § i strafflagen.

6 Samband med andra propositioner

I denna proposition föreslås det att det fogas ett nytt moment till 143 § i lagen om pension för lantbruksföretagare. Den paragrafen har föreslagits bli ändrad i regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av socialtrygghets- och försäkringslagstiftningen med anledning av EU:s allmänna dataskyddsförordning (RP 52/2018 rd), som är under behandling i riksdagen. De föreslagna ändringarna i den propositionen har beaktats i formuleringen av bestämmelserna i lagförslagen. I denna proposition föreslås det att 139 § i lagen om sjömanspensioner ändras. Den paragrafen har föreslagits bli ändrad i två regeringspropositioner som är under behandling i riksdagen, nämligen regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagen om transportservice och vissa lagar som har samband med den (RP 145/2017 rd) och regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inrättande av Transport- och kommunikationsverket, lag om ändring av lagen om Trafikverket och vissa lagar som har samband med dem (RP /2018 rd). De ändringar som görs i lagen med anledning av de nämnda propositionerna bör beaktas när de ändringar som föreslås i denna proposition behandlas.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om pension för arbetstagare

12 §. Ålderspensionens belopp. I paragrafen föreslås en ändring som föranleds av införandet av inkomstregistret och som bidrar till att förtydliga och stärka den betalningsprincip som ska iakttas vid hänförandet av arbetsinkomsten. Samtidigt föreslås det att arbetstagaren garanteras rätt till pension som tjänats in av vissa inkomster som betalats efter att ålderspensionen började innan han eller hon uppnår den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten. Med betalningsprincipen avses att arbetsinkomsten betraktas som inkomst under den tidpunkt under vilken den betalats.

Enligt etablerad tillämpnings- och rättspraxis hänförs den slutlön som betalas till arbetstagaren när anställningsförhållandet upphör till anställningstiden. Arbetstagaren har rätt att få slutlikvid när anställningen upphör, men av praktiska skäl avtalar man ofta om att prestationen betalas först efter en viss löneberäkningstid. För att arbetstagaren också efter att inkomstregistret har tagits i bruk i så stor utsträckning som möjligt ska behålla rätten till t.ex. sådana poster som ingår i slutlikviden som betalas efter att ålderspensionen har börjat, föreslås det att arbetstagaren ska ha rätt att få den pension som han eller hon tjänat in av ovannämnda inkomster redan innan han eller hon uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten. I övriga fall betalas den pension som tjänats in av arbetsinkomster som betalats under tiden för ålderspension vid den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten, med undantag för den situation som avses i 13 § 4 mom.

I vissa praktiska situationer ska arbetsinkomster trots stärkandet av betalningsprincipen också i fortsättningen hänföras enligt intjäningsprincipen. Enligt intjäningsprincipen betraktas inkomsten som inkomst under den tid då den har intjänats. Exempel på sådana situationer är arbetsgivarens konkurs och arbetstagarens lönegaranti, där arbetsinkomsten för närvarande även en lång tid efteråt retroaktivt hänförs till själva intjäningstiden och/eller till den tid under vilken arbetsgivaren hade en giltig arbetspensionsförsäkring. Dessutom ska arbetsinkomster som i fall av familjepension betalas efter förmånslåtarens död liksom hittills hänföras enligt intjäningsprincipen.

Enligt 1 mom. ska ålderspensionens belopp vara den pension som tjänats in fram till begynnelse tidpunkten för pensionen. Begreppet intjänad pension definieras i 2 § 5 punkten. I momentet föreslås en precisering av vad som ska betraktas som arbetsinkomst enligt definitionen av begreppet intjänad pension i 2 § när det gäller ålderspensionens belopp. Eftersom man vill stärka betalningsprincipen föreslås det att i den intjänade pensionen som arbetsinkomst ska beaktas sådana arbetsinkomster som betalats före ålderspensionen började.

I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir nytt 3 mom. Den bestämmelse om ålderspensionens belopp som föreslås i 2 mom. utgör ett undantag från huvudregeln i 1 mom. Avsikten är att bestämmelsen ska ersätta förfarandet att i enlighet med gällande tillämpnings- och rättspraxis hänföra slutlönen till intjäningstiden före ålderspensionen började. Enligt det föreslagna momentet ska pension som tjänats in av arbetsinkomster som betalats under begynnelse månaden för en första ålderspension enligt denna lag beaktas retroaktivt från begynnelse tidpunkten för den första ålderspensionen enligt denna lag. Villkoret är att de betalda arbetsinkomsterna tjänats in av arbete som upphört innan den första ålderspensionen började.

RP 87/2018 rd

Arbetsinkomster enligt momentet är enligt förslaget t.ex. prestationer som hör till så kallad slutlön, som tjänats in innan anställningen upphör men som ofta betalas först när anställningen har upphört, som t.ex. övertidsersättning, semesterpenning, semesterersättning, ersättning för uttagna ledigheter som kompenserar arbetstidsförkortning och andra motsvarande prestationer. Dessutom ska som arbetsinkomst enligt momentet betraktas övriga arbetsinkomster av ett avslutat anställningsförhållande som betalas i efterskott, exempelvis sådana resultatpremier som inte är så stora att de enligt 71 § ska hänföras till intjäningstiden. Om dessa inkomster skulle betalas först efter begynnelsemånaden för en första ålderspension enligt denna lag, skulle arbetstagaren få den pension som tjänats in av dessa inkomster först vid den övre åldersgränsen för försäkringskyldigheten. I praktiken betalas slutlönen i regel månaden efter den då anställningsförhållandet upphörde.

Bestämmelsen ska inte tillämpas på arbetsinkomster som betalas i ett anställningsförhållande som fortsätter vid sidan av ålderspensionen, även om de skulle ha betalats under begynnelsemånaden för den första ålderspensionen, eftersom det i och med att anställningsförhållandet fortsätter inte är fråga om betalning av i bestämmelsen avsedd slutlön eller därmed jämförbar arbetsinkomst.

Avsikten är att pensionsanstalten på grundval av den ursprungliga ansökan om ålderspension automatiskt ska meddela beslut om pension som arbetstagaren tjänat in av en slutlön som betalats under begynnelsemånaden för ålderspensionen, om arbetstagaren har erhållit arbetsinkomst under begynnelsemånaden för ålderspensionen. I praktiken hänförs således slutlönen i enlighet med intjäningsprincipen till tiden innan ålderspensionen började. Arbetstagaren kommer då att meddelas exempelvis ett nytt överklagbart pensionsbeslut, som i praktiken antingen är ett rättelsebeslut genom vilket ett egentligt beslut om ålderspension som redan har meddelats rättas, eller ett slutgiltigt pensionsbeslut som pensionsanstalten meddelar i det fall att det första beslutet om ålderspension har varit ett interimistiskt pensionsbeslut.

Hänförandet av slutlönen och rättelsebeslut som innefattar intjänad pension ska inte gälla ålderspension enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare, om inte arbetstagaren samtidigt beviljas pension som intjänats av arbete enligt denna lag som upphört. Orsaken är att pensionen tjänas in på grundval av den arbetsinkomst som fastställs i de lagarna och inte enligt de reella inkomsterna. Något förfarande motsvarande det som anges i momentet ska inte heller tillämpas på sådan ålderspension enligt lagen om sjömanspensioner eller pensionslagen för den offentliga sektorn som inte innefattar tillväxt enligt denna lag, eftersom dessa lagar innehåller andra slags bestämmelser om hänförande av pension.

Avsikten är att arbetsinkomster som arbetstagaren har under begynnelsemånaden för ålderspension ska hänföras till tiden före ålderspensionen började endast en gång, dvs. efter att en första ålderspension enligt denna lag började. Om arbetstagaren i samband med ålderspension som beviljats enligt någon annan arbetspensionslag också har beviljats ålderspension som tjänats in i ett tidigare avslutat anställningsförhållande enligt denna lag, så kallad fribrevspension, utgör den beviljade fribrevspensionen ett hinder för senare hänförande av en arbetsinkomst på det sätt som avses i detta moment. Som första ålderspension enligt denna lag betraktas också ålderspension eller fribrevspension som beviljats enligt lagen om pension för arbetstagare (395/1961), lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962) och lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985), vilka lagar upphävdes när denna lag trädde i kraft.

På en sådan del av ålderspensionen som beviljas enligt 2 mom. ska på normalt sätt tillämpas de övriga bestämmelser som gäller ålderspension, exempelvis bestämmelserna om retroaktivt beviljande av pension. Intjänad pension enligt detta moment beviljas endast i samband med

ålderspension enligt denna paragraf, inte t.ex. i samband med partiell förtida ålderspension. Däremot blir bestämmelsen tillämplig i situationer där någon annan förmån ändras till ålderspension eller där ålderspension beviljas efter någon annan förmån.

En arbetsinkomst som betalats under begynnelsemånaden för ålderspension ska hänföras i enlighet med 2 mom. också om anställningsförhållandet upphör och ålderspensionen börjar vid den övre åldersgränsen för arbetstagarens försäkringsskyldighet. Den arbetsinkomst som betalas under begynnelsemånaden för ålderspensionen ska således också i dessa situationer hänföras till tiden innan ålderspensionen började.

Paragrafens nuvarande 2 mom. blir nytt 3 mom. I momentet föreslås en hänvisningsbestämmelse om att samma bestämmelser om uppskovsförhöjning som tillämpas på ålderspension enligt 1 mom. också ska tillämpas på en ålderspensionsdel enligt 2 mom.

Paragrafens gällande 3 mom. föreslås utan ändringar i innehållet bli nytt 4 mom.

13 §. *Begynnelsetidpunkten för ålderspension.* I paragrafen föreskrivs det om begynnelsetidpunkten för ålderspension. Enligt gällande 3 mom. beviljas pension som tjänats in av arbetsinkomster på grundval av ett anställningsförhållande som börjat under tiden för ålderspension vid den övre gränsen för arbetstagarens försäkringsskyldighet. I momentet föreslås en bestämmelse om undantag från den nuvarande bestämmelsen i situationer som avses i det föreslagna 12 § 2 mom., när arbetsinkomster som betalats under begynnelsemånaden för ålderspension hänförs till tiden före ålderspensionen började.

I paragrafen föreslås ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir nytt 5 mom. I det nya 4 mom. föreslås bestämmelser om situationer där arbetstagaren har börjat arbeta före tiden för ålderspension enligt denna lag, och arbetet har fortsatt vid sidan av ålderspensionen. Den pension som tjänats in av detta arbete ska arbetstagaren få på ansökan när arbetet har upphört, dvs. före arbetstagaren uppnår den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten. Den intjänade pensionen beviljas då från ingången av månaden efter den då pensionen har sökts. På beviljande av ålderspension enligt momentet ska enligt förslaget också tillämpas de övriga bestämmelser som gäller ålderspension enligt denna lag, exempelvis bestämmelserna om uppskovsförhöjning och om retroaktivt beviljande av ålderspension. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll etablerad tillämpnings- och rättspraxis inom arbetspensionssystemet. På ålderspension enligt detta moment ska emellertid den föreslagna bestämmelsen i 12 § 2 mom. som gäller hänförande av slutlön som betalas under begynnelsemånaden för den första ålderspensionen inte tillämpas, eftersom det här inte rör sig om en första ålderspension enligt denna lag.

16 §. *Den partiella förtida ålderspensionens belopp.* I paragrafen föreskrivs det om beloppet av den partiella förtida ålderspensionen. I 1 mom. föreslås en ändring som motsvarar den föreslagna ändringen i 12 § 1 mom. Enligt momentet är grunden för den partiella förtida ålderspensionen den pension som tjänats in i enlighet med arbetspensionslagarna fram till utgången av kalenderåret före det då pensionen börjar. Eftersom man vill stärka betalningsprincipen ska i pension som tjänas in enligt denna lag i fortsättningen som arbetsinkomst beaktas endast sådana arbetsinkomster som betalats fram till utgången av kalenderåret före begynnelsetidpunkten för den partiella förtida pensionen. Avsikten är att arbetstagaren ska få den pension som tjänats in av inkomster som betalats efter begynnelsetidpunkten för den partiella förtida ålderspensionen när den partiella förtida ålderspensionen ändras till ålderspension eller när arbetstagaren beviljas invalidpension, arbetslivspension eller familjepension.

53 c §. *Arbetslivspensionens belopp.* I paragrafen föreskrivs det om arbetslivspensionens belopp. I paragrafen föreslås en ändring som motsvarar den föreslagna ändringen i 12 § 1 mom. Enligt paragrafen är arbetslivspensionens belopp den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före den då arbetslivspensionen började. Eftersom man vill stärka betalningsprincipen föreslås det att i den intjänade pensionen som arbetsinkomst i fortsättningen ska beaktas sådana arbetsinkomster som betalats fram till begynnelsestidpunkten för arbetslivspensionen. Avsikten är att arbetstagaren ska få den pension som tjänats in av arbetsinkomster som betalats efter att arbetslivspensionen började, dvs. av slutlönen, på det sätt som föreslås i 53 h § 1 mom.

53 h §. *Ändring av arbetslivspension till ålderspension.* I paragrafen föreskrivs det om ändring av arbetslivspension till ålderspension. I 1 mom. föreslås en ny bestämmelse som tryggar arbetstagarens rätt att på ansökan som ålderspension få den pension som tjänats in av en eventuell slutlön som betalats efter att arbetslivspensionen började.

65 §. *Pensionstillväxt.* I paragrafen föreskrivs det om pensionstillväxt. I 1 mom. föreslås en precisering som föranleds av stärkandet av betalningsprincipen och enligt vilken pensionen växer av den arbetsinkomst som betalas till arbetstagaren.

71 §. *Betalningsprincipen och hänförande av arbetsinkomst.* I paragrafen föreskrivs det om den betalningsprincip som ska iaktas i arbetspensionssystemet och om vissa undantag från den. Paragrafens rubrik föreslås bli ändrad genom att till rubriken fogas ordet ”betalningsprincipen”. Därmed motsvarar rubriken bättre det föreslagna innehållet i paragrafen.

Paragrafen föreslås bli ändrad så att kalenderår, som nämns i den gällande paragrafen, ändras till kalendermånad. Ändringen föranleds av att arbetsgivarna i och med införandet av inkomstregistret kommer att börja anmäla inkomsterna på basis av lönebetalningar, i stället för årsvis såsom hittills. Därmed kommer man också att kunna hänföra arbetsinkomsterna med större noggrannhet.

De föreslagna ändringarna syftar inte till att ändra nuvarande, etablerad tillämpnings- och rättspraxis beträffande det inkomstbelopp som anses snedvridda pensionsbeloppet.

141 §. *Arbetsgivarens skyldighet att ordna pensionsskydd för arbetstagarna.* I paragrafen föreskrivs det om ordnandet av pensionsskydd i ett arbetspensionsbolag, en pensionskassa eller en pensionsstiftelse. Bestämmelsen i 1 mom. föreslås bli ändrad så att arbetsgivaren åläggs att ordna pensionsskydd för sina anställda senast när arbetsinkomsten har betalats, innan arbetsinkomsten anmäls till inkomstregistret. Pensionsskyddet ska ordnas innan arbetsinkomsterna anmäls, för att arbetsgivaren ska ha ett pensionsordningsnummer när arbetsinkomsterna förs in i inkomstregistret. Uppgifterna om arbetsinkomst i inkomstregistret förmedlas till den rätta pensionsanstalten på basis av pensionsordningsnumret. Att pensionsordningsnumret anmäls till inkomstregistret inom den tidsfrist som anges i lagen om inkomstdatasystemet är nödvändigt för att säkerställa att uppgifterna i inkomstregistret är aktuella.

I praktiken ska pensionsskyddet i regel ordnas senast inom fem dagar från lönebetalningsdagen. Enligt 12 § i förslaget till lag om inkomstdatasystemet ska arbetsgivaren anmäla löneuppgifter, identifieringsuppgifter och kontaktuppgifter till inkomstregistret senast den femte kalenderdagen efter betalningsdagen. När uppgifterna lämnas på en blankett är tidsfristen åtta kalenderdagar i stället för fem kalenderdagar. Med avvikelse från huvudregeln ska fysiska personer som inte har antecknats i det arbetsgivarregister som avses i 31 § i lagen

om förskottsuppbörd samt dödsbon lämna uppgifter månatligen senast den femte dagen i den kalendermånad som följer på betalningsmånaden.

Den föreslagna ändringen av tidsfristen för skyldigheten att ordna arbetspensionsförsäkring kommer att förkorta tiden för ordnande av arbetspensionsförsäkring i fråga om nya arbetsgivare. I praktiken påverkar ändringen endast ett fåtal nya arbetsgivare, eftersom merparten arbetsgivare ordnar pensionsskyddet i god tid före den första lönebetalningen. Att anmälningar i inkomstregistret samlas in och förmedlas i realtid är emellertid en motiverad anledning att ändra tidsfristen för ordnande av arbetspensionsförsäkring. I nuläget går det mycket snabbt att teckna en arbetspensionsförsäkring, eftersom ansökan kan göras i pensionsanstaltens webbtjänst där den träder i kraft omedelbart. Behandlingstiden för försäkringsansökningar som gjorts på pappersblankett är i regel några dagar. Det pensionsordningsnummer som ska anmälas till inkomstregistret får man genast när försäkringen har trätt i kraft.

Tidsfristen för skyldigheten att ordna pensionsskydd föreslås gälla samtliga försäkringsskyldiga arbetsgivare. Också en i 147 § avsedd tillfällig arbetsgivare måste ha ett pensionsordningsnummer innan arbetsinkomster kan anmälas till inkomstregistret. En tillfällig arbetsgivare som anmäler inkomster direkt till inkomstregistret ska välja ett arbetspensionsförsäkringsbolag och det tekniska pensionsordningsnummer som det bolaget använder för tillfälliga arbetsgivare. En tillfällig arbetsgivare kan också ordna pensionsskyddet för en anställd via tjänsten palkka.fi eller via en motsvarande tjänst, genom att välja det arbetspensionsförsäkringsbolag där den försäkrar sina anställda. När arbetsgivaren har valt arbetspensionsförsäkringsbolag förmedlas det pensionsordningsnummer som det berörda arbetspensionsförsäkringsbolaget använder för tillfälliga arbetsgivare via de arbetsinkomster som förs in i inkomstregistret.

142 §. *Ordnande av pensionsskydd genom tecknande av försäkring i ett arbetspensionsförsäkringsbolag.* I paragrafen föreskrivs det om ordnande av pensionsskydd för de anställda hos en arbetsgivare som ingår försäkringsavtal med ett arbetspensionsförsäkringsbolag. Det föreslås att den nuvarande tidsfristen för att göra försäkringsansökan slopas i paragrafen, eftersom bestämmelser om tidsfristen framöver utfärdas i 141 §.

143 §. *Givande och avslutande av försäkring.* I paragrafen föreskrivs det om givande och avslutande av försäkring. Bestämmelserna i 1 mom. föreslås bli ändrade så, att ett arbetspensionsförsäkringsbolag ska kunna säga upp en försäkring, om arbetsgivaren inte under de tolv månader som föregår vidtagande av justeringsåtgärder har betalat ut lön. Enligt gällande 1 mom. kan ett arbetspensionsförsäkringsbolag avsluta en försäkring om arbetsgivaren inte före utgången av januari månad har meddelat att han under det föregående kalenderåret har betalat ut lön. I fortsättningen kommer det inte längre att vara nödvändigt att binda uppsägningen av en försäkring till januari månad i respektive år, eftersom någon årsanmälan av arbetsinkomster inte längre kommer att krävas när inkomstregistret tas i bruk. Bestämmelsen kommer därmed att vara förenlig med förfarandet med realtidsanmälan i inkomstregistret.

Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen, i vilket det föreskrivs om möjlighet att på grund av arbetsgivarens insolvens eller försummelse att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften säga upp en försäkring enligt 8 § för person som har ett förtroendeuppdrag och en försäkring enligt 150 § 2 och 3 mom. för arbetstagare som arbetar utomlands. Motsvarande bestämmelse ingår för närvarande i de försäkringsvillkor som fastställts av social- och hälsovårdsministeriet i enlighet med 165 § och den föreslagna bestämmelsen motsvarar således det nuvarande rättsläget.

144 §. *Anmälningar som krävs för skötseln av en försäkring.* I paragrafen föreskrivs om arbetsgivarens skyldighet att anmäla vissa uppgifter till arbetspensionsförsäkringsbolaget, pensionsstiftelsen eller pensionskassan för skötseln av en försäkring.

Det föreslås att 1 och 2 mom. slås samman. Till de uppgifter som ska anmälas enligt paragrafen föreslås bli fogade uppgift om arbetsgivarens pensionsordningsnummer samt andra identifieringsuppgifter för arbetstagare. På grundval av pensionsordningsnumret förmedlas de uppgifter som förts in i inkomstregistret till den rätta pensionsanstalten. Pensionsordningsnumret är detsamma som det försäkringsnummer som arbetspensionsförsäkringsbolaget ger till arbetsgivaren. Andra identifieringsuppgifter för arbetstagaren behövs när arbetstagaren saknar personbeteckning. Med andra identifieringsuppgifter avses namn, födelsedatum och kön. Det föreslås också att bemyndigandet att utfärda förordning om anmälningsskyldighet slopas som obehövlig.

Arbetsgivaren ska fortfarande vara skyldig att anmäla uppgifter till pensionsanstalten, men i framtiden kommer pensionsanstalten att få uppgifterna via inkomstregistret. Enligt 24 § i lagen om inkomstdatasystemet är prestationsbetalare inte skyldiga att till uppgiftsanvändare lämna i inkomstregistret lagrade uppgifter på annat sätt än så som föreskrivs i den lagen. Uppgifter ska således i regel på elektronisk väg anmälas till inkomstregistret inom fem dagar från betalningsdagen för prestationen. Enligt 24 § i ovannämnda lag har pensionsanstalten rätt att i syfte att avgöra ett ärende eller verkställa ett lagstadgat uppdrag hos prestationsbetalare begära uppgifter som saknas i inkomstregistret eller utredningar som kompletterar uppgifterna i inkomstregistret bl.a. med stöd av 198—200 § i denna lag.

146 §. *Arbetsgivarens skyldighet att månatligen betala försäkringsavgifter.* I paragrafen föreskrivs det om betalningspraxis i samband med försummelse. I paragrafen och dess rubrik föreslås ändringar som föranleds av lagen om inkomstdatasystemet. Det föreslås att omnämmandet av månatlig anmälning stryks i paragrafrubriken. Dessutom föreslås paragrafen bli ändrad så att arbetsgivaren kan åläggas att betala arbetspensionsförsäkringsavgift den månad som följer på lönebetalningsmånaden, senast på den förfallodag som arbetspensionsförsäkringsbolaget anger. I fortsättningen ska arbetsgivaren anmäla arbetsinkomster till inkomstregistret inom fem dagar från betalningsdagen för prestationen. Den nuvarande bestämmelsen om månatlig anmälan av arbetsinkomster är således inte längre relevant.

Den föreslagna bestämmelsen gäller sådana arbetsgivare med vilka pensionsanstalten har avtalat om en annan tidsplan för betalning av arbetspensionsförsäkringsavgift, men som på grund av anmälnings- eller betalningsförsummelse behöver åläggas att betala avgifterna lika ofta som de arbetsgivare med vilka man inte har avtalat om en generösare betalningstid.

147 §. *Tillfällig arbetsgivare.* Det föreslås att paragrafen ändras på motsvarande sätt som den föreslagna 144 §. I paragrafen föreslås ett omnämmande av andra identifieringsuppgifter. Andra identifieringsuppgifter för arbetstagaren behövs när arbetstagaren saknar personbeteckning. Med andra identifieringsuppgifter avses namn, födelsedatum och kön.

Arbetsgivaren ska fortfarande vara skyldig att anmäla uppgifter till pensionsanstalten, men i framtiden kommer pensionsanstalten att få uppgifterna via inkomstregistret. Enligt 24 § i lagen om inkomstdatasystemet är prestationsbetalare inte skyldiga att till uppgiftsanvändare lämna i inkomstregistret lagrade uppgifter på annat sätt än så som föreskrivs i den lagen. Uppgifter ska således i regel på elektronisk väg anmälas till inkomstregistret inom fem dagar från betalningsdagen för prestationen. Enligt ovannämnda lag har pensionsanstalten rätt att i syfte att avgöra ett ärende eller verkställa ett lagstadgat uppdrag hos prestationsbetalare begära uppgifter som saknas i inkomstregistret eller utredningar som kompletterar uppgifterna i inkomstregistret bl.a. med stöd av 198—200 § i denna lag.

I 1 mom. 2 punkten föreskrivs det om en tillfällig arbetsgivares skyldighet att betala arbetspensionsförsäkringsavgift senast den 20 dagen i månaden efter lönebetalningsmånaden. Denna förfallodag för arbetspensionsförsäkringsavgiften har varit densamma som den förfallodag som föreskrivs i 8 § i försäkringsvillkoren för en arbetsgivare som ingått försäkringsavtal enligt denna lag. I samband med att inkomstdatasystemet införs, ändras bestämmelserna i de försäkringsvillkor som gäller förfallodagen för arbetspensionsförsäkringsavgiften i fråga om avtalsarbetsgivare på så sätt att den räntefria förfallodagen är den sista dagen i månaden efter lönebetalningsmånaden. Därför föreslås det att förfallodagen för en tillfällig arbetsgivares arbetspensionsförsäkringsavgift ändras så att också den avgiften förfaller på samma sätt utan räntebetalningsskyldighet vid utgången av månaden efter lönebetalningsmånaden.

Det föreslås att bestämmelsen om bemyndigande att utfärda förordning om anmälningsskyldighet och betalning av arbetspensionsförsäkringsavgift stryks i paragrafen som obehövlig. Det behöver inte längre föreskrivas om tidsfrister för dessa genom förordning, eftersom bestämmelser om tidsfristen för att anmäla uppgifter i framtiden kommer att utfärdas i lagen om inkomstdatasystemet, medan bestämmelser om tidsfristen för betalning av arbetspensionsförsäkringsavgift finns i denna lag. Det föreslås också att paragrafens ordalydelse förtydligas.

152 §. Arbetspensionsförsäkringsavgiften. I paragrafen föreslås ett nytt 6 mom. där det föreskrivs att pensionsanstaltens har rätt att göra en uppskattning av den lön som ska användas som grund för arbetspensionsförsäkringsavgiften och utifrån löneuppskattningen fastställa arbetspensionsförsäkringsavgiften, om arbetsgivaren försummar sin skyldighet att anmäla löneuppgifter. För närvarande finns bestämmelser om möjligheten att uppskatta lönen i arbetspensionsbolagens särskilda grunder för pensionsförsäkring enligt denna lag, i de beräkningsgrunder som tillämpas vid pensionsstiftelser som bedriver verksamhet enligt denna lag och i pensionskassornas beräkningsgrunder som fastställts för kostnadsfördelningen enligt denna lag. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar de gällande bestämmelserna om ovannämnda löneuppskattning.

Eftersom bestämmelserna om förhöjning på grund av försummelse föreslås bli ändrade kan i beräkningsgrunderna inte längre hänvisas till sådana bestämmelser. Den löneuppskattning som utgör grund för arbetspensionsförsäkringsavgiften påverkar arbetspensionsförsäkringsavgiftens belopp och därmed betalningsskyldigheten. När arbetspensionsförsäkringsavgiften fastställs på basis av en löneuppskattning innebär detta dessutom utövning av särskilda befogenheter jämfört med hur arbetspensionsförsäkringsavgiften normalt fastställs. Med beaktande av det som sägs ovan skulle man genom att till lagnivå lyfta upp den bestämmelse om löneuppskattning som utgör grunden för arbetspensionsförsäkringsavgiften bättre än hittills tillgodose kravet i 80 § 1 mom. i grundlagen om att bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter ska utfärdas genom lag. Därför föreslås det att bestämmelser om löneuppskattning utfärdas i lag.

Lönen ska också framöver uppskattas enligt de beräkningsgrunder som anges i 166 §.

159 §. Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgiften. Det föreslås att 1 mom. ändras så att omnämmandet av förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift stryks. I fortsättningen ska bestämmelsen tillämpas med stöd av hänvisningen i 163 §. Ändringen har samband med den föreslagna ändringen i 163 §.

163 §. Försummelseavgift. De punkter i paragrafen som gäller försummelse av skyldigheten att lämna uppgifter föreslås bli upphävda, eftersom bestämmelser om fördröjd inlämning av

RP 87/2018 rd

anmälningar till inkomstregistret och om administrativa påföljder av försummelse av anmälningsskyldigheten framöver kommer att finnas i lagen om inkomstdatasystemet, i lagen om beskattningsförfarande och i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. I fortsättningen kommer Skatteförvaltningen att påföra administrativa påföljder för försummelse av anmälningsskyldigheten. Påföljderna gäller inte försummelse att ordna pensionsskydd. Bestämmelser om påföljderna av försummelse att ordna pensionsskydd kommer således fortfarande att finnas i arbetspensionslagarna. Bestämmelser om straffrättsliga påföljder i anknytning till arbetspensionsförsäkringsavgiften kommer också framöver att finnas i 29 kap. 4 a och 4 b § i strafflagen (39/1889).

I 1 mom. föreslås en bestämmelse om administrativa påföljder för arbetsgivare som försummar att ordna pensionsskydd enligt denna lag. För försummelse att ordna pensionsskydd ska enligt förslaget påföras en försummelseavgift, om arbetsgivaren inte senast den åttonde dagen i kalendermånaden efter lönebetalningsmånaden har ordnat pensionsskydd. Den föreslagna tiden motsvarar den i lagen om inkomstdatasystemet föreskrivna tid efter vilken det bestäms en påföljd för försummelse att anmäla uppgifter till inkomstregistret. Enligt förslaget ska försummelseavgiften vara högst lika stor som den arbetspensionsförsäkringsavgift som betalas för försummelsetiden. När försummelseavgiften bestäms ska hänsyn tas till försummelsetidens längd, om försummelsen varit upprepad, om försummelsen varit uppsåtlig, arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelsetiden och arbetsinkomsterna för försummelsetiden. De i momentet angivna omständigheter som ska beaktas motsvarar i huvudsak de omständigheter som ska beaktas när en förhöjning på grund av försummelse enligt den gällande lagen påförs. Bestämmelsen i fråga har dessutom preciserats så att försummelsens uppsåtlighet, arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelsetiden och arbetsinkomsterna för försummelsetiden ska nämnas i bestämmelsen i stället för andra faktorer med anknytning till bedömningen av försummelsens klandervärdhet.

Som grund för försummelseavgiften ska användas den arbetspensionsförsäkringsavgift som bestäms på basis av de löner som betalats för försummelsetiden. Med försummelsetid avses tiden från den första lönebetalningen till den dag då försäkringen tecknades eller den dag då Pensionsskyddscentralen utfärdade ett beslut om tvångsförsäkring. Försummelseavgiften beräknas i förhållande till arbetspensionsförsäkringsavgiften, och skulle i enlighet med gällande tillämpningspraxis vara minst 10 procent och vid tvångsförsäkring minst 30 procent av arbetspensionsförsäkringsavgiften. Enligt förslaget beror beloppet av försummelseavgiften på försummelsetidens längd, om försummelsen varit upprepad, om försummelsen varit uppsåtlig, arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelsetiden och arbetsinkomsterna för försummelsetiden. Försummelseavgiften ska emellertid vara högst lika stor som den arbetspensionsförsäkringsavgift som betalas för försummelsetiden. Enligt 158 § ska en pensionsanstalt bestämma en arbetspensionsförsäkringsavgift som baserar sig på lagen under en period som omfattar den slutliga förfallodag för en avgift som anges i försäkringsvillkoren eller stadgarna och de fem följande kalenderåren. Som grund för försummelseavgiften används arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelsetiden. Beloppet av arbetspensionsförsäkringsavgiften kan beräknas högst för den tid för vilken pensionsanstalten kan fastställa en arbetspensionsförsäkringsavgift. Således kan försummelseavgiften påföras på motsvarande sätt som enligt gällande praxis endast för en tid för vilken rätten att fastställa en arbetspensionsförsäkringsavgift inte har preskriberats.

Enligt 2 mom. ska Statskontoret vara den myndighet som påför försummelseavgiften. Statskontoret påför också de försummelseavgifter som följer av försummelse av försäkringskyldigheten enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar och trafikförsäkringslagen. Enligt 124 § i grundlagen får uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt ges endast myndigheter. Med stöd av grundlagsutskottets etablerade tolkningspraxis (bl.a. GrUU 15/2012 rd) har det ansetts att också påförandet av en

förhöjning på grund av försummelse enligt arbetspensionslagarna innebär betydande utövning av offentlig makt på det sätt som avses i grundlagens 124 §. Av denna anledning kan inte en pensionsanstalt påföra en administrativ påföljd för försummelse att ordna pensionskydd, utan påförandet av försummelseavgift bör anförtros en lämplig myndighet. Avsikten är att pensionsanstaltens befogenheter i anslutning till försummelseavgiften ska begränsas till uppgifter som biträder och kompletterar myndighetens verksamhet.

Enligt 2 mom. ska pensionsanstalten ansöka om påförande av försummelseavgift hos Statskontoret, om pensionsanstalten anser att en arbetsgivare har försummat att ordna pensionskydd. I praktiken ska ansökan göras när pensionskydd har ordnats eller så snart som möjligt efter det. I samband med ansökan ska pensionsanstalten lägga fram och dokumentera de omständigheter på vilka den grundar sin misstanke om försummelse. Pensionsanstalten får också lägga fram förslag om storleken på försummelseavgiften. Försummelseavgiften ska betalas till pensionsanstalten, som verkställer Statskontorets beslut i ärendet och ansvarar för uttaget av försummelseavgiften. Avsikten är att Finansinspektionen ska meddela pensionsanstalten närmare föreskrifter om hur den ska behandla den inbetalda försummelseavgiften och kostnaderna för försummelseavgifterna. Enligt Finansinspektionens nuvarande föreskrifter hör förhöjningen på grund av försummelse till omkostnadsresultatet och utgifterna i samband med förhöjningen på grund av försummelse till driftskostnaderna, varvid överskottet via omkostnadsresultatet går till sänkning av arbetspensionsavgiften. Försummelseavgiften ökar pensionsanstaltens driftskostnader bl.a. eftersom Statskontorets beslut är avgiftsbelagda. Därför är det motiverat att de medel som pensionsanstalten får in används för att täcka driftskostnaderna. Om försummelseavgiften inte skulle betalas till pensionsanstalten, skulle detta öka förvaltningskostnaderna för pensionssystemet, varvid de arbetsgivare som betalat sina avgifter får stå för kostnaderna för utredandet av försummelser och fastställandet av avgiften. Detta kan inte anses motiverat med tanke på syftet med att påföra försummelseavgift. Den som saken gäller ska få söka ändring i Statskontorets beslut hos besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. Således ska också pensionsanstalten ha rätt att söka ändring i ett beslut. Förfarandet för ändringssökande ska i regel vara detsamma som i andra besvärärenden enligt denna lag, dock så att Statskontorets beslut är verkställbart först när det har vunnit laga kraft.

De kostnader som Statskontorets beslut föranleder staten ska enligt förslaget ersättas till staten i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) ur den pensionsanstaltens tillgångar som har gjort ansökan om påförande av försummelseavgift. Statskontorets beslut är ett i den lagens 4 § 1 mom. 3 punkt avsett beslut som har fattats med anledning av en ansökan. Avgiften ska tas ut i enlighet med lagens 6 §, dvs. storleken på den avgift som staten uppbär för en offentligrättslig prestation ska motsvara beloppet av statens totala kostnader för prestationen.

I den första meningen i 3 mom. föreslås bestämmelser om undantag från ansökan om påförande av försummelseavgift. Pensionsanstalten kan avstå från att ansöka om påförande av försummelseavgift om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och det uppskattade beloppet av försummelseavgiften är ringa, dvs. högst 300 euro, vilket motsvarar 215,98 euro enligt nivån för lönekoeficienten för 2004. Det belopp som nämns i momentet anges således i 2004 års nivå på samma sätt som de andra belopp i lagen som är bundna till lönekoeficienten. Vartdera villkoret ska alltså vara uppfyllt för att pensionsanstalten ska få avstå från att göra ansökan. Försummelsen kan anses vara uppsåtlig, om den som är skyldig att ordna pensionskydd inte inom rimlig tid rättar till försummelsen från och med den tidpunkt då försäkringsskyldigheten inträdde. Som ett ringa belopp betraktas ett belopp som uppskattats så att hänsyn tas till kostnaderna i samband med påförande av försummelseavgiften i förhållande till den försummelseavgift som påförs med anledning av försummelsen att ordna pensionskydd. I det nuvarande kostnadsläget kan som ett ringa belopp därmed betraktas en

försummelseavgift som uppskattats uppgå till högst ca 300 euro, när försummelseavgiften bedöms vara 10 procent av arbetspensionsförsäkringsavgiften. Pensionsanstalten kan också avstå från att ansöka om påförande av försummelseavgift, om den som är skyldig att ordna pensionskydd genom sin verksamhet har visat att den inte har haft för avsikt att försumma sin försäkringsskyldighet. Denna bestämmelse kan bli tillämplig exempelvis om arbetstagaren har försäkrats enligt fel lag, eller om arbetsgivaren klart och bevisligen har fått felaktiga råd från pensionsanstalten eller Pensionsskyddscentralen, och råden har baserat sig på alla de fakta som varit nödvändiga för bedömningen av ärendet. Bestämmelsen blir också tillämplig om arbetsgivaren har ordnat pensionskydd och skött alla avgifter i samband därmed på korrekt sätt men ordnandet av pensionskyddet har fördröjts något. Försummelseavgift ska inte påföras, om arbetsgivaren trots förfrågningar inte inom ovannämnda tidsfrist har fått ett ställningstagande från av pensionsanstalten eller Pensionskyddscentralen om huruvida det rör sig om en pensionsgrundande inkomst. En sådan situation kan uppstå exempelvis i fråga om olika internationella aktiepremier. Ansökan ska emellertid alltid göras i situationer som gäller tvångsförsäkring eller om frågan om de ovannämnda villkoren för att avstå från att göra en ansökan uppfylls lämnar rum för tolkning eller är oklar. Enligt momentet kan pensionsanstalten också avstå från att göra en ansökan, om en försummelseavgift inte kan påföras på de grunder som anges i paragrafens 4 mom. I ett sådant fall kan ansökan göras senare, exempelvis om inget åtal väcks i ärendet, om åtalet återtas eller om en friande dom meddelas. De i momentet angivna undantagen i fråga om ansökan har ansetts vara förenliga med grundlagens 124 §, eftersom undantagen i lag har avgränsats till att endast gälla situationer som avses ovan och eftersom skötseln av dessa uppgifter inte medför befogenheter som ska anses innebära betydande utövning av offentlig makt och skötseln av uppgifterna inte möjliggör intrång i den enskildes skyddade rättssfär eller grundläggande fri- och rättigheter.

I andra meningen i 3 mom. föreslås bestämmelser om ett undantag från påförande av försummelseavgift. Enligt undantaget kan Statskontoret avstå från att påföra försummelseavgift om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och om det vore oskäligt att påföra avgiften med hänsyn till försummetidens längd, om försummelsen varit upprepad, om försummelsen varit uppsåtlig, arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummetiden och arbetsinkomsterna för försummetiden eller av någon annan särskild orsak. I praktiken kan myndigheten avstå från att påföra försummelseavgift exempelvis om arbetsgivarens funktionsförmåga är begränsad på grund av ålderdom, sjukdom eller en motsvarande orsak och han eller hon därför inte har kunnat sköta sina åligganden som arbetsgivare. En annan orsak att avstå från att påföra försummelseavgift kan vara att försummelsen har berott på något uppenbart misstag och försummarens har själv har anmält försummelsen. Försummelseavgift behöver inte heller påföras om arbetsgivaren eller företagaren har avlidit och dödsboet är mindre bemedlat. Myndigheten kan dock inte avstå från att påföra försummelseavgift i det fall att arbetsgivaren har tecknat arbetspensionsförsäkringen för sent men trots det i rätt tid innehållit arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift i arbetstagarens lön.

I 4 mom. föreslås en bestämmelse som tar hänsyn till förbudet mot dubbel straffbarhet. Eftersom försummelse av försäkringsskyldigheten med stöd av strafflagens 29 kap. 4 a eller 4 b § kan vara en straffbar gärning, ska enligt momentet försummelseavgift inte kunna påföras den som är misstänkt för samma gärning i en förundersökning eller åtalsprövning eller i ett brottmål som behandlas vid en domstol eller den som åtalats för samma gärning och åtalet har avgjorts i domstol genom ett beslut som vunnit laga kraft.

Enligt 5 mom. ska på försummelseavgift och Statskontorets beslut om försummelseavgift tillämpas de bestämmelser som anges i momentet, dvs. bestämmelserna om delgivning av beslut i 105 § 3 mom., sökande av ändring i 128 §, tid för sökande av ändring i 130 §, grundbesvär över debitering i 131 §, inlämnande av besvärsskrift i 132 §, rättelse av beslut i

samband med sökande av ändring i 133 §, överföring av besvär till besvärinstans i 134 §, besvär som inkommit efter besvärstidens utgång i 135 §, verkställighet av beslut i 136 § 2 mom., undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i 140 §, delägares eller bolagsmäns ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifter i 156 §, konkursbons ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifter i 157 §, utsökning av en arbetspensionsförsäkringsavgift i 159 § och dröjsmålsränta på arbetsgivares arbetspensionsförsäkringsavgift i 164 §.

Ett beslut om försummelseavgift kan enligt det föreslagna 5 mom. verkställas först när det har vunnit laga kraft. Grundlagsutskottet har tidigare ansett att det i synnerhet i fråga om stora påföljdsavgifter vore motiverat att beslutet om sanktionen verkställs först när det har vunnit laga kraft (GrUU 32/2005 rd och 4/2004 rd). På rättelse av skriv- eller sakfel i beslut om försummelseavgift tillämpas förvaltningslagen i enlighet med bestämmelserna om tillämpningsområdet för den lagen.

Enligt 6 mom. ska pensionsanstalten debitera en försummelseavgift som Statskontoret har påfört utan dröjsmål efter att Statskontorets beslut har vunnit laga kraft. Detta innebär i praktiken ca två månader från det att beslutet vunnit laga kraft. Pensionsanstalten ska ta ut försummelseavgiften inom de fem kalenderår som omedelbart följer på det år då avgiften påfördes, annars preskriberas rätten till avgiften. Avsikten är att rätten att ta ut försummelseavgiften ska preskriberas separat från den arbetspensionsförsäkringsavgift som utgör grund för försummelseavgiften. Således påverkar inte exempelvis tiden för fastställande av arbetspensionsförsäkringsavgiften, utredandet av försummelsen eller fastställande av försummelseavgiften möjligheten att ta ut försummelseavgiften.

186 §. *Den allmänna tillsynen över ordnandet av försäkring samt tvångsförsäkring.* Bestämmelsen i 5 mom. föreslås bli ändrad så att den nuvarande bestämmelsen om förhöjning på grund av försummelse ersätts med en hänvisning till försummelseavgiften enligt 163 §. Ändringen har samband med den föreslagna ändringen i 163 §.

199 §. *Pensionsskyddscentralens rätt att få uppgifter för utövande av tillsyn.* I paragrafen föreskrivs det om Pensionsskyddscentralens rätt att få uppgifter i samband med tillsyn. Paragrafen föreslås bli preciserad så att Pensionsskyddscentralen också när inkomstregistret har tagits i bruk ska ha rätt att av Skatteförvaltningen få motsvarande uppgifter för tillsynen över försäkringsskyldigheten som den har rätt att få enligt den gällande paragrafen.

Inkomstdatasystemet bedöms minska antalet oavsiktligt felaktiga eller bristfälliga pensionsförsäkringsanmälningar från arbetsgivarna. Inkomstregistret kommer emellertid inte helt och hållet att förhindra olika avsiktliga och oavsiktliga försummelser vid ordnande av försäkring och anmälning i samband därmed, eller förhindra att bristfälliga eller felaktiga uppgifter anmäls. För att det ska vara möjligt att på olika sätt jämföra de inkomster och försäkringsuppgifter som arbetsgivare och andra prestationsbetalare anmäler och på så sätt lyfta fram försummelser av försäkringsskyldigheten, bör Pensionsskyddscentralen ha rätt att i form av massinformation få identifierings- och kontaktuppgifter för prestationsbetalarna och inkomsttagarna, uppgifter om prestationsbetalarens bransch, om den utbetalda prestationens art samt om arbetsgivarprestationer. Innehållsmässigt motsvarar dessa uppgifter de uppgifter som Pensionsskyddscentralen med stöd av den gällande lagen har rätt att få av Skatteförvaltningen som årsanmälningsuppgifter och som uppgifter om skatter som betalas på eget initiativ. Med hjälp av de uppgifter som Pensionsskyddscentralen får av Skatteförvaltningen och från inkomstregistret fortsätter Pensionsskyddscentralen efter införandet av inkomstregistret att utöva en heltäckande tillsyn som bidrar till att säkerställa dels tillväxten i arbetstagarnas pensionsskydd, dels jämlika konkurrensvillkor för arbetsgivarna. Med massinformation avses en grupp lönebetalare eller andra motsvarande prestationsbetalare som inte har identifierats med företags- eller organisationsnummer eller på

något annat sätt. En sådan rätt att få uppgifter är nödvändig för en effektiv tillsyn, eftersom det inte på något annat sätt finns uppgifter att tillgå om de arbetsgivare som har betalat löner, men försummat att ordna arbetspensionskydd för sina arbetstagare.

I den gällande lagen föreskrivs det om Pensionsskyddscentralens rätt att få uppgifter genom årsanmälan och anmälan om skatter som betalas på eget initiativ. När inkomstregistret tas i bruk kommer arbetsgivarna och övriga prestationsbetalare inte längre att lämna in sådana anmälningar. Därför föreslås det att omnämmandet av årsanmälan stryks i lagen. Innehållet i de uppgifter som ska lämnas ändras inte. Begreppet skattemyndighet i paragrafen ändras till Skatteförvaltningen. I Skatteförvaltningen ingår utöver den övriga skatteförvaltningen den enhet som svarar för inkomstregistrets verksamhet.

Pensionsskyddscentralens rätt att få uppgifter kan inte begränsas enbart till arbetsgivare och löntagare, eftersom arbetets art och försäkringsskyldigheten ofta framgår först efter en utredning. Därför föreslås det att det i lagen här ska talas om prestationsbetalare i stället för arbetsgivare. Begreppen prestationsbetalare och inkomstagare definieras i lagen om inkomstdatasystemet.

Hänvisningen i 2 mom. till beskattning som inte ännu har fastställts föreslås bli struken som obehövlig, eftersom bestämmelsen täcker uppgifter om såväl fastställd som icke fastställd beskattning. I momentet föreslås en precisering av användningen av de uppgifter som med stöd av paragrafen ska lämnas till Pensionsskyddscentralen. Eftersom pensionsanstalten sköter arbetspensionsförsäkringar och rättar till de brister i ordnandet av arbetspensionsförsäkring som Pensionsskyddscentralen upptäcker, lämnas de uppgifter från Skatteförvaltningen som föranleder rättelser i ordnandet av försäkring till pensionsanstalterna.

Den i paragrafen avsedda rätten att få uppgifter för utövande av tillsyn gäller delvis också personuppgifter. Behandlingen av personuppgifter regleras i dataskyddsförordningen. Behandlingen av de personuppgifter som avses i denna paragraf grundar sig primärt på artikel 6.1.c i dataskyddsförordningen. Det rör sig således om behandling som behövs för fullgörandet av den personuppgiftsansvariges lagstadgade skyldigheter. I paragrafen föreskrivs det att de uppgifter som behandlas ska vara nödvändiga för tillsyn enligt 186 § 1 mom. över arbetsgivarens lagstadgade försäkringsskyldighet. Dessutom definieras i paragrafen noggrant de aktörer av vilka uppgifter får begäras. I paragrafen föreskrivs det också om Pensionsskyddscentralens rätt att samköra uppgifter samt om förvaring och utplånande av samkörda uppgifter. På förvaringstiderna för andra uppgifter än samkörda uppgifter tillämpas bestämmelserna i denna lag och i dataskyddsförordningen. I bestämmelserna i paragrafen har hänsyn tagits till den samhälleliga betydelsen av ordnandet av pensionskydd samt till att tillsynen över ordnandet av försäkring bör kunna utövas i tillräcklig omfattning och tillräckligt effektivt så att den bidrar till att trygga efterlevnaden av lagen.

206 §. Pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ. I 1 mom. föreslås en ny 7 punkt där det föreskrivs om pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter till Statskontoret för avgörande av ett ärende som gäller försummelseavgift enligt 163 §.

Den bestämmelse om utlämnande av uppgifter som föreslås i 1 mom. gäller delvis också personuppgifter. Behandlingen av personuppgifter regleras i allmänna dataskyddsförordningen. Behandlingen av de personuppgifter som avses i denna paragraf grundar sig primärt på artikel 6.1.c i dataskyddsförordningen, dvs. behandlingen ska behövas för fullgörandet av den personuppgiftsansvariges lagstadgade skyldigheter. I fråga om särskilda kategorier av personuppgifter grundar sig behandlingen på artikel 9.2.b i

dataskyddsförordningen, dvs. behandlingen ska behövas för att den personuppgiftsansvarige eller den registrerade ska kunna fullgöra sina skyldigheter och utöva sina särskilda rättigheter inom arbetsrätten och på områdena social trygghet och socialt skydd, i den omfattning detta är tillåtet enligt medlemsstaternas nationella rätt. Behandling av personuppgifter enligt artikel 9.2.b i dataskyddsförordningen förutsätter dessutom att det i den nationella lagstiftningen föreskrivs om adekvata skyddsåtgärder som säkerställer den registrerades grundläggande rättigheter och intressen. Till dessa delar definieras i paragrafen noggrant de aktörer av vilka uppgifter får begäras. Utöver detta föreskrivs i paragrafen att de uppgifter som behandlas ska vara nödvändiga för avgörande av ett ärende som gäller påförande av försummelseavgift enligt denna lag och att uppgifterna ska utplånas genast när de inte längre behövs. Lagstiftningen omfattar således adekvata skyddsåtgärder som säkerställer den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.

1.2 Lagen om pension för företagare

102 §. *Avdrag av utestående arbetspensionsförsäkringsavgifter från pension.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att omnämmandet av förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift stryks. I fortsättningen ska bestämmelsen tillämpas med stöd av hänvisningen i 122 §. Ändringen har samband med den föreslagna ändringen i 122 §.

120 §. *Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgifter.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att omnämmandet av förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift stryks. I fortsättningen ska bestämmelsen tillämpas på försummelseavgift med stöd av hänvisningen i 122 §. Ändringen har samband med den föreslagna ändringen i 122 §.

122 §. *Försummelseavgift.* Paragrafen föreslås bli ändrad på motsvarande grunder som 163 § i lagen om pension för arbetstagare, dock med beaktande av motiveringen nedan.

I 1 mom. föreslås en bestämmelse om administrativa påföljder för företagare som försummar att ordna pensionskydd enligt denna lag. Enligt förslaget påförs för försummelse att ordna pensionskydd en försummelseavgift, om företagaren inte tecknar arbetspensionsförsäkring inom sex månader från det att försäkringsskyldigheten inträdde.

Som grund för försummelseavgiften ska användas den arbetspensionsförsäkringsavgift som bestäms på basis av försummelse tiden. Med försummelse tid ska avses tiden från att försäkringsskyldigheten inträdde till den tidpunkt då företagaren tecknar en försäkring eller den dag då Pensionsskyddscentralen utfärdar ett beslut om tvångsförsäkring. Eftersom avsikten är att som grund för försummelseavgiften använda arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelse tiden, kan som försummelse tid betraktas högst den tid för vilken en försäkring enligt denna lag kan ges i enlighet med 111 § 2 mom. och en arbetspensionsförsäkringsavgift fastställas. En försummelseavgift kan alltså påföras endast för det innevarande kalenderåret och de tre kalenderår som närmast föregår det.

Enligt 3 mom. kan pensionsanstalten avstå från att ansöka om påförande av försummelseavgift bl.a. om företagaren genom sin verksamhet har visat att han eller hon inte har haft för avsikt att försumma sin försäkringsskyldighet. Utöver de exempel som nämns i motiveringen till lagen om pension för arbetstagare kan pensionsanstalten avstå från att göra ansökan, om företagaren har tecknat en frivillig försäkring enligt lagen och företagsverksamheten senare utvidgas så att den kommer att omfattas av obligatorisk försäkring enligt lagen.

Enligt andra meningen i 3 mom. avstår Statskontoret helt eller delvis från att påföra försummelseavgift, om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och om det vore oskäligt att påföra avgiften med hänsyn till försummelse tidens längd, om försummelsen varit

upprepad, om försummelsen varit uppsåtlig, arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummetiden och arbetsinkomsterna för försummetiden eller av någon annan särskild orsak. Utöver de exempel som nämns i motiveringen till lagen om pension för arbetstagare kan Statskontoret avstå från att påföra försummelseavgift, om begynnelsepunkten för en företagsverksamhet som omfattas av lagen är svår att fastställa på grund av verksamhetens art eller ringa omfattning.

Enligt 4 mom. ska bestämmelserna i momentet tillämpas på försummelseavgift och på Statskontorets beslut om försummelseavgift. Tillämpliga bestämmelser är enligt förslaget bestämmelserna om delgivning av beslut i 95 § 3 mom., avdrag av utestående arbetspensionsförsäkringsavgifter från pension i 102 § 1 mom., företagarens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna i 118 § 1 mom., utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgifter och avbrytande av uttag i 120 §, dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift i 123 §, sökande av ändring i 124 §, tiden för sökande av ändring i 126 §, grundbesvär över debitering i 127 §, inlämnande av besvärsskrift i 128 §, rättelse av beslut i samband med att ändring söks i 129 §, överföring av besvär till besvärinstans i 130 §, besvär som inkommit efter besvärstidens utgång i 131 §, verkställighet av beslut i 132 § 2 mom. och undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i 136 §.

Med stöd av 4 mom. ska det sekundära ansvar som i 118 § 2 mom. föreskrivs i fråga om en personlig arbetspensionsförsäkringsavgift som fastställts för en företagare inte gälla försummelseavgifter, eftersom försummelseavgiften inte är en arbetspensionsförsäkringsavgift utan en personlig administrativ påföljd.

143 §. *Den allmänna tillsynen över ordnandet av försäkring samt tvångsförsäkring.* Bestämmelsen i 4 mom. föreslås bli ändrad så att den nuvarande bestämmelsen om förhöjning på grund av försummelse ersätts med en hänvisning till 122 § som gäller försummelseavgift. Ändringen har samband med den föreslagna ändringen i 122 §.

151 §. *Pensionsskyddscentralens och pensionsanstalternas rätt att få uppgifter för utövande av tillsyn.* Paragrafen föreslås bli preciserad så att terminologin och ordalydelsen är i samklang med de ändringar som föreslås i 199 § i lagen om pension för arbetstagare och som har samband med ikraftträdandet av lagen om inkomstdatasystemet. Det föreslås inga ändringar i innehållet i eller användningen av de uppgifter som lämnas ut med stöd av paragrafen.

Det föreslås att hänvisningen i 3 mom. till beskattning som inte ännu har fastställts slopas som obehövlig. I momentet föreslås en precisering av användningen av de uppgifter som med stöd av paragrafen ska lämnas till Pensionsskyddscentralen. Eftersom pensionsanstalten sköter arbetspensionsförsäkringar och rättar till de brister i ordnandet av arbetspensionsförsäkring som Pensionsskyddscentralen upptäcker, lämnas de uppgifter från Skatteförvaltningen som föranleder rättelser i ordnandet av försäkring till pensionsanstalterna.

Den i paragrafen avsedda rätten att få uppgifter för utövande av tillsyn gäller delvis också personuppgifter. Behandlingen av personuppgifter regleras i dataskyddsförordningen. Behandlingen av de personuppgifter som avses i denna paragraf grundar sig primärt på artikel 6.1.c i dataskyddsförordningen. Det rör sig således om behandling som behövs för fullgörandet av den personuppgiftsansvariges lagstadgade skyldigheter. I paragrafen föreskrivs det att de uppgifter som behandlas ska vara nödvändiga för fullgörandet av den tillsynsskyldighet som avses i 143 § 1 mom. och i 2 § 2 mom. 1 punkten i lagen om Pensionsskyddscentralen. Dessutom definieras i paragrafen noggrant de aktörer av vilka uppgifter får begäras. I paragrafen föreskrivs det också om Pensionsskyddscentralens rätt att samköra uppgifter samt om förvaring och utplånande av samkörda uppgifter. På förvaringstiderna för andra uppgifter än samkörda uppgifter tillämpas bestämmelserna i denna

lag och i dataskyddsförordningen. I bestämmelserna i paragrafen har hänsyn tagits till den samhälleliga betydelsen av ordnandet av pensionsskydd samt till att tillsynen över ordnandet av försäkring bör kunna utövas i tillräcklig omfattning och tillräckligt effektivt, så att den bidrar till att trygga efterlevnaden av lagen.

1.3 Lagen om pension för lantbruksföretagare

9 a §. *Bestämmelser som gäller stipendiater.* Omnämmandet av förhöjning på grund av försummelse i 2 mom. 2 punkten föreslås bli ändrat till ett omnämmande av försummelseavgift. Ändringen har samband med den föreslagna ändringen i 24 §.

12 §. *Pensionsanstaltens skyldighet att utöva tillsyn samt tvångsförsäkring för lantbruksföretagare.* Bestämmelsen i 4 mom. föreslås bli ändrad så att lantbruksföretagaren på det sätt som föreskrivs i 24 § ska vara skyldig att betala försummelseavgift i stället för förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift. Ändringen har samband med den föreslagna ändringen i 24 §.

23 §. *Grupplivförsäkringsavgift.* Paragrafens 3 mom. föreslås bli ändrat så att hänvisningen till 24 § som gäller försummelseavgift stryks. Bestämmelsen om försummelseavgift kommer således under inga omständigheter att tillämpas på grupplivförsäkringsavgift. Ändringen har samband med den föreslagna ändringen i 24 §.

24 §. *Försummelseavgift.* Paragrafen föreslås bli ändrad på motsvarande grunder som 163 § i lagen om pension för arbetstagare, dock med beaktande av motiveringen nedan.

I 1 mom. föreslås en bestämmelse om administrativa påföljder för lantbruksföretagare som försummar att ordna pensionsskydd enligt denna lag. Enligt förslaget påförs för försummelse att ordna pensionsskydd en försummelseavgift, om lantbruksföretagaren inte tecknar arbetspensionsförsäkring inom sex månader från det att försäkringsskyldigheten inträdde.

Som grund för försummelseavgiften ska användas den arbetspensionsförsäkringsavgift som fastställts för försummelsetiden. Med försummelsetid ska avses tiden från det att försäkringsskyldigheten inträdde till den tidpunkt då lantbruksföretagaren själv ansöker om försäkring eller den dag då Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt utfärdar ett beslut om tvångsförsäkring. Eftersom avsikten är att som grund för försummelseavgiften använda arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelsetiden, kan som försummelsetid betraktas högst den tid för vilken en försäkring enligt denna lag kan ges i enlighet med 10 § 2 mom. och en arbetspensionsförsäkringsavgift fastställas. En försummelseavgift kan alltså påföras endast för det innevarande kalenderåret och de tre kalenderår som närmast föregår det.

Enligt 3 mom. kan pensionsanstalten avstå från att ansöka om påförande av försummelseavgift bl.a. om lantbruksföretagaren genom sin verksamhet har visat att han eller hon inte har haft för avsikt att försumma sin försäkringsskyldighet. Utöver de exempel som nämns i motiveringen till lagen om pension för arbetstagare kan pensionsanstalten avstå från att göra ansökan, om lantbruksföretagaren har tecknat en frivillig försäkring enligt denna lag och lantbruksföretagarverksamheten senare utvidgas så att den kommer att omfattas av obligatorisk försäkring enligt denna lag.

Enligt andra meningen i 3 mom. avstår Statskontoret helt eller delvis från att påföra försummelseavgift, om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och om det vore oskäligt att påföra avgiften med hänsyn till försummelsetidens längd, om försummelsen varit upprepad, om försummelsen varit uppsåtlig, arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelsetiden och arbetsinkomsterna för försummelsetiden eller av någon annan särskild orsak. Utöver de exempel som nämns i motiveringen till lagen om pension för arbetstagare

kan Statskontoret avstå från att påföra försummelseavgift, om begynnelsestidpunkten för en lantbruksföretagarverksamhet som omfattas av denna lag är svår att fastställa på grund av verksamhetens art eller ringa omfattning. I synnerhet när det gäller dödsbon är det ofta svårt att fastställa den tidpunkt då en person som arbetar för dödsboets räkning bör teckna en arbetspensionsförsäkring. Enligt gällande tillämpningspraxis har en förhöjning på grund av försummelse i regel inte påförts, om den person som arbetar för dödsboets räkning har en arbetspensionsförsäkring som tecknats inom ett år från det att lantbruksföretagaren avled.

Enligt 4 mom. ska bestämmelserna i momentet tillämpas på försummelseavgift och på Statskontorets beslut om försummelseavgift. Tillämpliga bestämmelser är enligt förslaget bestämmelserna om delgivning av beslut i 90 § 3 mom., dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift i 25 §, lantbruksföretagarens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna i 26 § 1 mom., avbrott i uttag av arbetspensionsförsäkringsavgift 27 §, utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgift i 28 §, sökande av ändring i 103 §, tiden för sökande av ändring i 105 §, grundbesvär över debitering i 106 §, inlämnande av besvärsskrift i 107 §, rättelse av beslut i samband med att ändring söks i 108 §, interimistiskt beslut i 109 §, besvär som inkommit efter besvärstidens utgång i 110 §, verkställighet av beslut i 111 § 2 mom. och undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i 113 §.

Med stöd av 4 mom. ska det sekundära ansvar som i 26 § 2 och 3 mom. föreskrivs i fråga om en personlig arbetspensionsförsäkringsavgift som fastställts för en lantbruksföretagare inte gälla försummelseavgifter, eftersom försummelseavgiften inte är en arbetspensionsförsäkringsavgift utan en personlig administrativ påföljd.

28 §. Utsökning av en arbetspensionsförsäkringsavgift. Det föreslås att 1 mom. ändras så att omnämmandet av förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift stryks. I fortsättningen ska bestämmelsen tillämpas på försummelseavgift med stöd av hänvisningen i 24 §. Ändringen har samband med den föreslagna ändringen i 24 §.

97 §. Avdrag av utestående försäkringsavgifter och försummelseavgift från pension. Bestämmelsen i 1 mom. föreslås bli ändrad så att den förhöjda arbetspensionsförsäkringsavgift som nämns i bestämmelsen och den förhöjning av försäkringspremien för en obligatorisk försäkring som avses i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar ersätts med termen försummelseavgift. Ändringen har samband med den föreslagna ändringen i 24 §. Dessutom tas i momentet in en bestämmelse som motsvarar gällande tillämpningspraxis och enligt vilken från pensionen inte kan dras av sådana obetalda försäkringspremier enligt denna lag eller lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar som tas ut hos pensionstagaren med stöd av 26 § 2 mom. i denna lag. Bestämmelsen motsvarar bestämmelserna i 112 och 113 § i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar.

143 §. Pensionsanstaltens och Pensionsskyddscentralens rätt att få uppgifter för verkställigheten av uppgifter enligt denna lag. Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 5 mom., som till sakinhållet ska motsvara 199 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare och 151 § 5 mom. i lagen om pension för företagare. Enligt momentet får uppgifter som avses i paragrafen sökas genom teknisk anslutning eller på något annat sätt i elektronisk form utan samtycke av den som uppgifterna gäller. Verkställigheten av denna lag och tillsynen över försäkringsskyldigheten enligt denna lag, liksom verkställigheten av och tillsynen enligt lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för företagare sker i huvudsak med hjälp av olika elektroniska metoder. I framtiden fås de uppgifter som behövs från datamaterial som lagrats i inkomstregistret och som utnyttjas med hjälp av en teknisk anslutning i enlighet med 1 § i lagen om inkomstdatasystemet. Utnyttjandet av en teknisk anslutning är dock behövligt vid verkställigheten av lagen och tillsynen över försäkringsskyldigheten också när det gäller

andra register och datamaterial, och därför föreslås det att det till momentet fogas en bestämmelse som möjliggör teknisk anslutning och som motsvarar de ovannämnda bestämmelserna i lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för företagare.

Bestämmelserna i 10 § i grundlagen tryggar skyddet för privatlivet som en grundläggande rättighet för var och en. Enligt den paragrafen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Riksdagens grundlagsutskott har konstaterat att kravet på bestämmelser i lag också gäller möjligheten att överlåta uppgifter via en teknisk anslutning (GrUU 12/2002 rd, s. 5). Bestämmelserna i 29 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) gör det möjligt att föreskriva om en teknisk anslutning så att sekretessbelagda uppgifter kan ges med hjälp av en teknisk anslutning för skötseln av uppgifter enligt lag. Bestämmelsen som gäller frågan kan ingå antingen i den lagstiftning som gäller den som överlåter eller i den lagstiftning som gäller den som tar emot uppgifterna. Innehållet i skyldigheten och rätten att lämna uppgifter är detsamma oberoende av om uppgifterna lämnas på traditionellt sätt på papper, via informationssäker e-postförbindelse eller med hjälp av en teknisk anslutning. Sättet att lämna uppgifter är lagenligt när det gör det möjligt att lämna de uppgifter som definieras i bestämmelsen på ett informationssäkert sätt. När verksamheten effektiviseras måste man också se till att medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter inte kränks. Skyddet av privatlivet är en grundläggande fri- och rättighet som garanteras i 10 § i grundlagen. För att öppna en teknisk anslutning krävs det utöver lagstiftning om saken även att uppgifterna kan sökas i registret på ett sådant sätt att mottagaren endast får de uppgifter som mottagaren har rätt att få. Även skyddet av uppgifterna, informationssäkerheten och övervakningen av att behandlingen av uppgifterna är lagenlig måste säkerställas på behörigt sätt.

1.4 Lagen om sjömanspensioner

13 §. *Begynnelsepunkten för ålderspension.* Det föreslås att paragrafen ändras på motsvarande grunder som 13 § i lagen om pension för arbetstagare. I paragrafen föreslås ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir nytt 5 mom.

79 §. *Betalningsprincipen och hänförande av arbetsinkomst.* Paragrafen föreslås bli ändrad på motsvarande grunder som 71 § i lagen om pension för arbetstagare så att kalenderår, som nämns i paragrafen, ändras till kalendermånad.

Vid periodisering av arbetsinkomster enligt lagen ska de periodiseringsprinciper som tillämpas vid inkomstbeskattning alljämt iakttas. Enligt skattepraxis är sjöarbetsinkomst inkomst det år den har betalats eller antecknats på konto, oberoende av under vilket kalenderår lönen har förtjänats eller för vilken tid den har influtit. Lön anses dock ha betalats den dag löntagaren har kunnat lyfta den. Enligt bestämmelserna i lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) har en sjöman rätt att ta ut sin lön under lönebetalningsperioden och senast den sista dagen av lönebetalningsperioden, om inte något annat avtalas. Om den som betalar sjöarbetsinkomst använder en kalendermånad som lönebetalningsperiod, har sjömannen rätt att lyfta lönen senast den sista dagen i månaden. Som arbetsinkomst för en viss period betraktas således även den lön som har stått att lyfta månadens sista dag, även om löntagaren inte lyfte den och även om den slutliga löneräkningen och betalningen av lönen av praktiska skäl skulle ske först under den följande månaden. På grund av det som sägs ovan föreslås det att närmare bestämmelser om tillämpningen av betalningsprincipen på anställningsförhållanden som omfattas av denna lag ska utfärdas genom förordning av statsrådet. I förordningen föreslås en bestämmelse om att arbetsinkomsten anses ha betalats den dag sjömannen har kunnat lyfta den.

Om emellertid iakttagandet av betalningsprincipen skulle snedvrída pensionsbeloppet, kan arbetsinkomsten betraktas som inkomst för den kalendermånad under vilken den tjänades in. Med snedvrídning av pensionsbeloppet avses en väsentlig skillnad i pensionsbeloppet. Ändringen av paragrafens ordalydelse syftar inte till att ändra etablerad tillämpnings- och rättspraxis beträffande det inkomstbelopp som för närvarande ska anses snedvrída pensionsbeloppet.

I paragrafen har det med avvikelse från 71 § i lagen om pension för arbetstagare föreskrivits om ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om tillämpningen av betalningsprincipen. Den avvikande bestämmelsen föranleds av sjöarbetsinkomstens exceptionella karaktär och av det avvikande sätt på vilket den hänförs i skattepraxis.

138 §. *Arbetsgivarens skyldighet att ordna pensionskydd för arbetstagarna.* Det föreslås att paragrafen ändras på motsvarande grunder som 141 § i lagen om pension för arbetstagare. I paragrafen föreslås bestämmelser om att arbetsgivaren ska ordna pensionskydd för sina anställda senast när arbetsinkomsten har betalats och innan arbetsinkomsten anmäls till inkomstregistret. I denna lag finns inga bestämmelser om en nedre gräns i euro för inkomster som ska försäkras.

139 §. *Anmälningar som krävs för ordnandet och skötseln av pensionskydd.* Det föreslås att paragrafen ändras på motsvarande grunder som 144 § i lagen om pension för arbetstagare. Det föreslås att i paragrafen tas in omnämmanden av pensionsordningsnummer och andra identifieringsuppgifter. På grundval av pensionsordningsnumret förmedlas de uppgifter som förts in i inkomstregistret till den rätta pensionsanstalten. Pensionsordningsnumret är detsamma som arbetspensionsanstaltens försäkringsnummer. Andra identifieringsuppgifter för arbetstagaren behövs när arbetstagaren saknar personbeteckning. Med andra identifieringsuppgifter avses namn, födelsedatum och kön.

Arbetsgivaren ska fortfarande vara skyldig att anmäla uppgifter till Sjömanspensionskassan, men i framtiden kommer Sjömanspensionskassan att få uppgifterna via inkomstregistret. Enligt 2 § i lagen om inkomstdatasystemet ska vid utlämnandet av uppgifter ur inkomstdatasystemet med avvikelse från vad som föreskrivs annanstans i lag iaktas 10 och 11 § i den lagen. Uppgifter ska således i regel på elektronisk väg anmälas till inkomstregistret inom fem dagar från betalningsdagen för prestationen. Om uppgifter inte finns att tillgå i inkomstregistret, kan Sjömanspensionskassan, för att avgöra ett ärende och verkställa lagstadgade uppgifter, bl.a. med stöd av 215 § begära att prestationsbetalaren kompletterar uppgifterna eller lämnar andra utredningar.

142 a §. Paragrafen är ny. I paragrafen föreslås bestämmelser om att pensionsförsäkringsavgiften kan fastställas på basis av uppskattning på motsvarande grunder som i 152 § 6 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

Också efter införandet av inkomstregistret sker betalningen försäkringsavgifter enligt denna lag genom att arbetsgivaren på elektronisk väg sänder en i 142 § 2 mom. avsedd redovisning till Sjömanspensionskassan som innehåller fartygsvisa uppgifter om de sammanlagda lönerna, om arbetstagarnas sammanlagda försäkringsavgifter enligt denna lag och om arbetsgivarens sammanlagda försäkringsavgift enligt denna lag. Efter redovisningen får arbetsgivaren ur Sjömanspensionskassans datasystem de uppgifter som behövs för betalningen och betalar därefter försäkringsavgiften enligt denna lag. De betalda försäkringsavgifterna enligt denna lag avstäms kalendermånadsvis och årsvis mot de löner som anmälts till det intjäningsystem som förvaltas av Arek Oy.

Med stöd av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (1277/2007) är Sjömanspensionskassan, för att lyfta stöd för sjöfartsstöd, skyldig att halvårsvis för varje fartyg lämna Trafikverket uppgifter om de sammanlagda lönerna och om arbetsgivarens sammanlagda försäkringsavgift enligt denna lag.

Sjömanspensionskassan ingår inga avtal med de arbetsgivare som omfattas av denna lag, utan på det arbete som utförs på fartyg som omfattas av lagen tillämpas lagen direkt med stöd av lag.

147 §. Utsökning av pensionsförsäkringsavgifter. Det föreslås att 1 mom. ändras på motsvarande grunder som 159 § i lagen om pension för arbetstagare.

151 §. Försummelseavgift. Det föreslås att paragrafen ändras på motsvarande grunder som 163 § i lagen om pension för arbetstagare.

224 a §. Tid som ska beaktas vid beräkningen av tjänstgöringstid. I 1 mom. föreskrivs det om de dagar som ska beaktas när tjänstgöringstiden enligt denna lag beräknas. Tjänstgöringstiden beaktas för att fastställa arbetstagarens eventuella intjänade sänkta pensionsålder som är lägre än den lägsta åldern för ålderspension. Bestämmelsen i 1 mom. föreslås bli ändrad så att vid beräkningen av tjänstgöringstiden enligt lagen, av sådan lön enligt 78 § som betalats under en och samma kalendermånad, ska beaktas en dag för varje del som överstiger 40 euro (enligt 2004 års nivå) så att högst 30 dagar beaktas för respektive kalendermånad. Den föreslagna ändringen motsvarar inte helt den gällande bestämmelsen om beräkning av tjänstgöringstiden. Eftersom arbetsgivaren efter att inkomstregistret har tagits i bruk inte längre kommer att anmäla de dagar som anges i gällande 1 mom., kan tjänstgöringstiden emellertid inte längre beräknas på basis av de dagarna. Bestämmelsen i 1 mom. föreslås därmed bli ändrad så att tjänstgöringstiden fastställs utifrån den lön som betalas till arbetstagaren.

Enligt 2 mom. ska de dagar som ska beaktas vid beräkningen av tjänstgöringstiden omvandlas till månader på det sätt som föreskrivs i 224 §, dvs. genom att antalet dagar divideras med trettio.

1.5 Lagen om införande av lagen om sjömanspensioner

33 §. I paragrafen föreskrivs det om de lagrum som har tillämpats på bestämmandet av tjänstgöringstiden enligt lagen om sjömanspensioner under olika tidsperioder. I paragrafen föreslås bestämmelser om de lagrum som är tillämpliga på bestämmandet av tjänstgöringstiden enligt nämnda lag åren 2007—2018. Preciseringsen i fråga om åren 2007—2015 hänför sig till den reform som trädde i kraft 2016, där bestämmelserna i den då gällande 9 § i lagen om sjömanspensioner överfördes till lagens 224 a §.

1.6 Pensionslagen för den offentliga sektorn

16 §. Den partiella förtida ålderspensionens belopp. I paragrafen föreslås bestämmelser om den partiella förtida ålderspensionens belopp. Det föreslås att 1 mom. i paragrafen ändras på motsvarande grunder som 16 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

58 §. Ändring av arbetslivspension till ålderspension. I paragrafen föreskrivs det om ändring av arbetslivspension till ålderspension. Det föreslås att 1 mom. i paragrafen upphävs på motsvarande grunder som 53 h § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

81 §. Pensionstillväxt. I paragrafen föreskrivs det om pensionstillväxt. Det föreslås att 1 mom. i paragrafen ändras på motsvarande grunder som 65 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

153 §. En offentlig arbetsgivares skyldighet att lämna uppgifter. I 1 mom. föreslås bestämmelser om de uppgifter som en arbetsgivare enligt lagen är skyldig att lämna till Keva. I momentet föreslås på motsvarande grunder som i den föreslagna 144 § i lagen om pension för arbetstagare omnämnanden av arbetsgivarens identifieringsuppgifter och pensionsordningsnummer och av andra identifieringsuppgifter för anställda. I fråga om de uppgifter som ska lämnas till Keva föreslås det att kravet på att lämna uppgifter om avbrott av tjänstgöringstider slopas. I och med ändringarna i pensionslagstiftningen är uppgifter om avbrott inte längre nödvändiga med tanke på prövningen av rätten till pension eller beräkningen av pensionsbeloppet. Arbetsgivaren kommer inte heller att anmäla uppgifter om avbrott i tjänstgöringstider till inkomstregistret. Uppgifter om tidpunkterna för inledande och avslutande av anställningar fås framöver från inkomstregistret.

Det föreslås att i 1 mom. slopas den bestämmelse enligt vilken Keva kan bestämma att betalningsandelen ska betalas förhöjd om arbetsgivaren inte anmäler uppgifterna inom utsatt tid. Denna punkt i paragrafen som gäller en offentlig arbetsgivares försummelse av skyldigheten att lämna uppgifter föreslås bli upphävd. Bestämmelser om administrativa påföljder av fördröjd inlämning av anmälningar till inkomstregistret och försummelse av anmälningsskyldigheten kommer framöver att finnas i lagen om inkomstdatasystemet, i lagen om beskattningsförfarande och i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. I fortsättningen är det Skatteförvaltningen som påför administrativa påföljder för försummelse av anmälningsskyldigheten.

När inkomstregistret införs kommer arbetsgivaren att anmäla de i 1 mom. avsedda uppgifterna till inkomstregistret och Keva kommer att få uppgifterna ur registret på det sätt som anges i lagen om inkomstdatasystemet. Enligt 24 § i lagen om inkomstdatasystemet är prestationsbetalare inte skyldiga att till uppgiftsanvändare lämna i inkomstregistret lagrade uppgifter på annat sätt än så som föreskrivs i den lagen. Uppgifter ska således huvudsakligen på elektronisk väg anmälas till inkomstregistret inom fem dagar från betalningsdagen för prestationen. Keva har bl.a. med stöd av 151 § i denna lag rätt att för att avgöra ett ärende eller verkställa ett lagstadgat uppdrag hos prestationsbetalare begära uppgifter som saknas i inkomstregistret eller utredningar som kompletterar uppgifterna i inkomstregistret.

Det föreslås att de bestämmelser i 1 och 5 mom. som bemyndigar Keva att meddela närmare föreskrifter om lämnande av uppgifter slopas, eftersom bestämmelser om lämnande av uppgifter framöver kommer att finnas i lagen om inkomstdatasystemet.

1.7 Lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

58 §. Dagpenningen under de första 28 dagarna. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den bättre motsvarar innehållet. Bestämmelsen i 1 mom. gäller dagpenning på grundval av lön för sjukdomstid. Bestämmelsen i 2 mom. gäller dagpenning som betalas på andra grunder än lön för sjukdomstid under de första 28 dagarna från och med skadedagen. Cirka 30 % av dagpenningar enligt paragrafen beräknas på grundval av arbetsinkomsterna under de 28 dagar som föregick skadefallet. I övriga fall är dagpenningen lika stor som lönen för sjukdomstiden. I vissa fall har som lön för sjukdomstiden betalats endast en del av den fulla lönen. Också i de fallen betalas till arbetsgivaren arbetsgivarens andel medan den överskjutande delen betalas till arbetstagaren.

RP 87/2018 rd

Bestämmelsen i 2 mom. föreslås bli ändrad så att arbetsinkomster av sådana anställningsförhållanden som gällde på skadedagen ska kunna sökas fram i inkomstregistret. De situationer där någon annan lön än lönen för sjukdomstiden används som grund för dagpenningen kvarstår oförändrade. I paragrafen slopas kravet på en period på 28 dagar före skadedagen. I inkomstregistret registreras arbetsinkomster enligt lönebetalningsperiod, och uppgifter om inkomster kan således inte sökas med en dags noggrannhet. I praktiken innebär detta ingen stor förändring jämfört med nuläget, eftersom arbetsgivaren i praktiken i de flesta fall beräknar inkomsten för de 28 dagarna på grundval av inkomsterna under lönebetalningsperioden. På grund av lönebetalningsperioderna är också den nuvarande inkomsten för 28 dagar i de flesta fall kalkylmässig.

I paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. Enligt momentet ska som den arbetsinkomst som används vid beräkningen av dagpenningen användas den arbetsinkomst under en eller flera fulla lönebetalningsperioder som i längd kommer närmast den nuvarande perioden på 28 dagar. I granskningsperioden ska enligt förslaget ingå en månadslång lönebetalningsperiod eller minst två lönebetalningsperioder på två veckor. I bestämmelsens ordalydelse bör också eventuella andra längder för lönebetalningsperioder beaktas. De två veckors lönebetalningsperioder som beaktas i granskningsperioden avgränsas i förslaget till två, dvs. 28 dagar.

I regel ska enligt förslaget som lönebetalningsperiod beaktas den kalendermånad eller de två lönebetalningsperioder på två veckor som föregår skadedagen. Om lönebetalningsperioderna är fler än två, ska hänsyn tas till sådana hela lönebetalningsperioder som sammanlagt kommer närmast en period på 28 dagar. Den arbetsinkomst som på detta sätt beräknas divideras med antalet dagar i lönebetalningsperioden. Avsikten är att korttidsdagpenningen ska motsvara inkomstnivån vid skadefallet. I detta perspektiv blir det ingen väsentlig skillnad i ersättningsnivån vare sig man granskar lönen för en period på exakt 28 dagar bakåt från skadedagen eller för en lönebetalningsperiod högst fram till ingången av den kalendermånad som föregår skadedagen.

183 §. *Påförande av avgift som motsvarar försäkringspremien och försummelseavgift.* I 3 mom. föreslås en hänvisning till 124 § 1 mom., där det föreskrivs om hur ersättningsbeslut ska meddelas. Den föreslagna preciseringen motsvarar gällande praxis.

184 §. *Självrisk för en arbetsgivare som försummat sin försäkringsskyldighet.* I 2 mom. föreslås en hänvisning till 124 § 1 mom., där det föreskrivs om hur ersättningsbeslut ska meddelas. Den föreslagna preciseringen motsvarar gällande praxis.

260 §. *Olycksfallsförsäkringscentralens och försäkringsbolagens rätt att få uppgifter för tillsynen.* I paragrafen föreskrivs det om Olycksfallsförsäkringscentralens och försäkringsbolagens rätt att få uppgifter i samband med tillsyn. Paragrafen har i huvudsak samma innehåll som 199 § i lagen om pension för arbetstagare och i den föreslås samma ändringar som i den paragrafen. Avsikten är att Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolagen också när inkomstregistret har tagits i bruk ska ha rätt att av Skatteförvaltningen få motsvarande uppgifter för tillsynen över försäkringsskyldigheten som de har rätt att få enligt den gällande paragrafen. Bestämmelsen avviker från 199 § i lagen om pension för arbetstagare så till vida att Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolaget ska ha rätt att få uppgifter också om arbetspensionsförsäkring och arbetslöshetsförsäkring.

1.8 Lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar

107 §. *Tvångsförsäkring för lantbruksföretagare och försummelseavgift.* Paragrafens rubrik föreslås bli ändrad så att där talas om försummelseavgift i stället för om höjning av försäkringspremien.

I paragrafen föreslås de ändringar som föranleds av försummelseavgiften. Om någon har försummat att teckna försäkringsskydd enligt denna lag, ska bestämmelserna i 24 § 1—3 och 5 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare iaktas när försummelseavgiften fastställs. Avsikten är att försummelseavgiften ska påföras av Statskontoret på de grunder som anges i ovan nämnda lagrum. Enligt gällande tillämpningspraxis har de höjningar av försäkringspremien enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar som påförts på grund av försummelse i fråga om försummelsetiden och förhöjningsprocenten fastställts på motsvarande sätt som de höjningar som påförts med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare. Genom ett beslut om arbetspensionsförsäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare bekräftas samtidigt utan särskild ansökan en försäkring för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom. Också ett eventuellt beslut om tvångsförsäkring enligt denna lag meddelas i samband med ett beslut om arbetspensionsförsäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Den som har försummat pensionsskydd enligt lagen om pension för lantbruksföretagare har samtidigt också försummat försäkringsskydd enligt denna lag, eftersom en obligatorisk försäkring enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar inte bekräftas separat från en obligatorisk arbetspensionsförsäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Av ovan nämnda orsaker föreslås det att Statskontoret ska behandla ett ärende som gäller försummelseavgift enligt 24 § i lagen om pension för lantbruksföretagare i samband med ett ärende som gäller försummelseavgift enligt denna paragraf, och bedöma påförandet av försummelseavgift utifrån de kriterier som anges i den paragrafen och i enlighet med motiveringen till den paragrafen.

Enligt förslaget ska en försummelseavgift som Statskontoret påfört debiteras utan dröjsmål efter att beslutet om avgiften vunnit laga kraft. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt ska ta ut försummelseavgiften inom de fem kalenderår som omedelbart följer på det år då avgiften påfördes, annars preskriberas rätten till avgiften.

På försummelseavgiften ska tillämpas bestämmelserna om dröjsmålsränta på försäkringsavgiften, avbrott i uttag av försäkringsavgiften och utsökning av försäkringsavgiften i lagen om pension för lantbruksföretagare samt bestämmelsen om ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna i 26 § 1 mom. i den lagen. I fråga om sökande av ändring ska bestämmelserna i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar iaktas, men de bestämmelser som nämns i paragrafen motsvarar i sak bestämmelserna i 24 § 4 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare. Eftersom olika bestämmelser om sökande av ändring ska tillämpas på försummelseavgift enligt 24 § i lagen om pension för lantbruksföretagare och försummelseavgift enligt 107 § i denna lag, föreslås det att Statskontoret när det meddelar beslut om försummelseavgift ska lämna separata anvisningar för sökande av ändring i fråga om försummelseavgift enligt 24 § i lagen om pension för lantbruksföretagare och försummelseavgift enligt denna paragraf. Beslutet om försummelseavgift ska delges i enlighet med 124 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

112 §. *Avdrag av obetalda försäkringspremier och försäkringsavgifter samt försummelseavgifter från ersättningen.* Till paragrafens rubrik fogas ett omnämnande av försummelseavgifter. De förhöjningar som nämns i 1 mom. 1 och 2 punkten ändras till försummelseavgifter. I 3 mom. stryks omnämmandet av förhöjningar av försäkringsavgiften.

113 §. *Avdrag av obetalda försäkringspremier samt försummelseavgifter från arbetspension.* Till paragrafens rubrik fogas ett omnämmande av försummelseavgifter. Den förhöjning av försäkringsavgiften som nämns i paragrafen ändras till försummelseavgift.

1.9 Strafflagen

29 kap. Om brott mot den offentliga ekonomin

4 a §. *Arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri.* I paragrafen föreslås de ändringar som följer av införandet av inkomstdatasystemet och av de ändringar som föreslås i arbetspensionslagarna och som gäller försummelse av anmälningsskyldigheten och av ordnande av pensionsskydd. I övrigt motsvarar paragrafen till innehållet den gällande paragrafen. Bestämmelsen och motiveringen till den ingår i regeringens proposition RP 120/2016 rd.

I 1 mom. 1 punkten föreslås det att omnämmandet av en förordning som utfärdats med stöd av 144 § i lagen om pension för arbetstagare stryks, eftersom det föreslås att det bemyndigandet att utfärda förordning som avses i momentet upphävs. De bestämmelser som utfärdats med stöd av 144 § i lagen om pension för arbetstagare ingår för närvarande i statsrådets förordning om verkställighet av lagen om pension för arbetstagare (874/2006) och i dem föreskrivs om tidsfrister för fullgörandet av anmälningsskyldigheten. Enligt lagen om inkomstdatasystemet ska löneuppgifter lämnas till inkomstregistermyndigheten och bestämmelser om tidsfristerna för fullgörande av anmälningsskyldigheten finns i 12 § i den lagen. I propositionen föreslås det att bestämmelserna om försummelse av anmälningsskyldigheten stryks i arbetspensionslagarna, men denna ändring inverkar inte på rekvisitet för arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri, eftersom försummelse av denna anmälningsskyldighet även i framtiden omfattas av sanktioner. En administrativ påföljd, med benämningen förseningsavgift, när det gäller försummelse av anmälningsskyldigheten påförs i framtiden av Skatteförvaltningen.

Det föreslås att bestämmelsen om åtgärdseftergift i 2 mom. upphävs. Det föreslås att det i fortsättningen föreskrivs om åtgärdseftergift i fråga om både arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri och olycksfallsförsäkringspremiebedrägeri i 29 kap. 12 § 1 mom. i strafflagen.

12 §. *Försummelseavgift i förhållande till arbetspensionsförsäkringsavgifts- och olycksfallsförsäkringspremiebedrägeri.* I paragrafen föreslås de ändringar som följer av införandet av inkomstdatasystemet och av de ändringar som föreslås i arbetspensionslagarna och som gäller försummelse av anmälningsskyldigheten och av ordnande av pensionsskydd. Till paragrafen fogas hänvisningar till den förseningsavgift som avses i 22 § i lagen om inkomstdatasystemet, till den försummelseavgift som föreslås i arbetspensionslagarna och till strafflagens 29 kap. 4 a § som gäller arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri. I övrigt motsvarar paragrafen till innehållet den gällande paragrafen. Bestämmelsen och motiveringen till den ingår i regeringens proposition RP 277/2014 rd.

Enligt 1 mom. ska i ett brottmål som avser arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri eller olycksfallsförsäkringspremiebedrägeri eftergift få ske i fråga om anmälan, förundersökning, åtal eller straff, om en försummelseavgift eller förseningsavgift ska anses vara en tillräcklig påföljd. När saken bedöms ska det beaktas hur allvarlig gärningen eller försummelsen varit, om den upprepats, det förväntade straffet, beloppet av den avgift som motsvarar försäkringspremien och som hänför sig till gärningen eller försummelsen, försummelseavgiftens storlek samt eventuella andra påföljder av gärningen eller försummelsen för arbetsgivaren eller dennes företrädare. Vid tillämpningen av bestämmelsen

ska utgångspunkten vara att sådana fall där straffet förväntas bli fängelse alltid ska behandlas i domstol. Avsikten är att man också i lindrigare fall ska begära ett domstolsavgörande i ärendet om det rör sig om en upprepad gärning, en gärning som ingår i en mer omfattande brottshelhet eller om gärningen är förknippad med ett krav på näringsförbud.

I 2 mom. uttrycks det egentliga *ne bis in idem*-förbudet. Enligt bestämmelsen kan i ett ärende som gäller arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri och grovt arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri eller olycksfallsförsäkringspremiebedrägeri åtal inte väckas och dom inte meddelas, om samma person redan har påförts en försummelseavgift i samma ärende.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Eftersom bemyndigandena att utfärda förordning i 144 § 1 mom. och 147 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare förslås bli upphävda, upphävs bestämmelserna i 3 § 4 § och 6 § 2—4 mom. i statsrådets förordning om verkställighet av lagen om pension för arbetstagare (874/2006) utan någon separat bestämmelse. De bestämmelser som upphävs innehåller bestämmelser om arbetsgivarens anmälningsskyldighet som är onödiga när inkomstregistret har tagits i bruk.

I 79 § i lagen om sjömanspensioner finns ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om tillämpningen av betalningsprincipen. Eftersom den paragrafen föreslås bli ändrad, behöver 1 § i statsrådets förordning om verkställighet av lagen om sjömanspensioner (1408/2006) ändras så att där föreskrivs att när arbetsinkomsten hänförs tillämpas betalningsprincipen så att arbetsinkomsten anses ha betalats den dag sjömannen har kunnat lyfta den.

Enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar fastställs dagpenningen under 28 dagar efter skadedagen och olycksfallspensionen utifrån årsarbetsinkomsten. Vid fastställandet av årsarbetsinkomsten räknas den skadades arbetsinkomst för det år som föregår skadefallet. I lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar förutsätter ordalydelsen inte att arbetsinkomsterna beaktas med en dags noggrannhet bakåt från skadefallet. I statsrådets förordning om bestämmande av årsarbetsinkomsten enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (1466/25) föreskrivs det dock att arbetsinkomsterna under det år som föregår skadedagen beaktas vid beräkningen av årsarbetsinkomsten. För att inkomstregistret ska kunna användas vid fastställandet av årsarbetsinkomsten, måste denna förordning ändras så att arbetsinkomsterna beaktas enligt lönebetalningsperiod. Därför bör 1 § i ovannämnda förordning ändras så att den granskningsperiod som anges i förordningen kopplas till hela lönebetalningsperioder som så långt det är möjligt motsvarar den nuvarande perioden på ett år. Ändringen gör det möjligt att utnyttja uppgifterna i inkomstregistret, som registreras enligt lönebetalningsperiod. Avsikten är att tidsperioden inte ska vara exakt ett år, utan i beräkningen ska beaktas lönebetalningsperioder under det år som föregår skadedagen. I förhållande till beräkningen med en dags noggrannhet kommer skillnaden att vara högst en knapp månad. Detta kan inte bedömas medföra någon nämnvärd skillnad vid fastställandet av årsarbetsinkomsten jämfört med nuläget.

I bestämmelserna i 163 § i lagen om pension för arbetstagare och i andra motsvarande bestämmelser om försummelseavgift har det föreslagits att Finansinspektionen bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om hur pensionsanstalten ska behandla försummelseavgiften och kostnaderna för försummelseavgifterna. Föreskrifterna i fråga är i praktiken rättsnormer och de publiceras i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

3 Ikraftträdande

RP 87/2018 rd

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019, med undantag för ändringarna i 58 och 260 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, som föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

Eftersom bemyndigandena att utfärda förordning i 144 § 1 mom. och 147 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare upphävs, upphävs också bestämmelserna i 3 §, 4 § och 6 § 2—4 mom. i statsrådets förordning om verkställighet av lagen om pension för arbetstagare utan någon separat bestämmelse.

Bestämmelserna om försummelseavgift tillämpas på försummelser som skett den 1 januari 2020 och därefter. I praktiken innebär detta att bestämmelserna om försummelseavgift blir tillämpliga tidigast när en arbetsgivare har betalat löner i december 2019 och inte har ordnat pensionskydd före den 9 januari 2020. Bestämmelserna blir också tillämpliga om företagsverksamhet har inletts den 1 juli 2019 eller därefter och företagaren eller lantbruksföretagaren inte har försäkrat sig själv inom sex månader från det att försäkringskyldigheten inträdde. För tiden före detta ska lagen tillämpas på försummelse att ordna pensionskydd och på förhöjning på grund av försummelse i den lydelse lagen hade den 31 december 2018. Denna tid omfattar i fråga om ordnandet av pensionskydd också den tidsfrist som anges i 141 § i lagen om pension för arbetstagare. På indrivning av företagares och lantbruksföretagares obetalda förhöjning på grund av försummelse genom avdrag från pensionen tillämpas dock de i propositionen föreslagna bestämmelserna, som ska tillämpas från och med den 1 januari 2020. Avsikten är att tillämpningen av bestämmelserna om försummelseavgiften ska börja senare än i fråga om de övriga bestämmelserna för att pensionsanstalterna och Statskontoret på behörigt sätt, innan behandlingen av ansökningar om försummelseavgift inleds, ska kunna förbereda sig för den nya uppgift som föreslås för dem och för att behandlingen ska kunna ske utan störningar när bestämmelserna börjar tillämpas. Undantaget i fråga om tillämpningen överensstämmer också med det undantag som ska tillämpas i den första fasen av införandet av inkomstdatasystemet och som gäller påförande av den förseningsavgift som anges i 22 och 23 § i lagen om inkomstdatasystemet. Enligt bestämmelsen ska förseningsavgift i regel påföras med anledning av uppgifter som lämnats den 1 januari 2020 och därefter. Förseningsavgift ska påföras med anledning av uppgifter som lämnats före detta datum endast om försummelsen tyder på uppenbar likgiltighet för skyldigheten att lämna uppgifter till inkomstregistret. Genom införandet av inkomstdatasystemet kommer prestationsbetalarnas anmälningsförfaranden att förändras avsevärt. I det inledande skedet kan det därför förekomma olika ofrivilliga fel och brister i innehållet i anmälningarna och missuppfattningar om tidsfristerna för anmälningar. Eftersom de ändringar som föreslås i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar och i strafflagen endast gäller försummelseavgiften, kommer de ändringslagar som gäller dem att träda i kraft först den 1 januari 2020.

Pensionskyddscentralens rätt att av Skatteförvaltningen få uppgifter om löner och vederlag som betalats före den 1 januari 2019 bestäms utifrån den lagstiftning som gällde den 31 december 2018.

Enligt förslaget ska lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare och lagen om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn tillämpas på löner och vederlag som betalats den 1 januari 2019 eller därefter. I januari 2019 kommer arbetsinkomsten för 2018 ännu att anmälas genom årsanmälan.

Ändringarna i lagen om sjömanspensioner föreslås bli tillämpade på löner och vederlag som betalats i januari 2019 och under därpå följande lönebetalningsperioder. I praktiken betyder detta med anledning av principerna för hänförande av arbetsinkomster enligt lagen om sjömanspensioner att lagen ska tillämpas på löner och vederlag som betalats i januari 2019 och

därefter. Enligt lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) kan lönebetalningsperioden vara högst en månad. Sjöarbetsinkomst, dvs. lönen för en sjöman som arbetar på ett fartyg i utrikestrafik, periodiseras som arbetsinkomst enligt lagen om sjömanspensioner så att den lön som betalats för lönebetalningsperioden december 2018 betraktas som lön för december 2018 även om den betalas först i januari 2019, eftersom sjömannen enligt bestämmelserna i lagen om sjöarbetsavtal har kunnat ta ut lönen den 31.12.2018. Rederierna anmäler lönerna för lönebetalningsperioden december 2018 och de betalas till Sjömanspensionskassan i januari 2019 enligt de anmälningsförfaranden som nu är i kraft. Lönerna för lönebetalningsperioden januari 2019, som betalas ut i februari 2019, ska rederierna anmäla till Sjömanspensionskassan via inkomstregistret.

De försäkringsanstalter som tillämpar lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar har rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet först vid ingången av 2020. De bestämmelser som har samband med införandet av inkomstdatasystemet föreslås därför träda i kraft först den 1 januari 2020. Bestämmelserna i 58 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar ska tillämpas på skadefall som inträffar efter lagens ikraftträdande.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I propositionen föreslås det att vissa bestämmelser som gäller skydd för personuppgifter ändras. Ändringarna av dessa bestämmelser hänför sig till 10 § i grundlagen. Enligt 1 mom. är vars och ens privatliv tryggt och närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag.

Skyddet av personuppgifter erkänns också i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Enligt artikel 8 i stadgan har var och en rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne. Dessa uppgifter ska behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund. Var och en har rätt att få tillgång till insamlade uppgifter som rör honom eller henne och att få rättelse av dem. I artikel 52 i stadgan föreskrivs det om förutsättningarna för begränsning av de grundläggande rättigheterna. Enligt artikel 52.1 i stadgan ska varje begränsning i utövandet av rättigheterna vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter. Begränsningar får, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter.

Dataskyddsförordningen är nationellt direkt tillämplig lagstiftning. Genom nationell lagstiftning är det på de villkor som anges i den förordningen möjligt att precisera bestämmelserna i förordningen. Dessutom gör förordningen det i vissa situationer möjligt att genom nationell lagstiftning föreskriva om undantag från de rättigheter och skyldigheter som anges i förordningen. Förordningen innehåller bestämmelser om vilka rättigheter och skyldigheter det är möjligt att medge undantag från och om förutsättningarna för undantag.

I denna proposition föreslås det ändringar i vissa bestämmelser med anknytning till skydd för personuppgifter och dessa bestämmelser görs förenliga med dataskyddsförordningen. På det sätt som framgår av propositionens motiv uppfyller bestämmelserna de villkor som ställs på behandling av personuppgifter i dataskyddsförordningen och på bestämmelser som utfärdas om behandlingen. Bestämmelserna begränsar inte heller i övrigt individens grundläggande rättighet till skydd av personuppgifter och äventyrar inte de registrerades rättsskydd.

I propositionen föreslås inga ändringar av löpande och intjänade pensioner, förmåner eller ersättningar, vilka omfattas av det egendomsskydd som tryggas i grundlagens 15 §.

RP 87/2018 rd

I propositionen föreslås bestämmelser genom vilka Finansinspektionen bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om hur pensionsanstalten ska behandla den inbetalda försummelseavgiften och kostnaderna för försummelseavgifterna. Enligt 80 § 2 mom. i grundlagen kan en lägre myndighet än ett ministerium genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande ska också vara exakt begränsat. Grundlagsutskottet har flera gånger bedömt bestämmelser om bemyndigandet för Finansinspektionen och Försäkringsinspektionen (nuvarande Finansinspektionen) att meddela föreskrifter (t.ex. GrUU 17/2004 rd och GrUU 4/2005 rd) och ansett att det är möjligt att ge dessa myndigheter bemyndiganden av liknande slag som föreslås i denna proposition. Grundlagsutskottet har också (t.ex. GrUU 25/2000 rd) ansett att försäkringsverksamhet allmänt taget kan anses präglas av sådana yrkesrelaterade särdrag att också den expertmyndighet som svarar för tillsynen inom sektorn kan ges rätt att utfärda normer. Grundlagsutskottet har i samma sammanhang konstaterat att de föreskrifter som utfärdas med stöd av fullmakterna gäller försäkringsbolag och försäkringsföreningar och ansett att fullmakternas räckvidd därmed är noggrant avgränsad. Den verksamhet vid pensionsanstalterna som avses i denna proposition präglas av motsvarande yrkesrelaterade särdrag som de försäkringsbolag och försäkringsföreningar som avses i det nämnda utlåtandet. Dessutom har tillämpningsområdet för bemyndigandena att meddela föreskrifter begränsats till att gälla hur pensionsanstalten ska behandla den inbetalda försummelseavgiften och kostnaderna för försummelseavgifterna. Bestämmelserna om bemyndigandena att meddela föreskrifter anses därmed inte inverka på behandlingsordningen för lagförslaget.

Grundlagsutskottets tolkningspraxis i anslutning till påförande av administrativa påföljdsavgifter har beaktats i propositionen (GrUU 57/2010 rd, GrUU 32/2005 rd, GrUU 55/2005 rd, GrUU 18/2007 rd och GrUU 45/2006 rd). Eftersom det enligt grundlagsutskottets tolkning är fråga om betydande utövning av offentlig makt enligt 124 § i grundlagen när en arbetsgivare eller företagare som försummat att ordna pensionsskydd påförs en försummelseavgift, föreslås det att uppgiften att påföra försummelseavgift i lagen ges till en myndighet, dvs. Statskontoret, i stället för till pensionsanstalten. Avsikten är att Statskontoret i fortsättningen på ansökan av pensionsanstalten ska påföra en arbetsgivare eller företagare som försummat att ordna pensionsskydd en försummelseavgift. Statskontoret ska genom sitt beslut avgöra om det är fråga om en försummelse och, när det är fråga om en försummelse, ålägga den som försummat att ordna pensionsskydd att betala försummelseavgift till pensionsanstalten. Enligt förslaget ska ändring i Statskontorets beslut få sökas hos besvärnämnden för arbetspensionsärenden. Statskontoret ska verkställa Statskontorets beslut i ärendet och se till att avgifterna tas ut. Därmed har det föreskrivits att den uppgift att påföra försummelseavgift som föreslås i propositionen och som innebär betydande utövning av offentlig makt enligt 124 § i grundlagen ska skötas av en myndighet. Befogenheterna för någon annan än en myndighet beträffande försummelseavgiften begränsas till biträdande och kompletterande uppgifter.

Förslagen i propositionen kan därför stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 12 och 13 §, 16 § 1 mom., 53 c §, 53 h § 1 mom., 65 § 1 mom., 71 §, 141 § 1 mom., 142 §, 143 § 1 mom., 144, 146, 147, 159 och 163 §, 186 § 5 mom., 199 § 1 och 2 mom. samt 206 § 1 mom.,

av dem 12 § sådan den lyder i lagarna 69/2016 och 1247/2016, 13 §, 16 § 1 mom., 53 c §, 53 h § 1 mom. och 65 § 1 mom. sådana de lyder i lag 69/2016, 159 § sådan den lyder i lag 882/2014 samt 199 § 1 och 2 mom. och 206 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1247/2016, samt fogas till 143 §, sådan den lyder delvis ändrade i lag 1274/2006, ett nytt 3 mom. och till 152 § ett nytt 6 mom. som följer:

12 §

Ålderspensionens belopp

Om ålderspensionen börjar vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den lägsta åldern för ålderspension, är ålderspensionens belopp den pension som tjänats in fram till begynnelsestidpunkten för pensionen. I den intjänade pensionen beaktas som arbetsinkomst sådana arbetsinkomster som betalats före begynnelsestidpunkten för ålderspensionen.

Arbetsinkomster som betalats ut under begynnelsemånaden för en första ålderspension som beviljats enligt denna lag för arbete som har upphört före begynnelsestidpunkten för den ålderspensionen beaktas i ålderspensionsbeloppet från begynnelsestidpunkten för pensionen.

Om arbetstagarens ålderspension börjar senare än vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den lägsta åldern för ålderspension, höjs den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före begynnelsestidpunkten för den första ålderspensionen samt pensionen enligt 2 mom. med 0,4 procent för varje månad med vilken begynnelsestidpunkten för pensionen skjuts upp till en senare kalendermånad än kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts (*uppskovsförhöjning*).

En arbetstagare har inte rätt till uppskovsförhöjning för samma tid för vilken han eller hon har fått en arbetslöshetsförmån eller invalid- eller sjukpension.

13 §

Begynnelsestidpunkten för ålderspension

RP 87/2018 rd

Ålderspensionen börjar vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension och slutat i det arbete på basis av vilket han eller hon ansöker om ålderspension. Ålderspension kan beviljas retroaktivt, dock inte utan giltigt skäl för längre tid än för de tre månaderna före månaden för ansökan om pension.

Om arbetstagaren fortsätter arbeta efter att ha uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten, beviljas ålderspension från ingången av den kalendermånad som följer på ansökan om pension.

Pension som tjänats in av arbetsinkomst på grundval av ett anställningsförhållande som börjat under tiden för ålderspension och pension som tjänats in av arbetsinkomst som betalats ut under tiden för ålderspension i andra situationer än de som anges i 12 § 2 mom. beviljas på ansökan tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

Om arbetstagaren har börjat arbeta före tiden för ålderspension och arbetet har fortsatt vid sidan av den ålderspensionen, beviljas pension som tjänats in av inkomster av detta arbete på ansökan från ingången av kalendermånaden efter den då pensionen har sökts, under förutsättning att arbetet har upphört.

Om arbetstagaren har fått partiell förtida ålderspension, börjar ålderspensionen från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppfyllt vad som föreskrivs i 11 § och slutat med sitt huvudsakliga arbete som är försäkrat i enlighet med arbetspensionslagarna.

16 §

Den partiella förtida ålderspensionens belopp

Grunden för den partiella förtida ålderspensionen är den pension som tjänats in i enlighet med arbetspensionslagarna fram till utgången av kalenderåret före det år då pensionen börjar. I den intjänade pensionen beaktas som arbetsinkomst sådana arbetsinkomster som betalats fram till utgången av det kalenderår som föregår den partiella förtida ålderspensionen. Pensionsandelen enligt denna lag är i enlighet med arbetstagarens ansökan 25 eller 50 procent av den pension enligt denna lag som utgör grunden för den partiella förtida ålderspensionen.

53 c §

Arbetslivspensionens belopp

Arbetslivspensionens belopp är den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före den då arbetslivspensionen började. I den intjänade pensionen beaktas som arbetsinkomst sådana arbetsinkomster som betalats före begynnelsepunkten för arbetslivspensionen.

53 h §

Ändring av arbetslivspension till ålderspension

Arbetslivspensionen ändras till ålderspension vid ingången av månaden efter den under vilken pensionstagaren uppnår sin lägsta ålder för ålderspension. I arbetstagarens ålderspension beaktas på ansökan pension som tjänats in på arbetsinkomster som betalats efter att arbetslivspensionen började på basis av arbete som upphört innan arbetslivspensionen började.

RP 87/2018 rd

65 §

Pensionstillväxt

Pensionen växer med 1,5 procent av de i 70 och 72 § avsedda pensionsgrundande arbetsinkomsterna för varje enskilt år (*årsinkomst*) som betalats till arbetstagaren från ingången av kalendermånaden efter den månad under vilken denne uppnått 17 års ålder fram till den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

71 §

Betalningsprincipen och hänförande av arbetsinkomst

Den pensionsgrundande arbetsinkomsten betraktas som inkomst för den kalendermånad den betalats (*betalningsprincipen*). Om en snedvridning sker i pensionsbeloppet till följd av att arbetsinkomsten betraktas som inkomst för det år under vilket den betalats, kan arbetsinkomsten betraktas som inkomst för den kalendermånad den tjänades in.

141 §

Arbetsgivarens skyldighet att ordna pensionsskydd för arbetstagarna

Arbetsgivaren ska ordna pensionsskydd för arbetstagare som avses i 4, 5 och 7 §, om arbetsgivaren har betalat arbetstagaren minst 41,89 euro per månad i sådan arbetsinkomst som avses i 70 eller 72 §. Arbetsgivaren ska ordna pensionsskydd senast när arbetsinkomsten har betalats och innan arbetsinkomsten enligt 12 § i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) ska anmälas till inkomstregistret.

142 §

Ordnande av pensionsskydd genom tecknande av försäkring i ett arbetspensionsförsäkringsbolag

När arbetsgivaren ordnar sina arbetstagares pensionsskydd genom att teckna försäkring i ett arbetspensionsförsäkringsbolag, ska arbetsgivaren lämna en försäkringsansökan till det valda arbetspensionsförsäkringsbolaget. När försäkringsansökan godkänns uppstår ett försäkringsavtal mellan arbetspensionsförsäkringsbolaget och arbetsgivaren. Närmare föreskrifter om verkställigheten av försäkringen meddelas i de försäkringsvillkor som social- och hälsovårdsministeriet har fastställt.

143 §

Givande och avslutande av försäkring

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag ska ge och hålla i kraft en försäkring som sökts hos bolaget. Ett arbetspensionsförsäkringsbolag kan dock avsluta en försäkring utan särskilt

RP 87/2018 rd

uppsägningsförfarande, om arbetsgivaren inte under de tolv månader som föregår vidtagande av justeringsåtgärder har meddelat att den har betalat ut i denna lag avsedd lön. I dessa fall ska arbetspensionsförsäkringsbolaget försäkra sig om att arbetsgivaren inte längre är försäkringskyldig.

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag kan säga upp en i 8 § avsedd försäkring av personer med förtroendeuppdrag och en i 150 § 2 och 3 mom. avsedd försäkring av arbetstagare i arbete utomlands på grund av arbetsgivarens insolvens eller försummelse att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften. Försäkringen upphör i dessa fall en månad efter uppsägningen.

144 §

Anmälningar som krävs för skötseln av en försäkring

En arbetsgivare som har ingått ett försäkringsavtal med ett arbetspensionsförsäkringsbolag eller ordnat sina anställdas pensionsskydd i en pensionskassa eller pensionsstiftelse ska till sin pensionsanstalt anmäla sina identifieringsuppgifter och sitt pensionsordningsnummer samt namn, löneuppgifter och personbeteckningar, eller andra identifieringsuppgifter för personer som saknar personbeteckning, för sina anställda i ett anställningsförhållande enligt denna lag. Uppgifterna ska anmälas inom den tid som anges i 12 § i lagen om inkomstdatasystemet.

146 §

Arbetsgivarens skyldighet att månatligen betala försäkringsavgifter

Om en arbetsgivare har försummat sin skyldighet att lämna anmälningar och betala försäkringsavgifter enligt denna lag eller ett försäkringsavtal, kan arbetspensionsförsäkringsbolaget förplikta den arbetsgivare som har ingått försäkringsavtalet att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften senast på en av arbetspensionsförsäkringsbolaget angiven förfallodag i månaden efter lönebetalningsmånaden. Detsamma gäller situationer där en arbetsgivare har ordnat sina anställdas pensionsskydd i en pensionskassa eller pensionsstiftelse.

147 §

Tillfällig arbetsgivare

Som tillfällig arbetsgivare betraktas en arbetsgivare som inte fortlöpande har anställda och vars löner till visstidsanställda för sex månader sammanlagt understiger 6 000 euro. En tillfällig arbetsgivare kan ordna sina anställdas pensionsskydd i ett arbetspensionsförsäkringsbolag utan att göra en försäkringsansökan. I detta fall ska arbetsgivaren till det valda arbetspensionsförsäkringsbolaget anmäla sina identifieringsuppgifter samt namn, löneuppgifter och personbeteckningar, eller andra identifieringsuppgifter för personer som saknar personbeteckning, för sina anställda i ett anställningsförhållande enligt denna lag. Dessutom ska en tillfällig arbetsgivare på grundval av den anmälda lönen betala arbetspensionsförsäkringsavgift till det valda arbetspensionsförsäkringsbolaget senast den sista dagen i månaden efter lönebetalningsmånaden.

152 §

Arbetspensionsförsäkringsavgiften

Om en arbetsgivare försummar sin skyldighet att anmäla löneuppgifter enligt 144 eller 147 § i denna lag eller enligt ett försäkringsavtal, kan pensionsanstalten göra en uppskattning av den lön som ska användas som grund för arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och fastställa arbetspensionsförsäkringsavgiften utifrån den uppskattade lönen. Lönen uppskattas enligt de beräkningsgrunder som avses i 166 §.

159 §

Utsökning av en arbetspensionsförsäkringsavgift

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

163 §

Försummelseavgift

En arbetsgivare som inte har ordnat pensionsskydd senast den åttonde dagen i kalendermånaden efter lönebetalningsmånaden är skyldig att betala en försummelseavgift som är högst lika stor som arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelsetiden. När försummelseavgiften fastställs ska hänsyn tas till försummelsetidens längd, om försummelsen varit upprepad, om försummelsen varit uppsåtlig, arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelsetiden och arbetsinkomsterna för försummelsetiden.

Om pensionsanstalten anser att en arbetsgivare har försummat att ordna pensionsskydd enligt denna lag, ska pensionsanstalten göra en ansökan om påförande av försummelseavgift hos Statskontoret. Statskontoret avgör genom sitt beslut huruvida arbetsgivaren har försummat sin skyldighet att ordna pensionsskydd enligt denna lag och påför en försummelseavgift som ska betalas till den pensionsanstalt som ansökt om påförande av försummelseavgift. Pensionsanstalten svarar för att ta ut försummelseavgiften. Finansinspektionen meddelar pensionsanstalten närmare föreskrifter om hur pensionsanstalten ska behandla den inbetalda försummelseavgiften och de kostnader som hänförs till den.

Pensionsanstalten kan avstå från att göra en ansökan enligt 2 mom., om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och det uppskattade avgiftsbeloppet är högst 215,98 euro, eller om den som är skyldig att ordna pensionsskydd har visat genom sitt förfarande att den inte har haft för avsikt att försumma sin försäkringsskyldighet, eller om försummelseavgift inte kan påföras av en orsak som anges i 4 mom. Statskontoret avstår helt eller delvis från att påföra försummelseavgift, om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och om det vore oskäligt att påföra avgiften med hänsyn till de omständigheter som nämns i 1 mom. eller av någon annan särskild orsak.

Försummelseavgift kan inte påföras den som är misstänkt för samma gärning i en förundersökning eller åtalsprövning eller i ett brottmål som behandlas vid en domstol. Försummelseavgift kan inte heller påföras den som åtalats för samma gärning, om åtalet har avgjorts i domstol genom ett beslut som vunnit laga kraft.

Vad som i denna lag föreskrivs om delgivning av beslut i 105 § 3 mom., sökande av ändring i 128 §, tid för sökande av ändring i 130 §, grundbesvär över debitering i 131 §, inlämnande av besvärsskrift i 132 §, rättelse av beslut i samband med sökande av ändring i 133 §, överföring av besvär till besvärinstans i 134 §, besvär som inkommit efter besvärstidens utgång i 135 §, verkställighet av beslut i 136 § 2 mom., undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i 140 §, deläggares eller bolagsmäns ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifter i 156

RP 87/2018 rd

§, konkursbons ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifter i 157 §, utsökning av en arbetspensionsförsäkringsavgift i 159 § och dröjsmålsränta på arbetsgivares arbetspensionsförsäkringsavgift i 164 § tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift.

Pensionsanstalten ska debitera en av Statskontoret påförd försummelseavgift utan dröjsmål efter att avgiftsbeslutet vunnit laga kraft. Pensionsanstalten ska ta ut försummelseavgiften inom de fem kalenderår som omedelbart följer på det år då avgiften påfördes, annars förverkas rätten till avgiften.

186 §

Den allmänna tillsynen över ordnandet av försäkring samt tvångsförsäkring

När Pensionsskyddscentralen har tagit en i 2—4 mom. avsedd försäkring i en pensionsanstalt, är arbetsgivaren skyldig att betala försummelseavgift i enlighet med vad som föreskrivs i 163 §.

199 §

Pensionsskyddscentralens rätt att få uppgifter för utövande av tillsyn

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Pensionsskyddscentralen rätt att av en arbetsgivare, av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra aktörer på vilka offentlighetslagen tillämpas få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den tillsynsskyldighet som föreskrivs i 186 § 1 mom. Pensionsskyddscentralen har dessutom rätt att för nämnda ändamål av Skatteförvaltningen i form av massinformation få identifierings- och kontaktuppgifter för lönebetalare eller andra motsvarande prestationsbetalare och för inkomstagare, uppgift om bransch samt även uppgifter om löner eller motsvarande prestationer som betalats och om arbetsgivarprestationer som hänför sig till dem.

Pensionsskyddscentralen har rätt att få de i 1 mom. avsedda uppgifterna, även om Pensionsskyddscentralen inte i sin begäran om uppgifter har preciserat de prestationsbetalare som i form av massinformation blir föremål för tillsynsförfarande och även om tillsynsförfarandet ännu inte är anhängigt. För verkställigheten av ett tillsynsuppdrag har Pensionsskyddscentralen rätt att samköra och behandla i 1 mom. avsedda personuppgifter. Samkörda uppgifter får bevaras i fem år, dock högst till dess att tillsynsförfarandet har avslutats. Samkörda uppgifter får inte lämnas vidare annat än för sådana ändamål som avses i denna lag.

206 §

Pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Utöver vad som föreskrivs i offentlighetslagen har pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller

RP 87/2018 rd

erhållande av uppgifter, rätt att lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

1) till vederbörande myndighet och organ de uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av uppgifter enligt EU:s grundförordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,

2) till Skatteförvaltningen de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den övervakningsskyldighet som föreskrivs i lagen om förskottsuppbörd, om det finns skäl att misstänka att arbetsgivaren inte har fullgjort sin innehållningsskyldighet,

3) till en personuppgiftsansvarig som bedriver kreditupplysningsverksamhet sådana uppgifter om en enligt denna lag utsökningsbar arbetspensionsförsäkringsavgiftsfordran hos en arbetsgivare som den personuppgiftsansvarige enligt lag har rätt att föra in i kreditupplysningsregistret,

4) till arbetarskyddsmyndigheten sådana uppgifter som är nödvändiga för att myndigheten ska kunna fullgöra sin tillsynsskyldighet enligt lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitan av utomstående arbetskraft (1233/2006), när det finns skäl att misstänka att en beställare har försummat sin utredningsskyldighet eller att beställarens avtalspart har lämnat felaktiga intyg över att pensionsförsäkringsskyldigheten har uppfyllts eller pensionsförsäkringsavgifter betalats,

5) till arbetslöshetsförsäkringsfonden de uppgifter som är nödvändiga för att fonden ska kunna fullgöra sin tillsynsskyldighet enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner, när det finns skäl att misstänka att en arbetsgivare har försummat att betala arbetslöshetsförsäkringspremier,

6) till Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolag som verkställer lagstadgad olycksfallsförsäkring nödvändiga uppgifter om arbetsgivaren och försäkringen i syfte att fullfölja en för centralen och bolagen lagstadgad tillsynsuppgift, om det finns skäl att misstänka att en arbetsgivare inte har uppfyllt sin lagstadgade avgifts- och försäkringsplikt,

7) till Statskontoret de uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som gäller påförande av försummelseavgift enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Denna lag tillämpas på löner och vederlag som betalats den 1 januari 2019 eller därefter.

Bestämmelserna om försummelseavgift tillämpas på försummelser som skett den 1 januari 2020 och därefter. För den tid som föregår detta tillämpas på försummelse att ordna pensionsskydd och på förhöjning på grund av försummelse lagen om pension för arbetstagare i den lydelse den hade den 31 december 2018.

2.

Lag

om ändring av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för företagare (1272/2006) 102 § 1 mom., 120 § 1 mom., 122 §, 143 § 4 mom. och 151 §,
av dem 120 § 1 mom. sådant det lyder i lag 888/2014 och 151 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1166/2007, som följer:

102 §

Avdrag av utestående arbetspensionsförsäkringsavgifter från pension

Pensionstagarens utestående arbetspensionsförsäkringsavgifter enligt denna lag kan inklusive dröjsmålsränta dras av från den pension som pensionstagaren har tjänat in av i denna lag avsedd företagaverksamhet samt från pension för återstående tid enligt denna lag.

120 §

Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgifter

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av dessa fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

122 §

Försummelseavgift

En företagare som inte tecknar arbetspensionsförsäkring inom sex månader från det att försäkringsskyldigheten inträdde är skyldig att betala en försummelseavgift som är högst lika stor som arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelsetiden. När försummelseavgiften fastställs ska hänsyn tas till försummelsetidens längd, om försummelsen varit upprepad, om försummelsen varit uppsåtlig, arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelsetiden och arbetsinkomsterna för försummelsetiden.

Om pensionsanstalten anser att företagaren har försummat att ordna pensionsskydd enligt denna lag, ska pensionsanstalten göra en ansökan om påförande av försummelseavgift hos Statskontoret. Statskontoret avgör genom sitt beslut huruvida företagaren har försummat sin skyldighet att ordna pensionsskydd enligt denna lag och påför en försummelseavgift som ska betalas till den pensionsanstalt som ansökt om påförande av försummelseavgift. Pensionsanstalten svarar för att ta ut försummelseavgiften. Finansinspektionen meddelar

pensionsanstalten närmare föreskrifter om hur pensionsanstalten ska behandla den inbetalda försummelseavgiften och de kostnader som hänför sig till den.

Pensionsanstalten kan avstå från att göra en ansökan enligt 2 mom., om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och det uppskattade avgiftsbeloppet är högst 215,98 euro, eller om den som är skyldig att ordna pensionskydd har visat genom sitt förfarande att den inte har haft för avsikt att försumma sin försäkringsskyldighet. Statskontoret avstår helt eller delvis från att påföra försummelseavgift, om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och om det vore oskäligt att påföra avgiften med hänsyn till de omständigheter som nämns i 1 mom. eller av någon annan särskild orsak.

Vad som i denna lag föreskrivs om delgivning av beslut i 95 § 3 mom., avdrag av utestående arbetspensionsförsäkringsavgifter från pension i 102 § 1 mom., företagarens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna i 118 § 1 mom., utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgifter och avbrytande av uttag i 120 §, dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift i 123 §, sökande av ändring i 124 §, tiden för sökande av ändring i 126 §, grundbesvär över debitering i 127 §, inlämnande av besvärsskrift i 128 §, rättelse av beslut i samband med att ändring söks i 129 §, överföring av besvär till besvärinstans i 130 §, besvär som inkommit efter besvärstidens utgång i 131 §, verkställighet av beslut i 132 § 2 mom. och undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i 136 § tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift.

Pensionsanstalten ska debitera en av Statskontoret påfordrad försummelseavgift utan dröjsmål efter att avgiftsbeslutet vunnit laga kraft. Pensionsanstalten ska ta ut försummelseavgiften inom de fem kalenderår som omedelbart följer på det år då avgiften påfördes, annars förverkas rätten till avgiften.

143 §

Den allmänna tillsynen över ordnandet av försäkring samt tvångsförsäkring

När Pensionsskyddscentralen har tagit en i 2 mom. avsedd försäkring i en pensionsanstalt, är företagaren skyldig att betala försummelseavgift i enlighet med vad som föreskrivs i 122 §.

151 §

Pensionsskyddscentralens och pensionsanstalternas rätt att få uppgifter för utövande av tillsyn

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Pensionsskyddscentralen rätt att av en företagare, av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av Skatteförvaltningen eller andra myndigheter och av andra aktörer på vilka offentlighetslagen tillämpas få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den tillsynsskyldighet som föreskrivs i 143 § 1 mom. i denna lag och i 2 § 2 mom. 1 punkten i lagen om Pensionsskyddscentralen.

För fullgörande av tillsynsskyldigheten har Pensionsskyddscentralen dessutom rätt att av Skatteförvaltningen i form av massinformation få följande uppgifter:

1) näringsammanslutningars namn- och kontaktuppgifter samt nödvändiga uppgifter om näringsverksamheten, inkomsten av den samt om betalda löner,

2) i fråga om näringsammanslutningars delägare, namn och kontaktuppgifter, personbeteckningar samt nödvändiga uppgifter om arbete och ställning i företaget, förvärvs- och kapitalinkomst, penninglön, naturaförmåner och privata uttag och andel i sammanslutningens inkomst och tillgångar samt nödvändiga uppgifter om penninglön och naturaförmåner från någon annan än näringsammanslutningen,

RP 87/2018 rd

3) rörelseidkares och yrkesutövares namn och kontaktuppgifter, personbeteckningar samt nödvändiga uppgifter om förvärvs- och kapitalinkomstandel, makes andel av förvärvs- och kapitalinkomsten, penninglön, naturaförmåner och omsättning.

Pensionsskyddscentralen har rätt att få de i 2 mom. avsedda uppgifterna, även om Pensionsskyddscentralen inte i sin begäran om uppgifter har preciserat de företag eller företagare som i form av massinformation blir föremål för tillsynsförfarande och även om tillsynsförfarandet ännu inte är anhängigt. För verkställigheten av ett tillsynsuppdrag har Pensionsskyddscentralen rätt att samköra och behandla i 1 och 2 mom. avsedda personuppgifter. Samkörda uppgifter får bevaras i fem år, dock högst till dess att tillsynsförfarandet har avslutats. Samkörda uppgifter får inte lämnas vidare annat än för sådana ändamål som avses i denna lag.

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har en pensionsanstalt rätt att av Skatteförvaltningen få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den tillsynsskyldighet som anges i 144 §.

Uppgifter som avses i denna paragraf får inhämtas genom teknisk anslutning eller på något annat elektroniskt sätt utan samtycke av den vars intressen tystnadsplikten är avsedd att skydda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Bestämmelserna om försummelseavgift tillämpas på försummelser som skett den 1 januari 2020 och därefter. För den tid som föregår detta tillämpas på försummelse att ordna pensionsskydd och på förhöjning på grund av försummelse lagen om pension för företagare i den lydelse den hade den 31 december 2018.

Bestämmelserna i 102 § 1 mom. i denna lag tillämpas dock även på en förhöjning som påförts på grund av försummelse som skett före den 1 januari 2020.

3.

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 9 a § 2 mom. 2 punkten, 12 §, 23 § 3 mom., 24 och 28 §, 97 § 1 mom. och 143 §,
av dem 9 a § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 75/2016, 12 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 990/2008, 23 § 3 mom. sådant det lyder i lag 990/2008, 28 § sådan den lyder i lag 890/2014 och 97 § 1 mom. sådant det lyder i lag 876/2015, som följer:

9 a §

Bestämmelser som gäller stipendiater

För stipendiater och stipendiefinansierat arbete gäller dock inte det som föreskrivs i denna lags

2) 24 § om försummelseavgift och 26 § 2—4 mom. om lantbruksföretagarens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna, och

12 §

Pensionsanstaltens skyldighet att utöva tillsyn samt tvångsförsäkring för lantbruksföretagare

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt övervakar att lantbruksföretagarna fullgör sin skyldighet att ordna med försäkring enligt denna lag och att en lantbruksföretagare som har försäkrats enligt denna lag fullgör sina anmälnings- och försäkringsskyldigheter enligt denna lag. En lantbruksföretagare är skyldig att lämna pensionsanstalten uppgifter enligt 141 §.

Om en lantbruksföretagare har försummat att teckna försäkring enligt denna lag, ska pensionsanstalten uppmana företagaren att rätta till försummelsen. Rättar lantbruksföretagaren inte till försummelsen inom en tid som pensionsanstalten bestämmer, försäkrar pensionsanstalten företagaren i enlighet med denna lag (*tvångsförsäkring*).

När lantbruksföretagaren tvångsförsäkras tillämpas i fråga om försäkringens början och rätten till pension för den retroaktiva tiden vad som föreskrivs i 10 § 2 mom. I samband med tvångsförsäkrandet fastställer pensionsanstalten en arbetsinkomst för lantbruksföretagaren på grundval av inhämtad utredning eller, om sådan saknas, enligt uppskattning och tar ut arbetspensionsförsäkringsavgiften. Pensionsanstalten fastställer arbetsinkomst från det att lantbruksföretagarverksamheten började, dock inte för tiden före tvångsförsäkrandet.

När pensionsanstalten försäkrar en lantbruksföretagare på grundval av 2 mom. är lantbruksföretagaren skyldig att betala försummelseavgift enligt 24 §.

23 §

Grupplivförsäkringsavgift

På försäkringsavgifter enligt denna paragraf tillämpas också vad som i 25—30 § föreskrivs om arbetspensionsförsäkringsavgifter enligt 22 §.

24 §

Försummelseavgift

En lantbruksföretagare som inte tecknar arbetspensionsförsäkring inom sex månader från det att försäkringsskyldigheten inträdde är skyldig att betala en försummelseavgift som är högst lika stor som arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelse tiden. När försummelseavgiften fastställs ska hänsyn tas till försummelse tidens längd, om försummelsen varit upprepad, om försummelsen varit uppsåtlig, arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelse tiden och arbetsinkomsterna för försummelse tiden.

Om pensionsanstalten anser att en lantbruksföretagare har försummat att ordna pensions skydd enligt denna lag, ska pensionsanstalten göra en ansökan om påförande av försummelseavgift hos Statskontoret. Statskontoret avgör genom sitt beslut huruvida lantbruksföretagaren har försummat sin skyldighet att ordna pensions skydd enligt denna lag och påför en försummelseavgift som ska betalas till den pensionsanstalt som ansökt om påförande av försummelseavgift. Pensionsanstalten svarar för att ta ut försummelseavgiften. Finansinspektionen meddelar pensionsanstalten närmare föreskrifter om hur pensionsanstalten ska behandla den inbetalda försummelseavgiften och de kostnader som hänför sig till den.

Pensionsanstalten kan avstå från att göra en ansökan enligt 2 mom., om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och det uppskattade avgiftsbeloppet är högst 215,98 euro, eller om den som är skyldig att ordna pensions skydd har visat genom sitt förfarande att den inte har haft för avsikt att försumma sin försäkringsskyldighet. Statskontoret avstår helt eller delvis från att påföra försummelseavgift, om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och om det vore oskäligt att påföra avgiften med hänsyn till de omständigheter som nämns i 1 mom. eller av någon annan särskild orsak.

Vad som i denna lag föreskrivs om delgivning av beslut i 90 § 3 mom., dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift i 25 §, lantbruksföretagarens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna i 26 § 1 mom., avbrott i uttag av arbetspensionsförsäkringsavgift i 27 §, utsökning av en arbetspensionsförsäkringsavgift i 28 §, sökande av ändring i 103 §, tiden för sökande av ändring i 105 §, grundbesvär över debitering i 106 §, inlämnande av besvärsskrift i 107 §, rättelse av beslut i samband med att ändring söks i 108 §, interimistiskt beslut i 109 §, besvär som inkommit efter besvärstidens utgång i 110 §, verkställighet av beslut i 111 § 2 mom. och undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i 113 § tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift.

Pensionsanstalten ska debitera en av Statskontoret påförd försummelseavgift utan dröjsmål efter att avgiftsbeslutet vunnit laga kraft. Pensionsanstalten ska ta ut försummelseavgiften inom de fem kalenderår som omedelbart följer efter det år under vilket avgiften påfördes, annars förverkas rätten till avgiften.

28 §

Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgift

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar

RP 87/2018 rd

finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

97 §

Avdrag av utestående försäkringsavgifter och försummelseavgift från pension

Pensionstagarens utestående arbetspensionsförsäkringsavgifter enligt denna lag, försummelseavgift enligt 12 § 4 mom. och 24 § samt försäkringspremie för en obligatorisk försäkring enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar och försummelseavgift enligt den lagen inklusive dröjsmålsränta kan dras av från den pension som pensionstagaren har tjänat in av i denna lag avsedd lantbruksföretagarverksamhet samt från pension för återstående tid enligt denna lag. Från pensionen kan emellertid inte dras av sådana obetalda försäkringspremier enligt denna lag eller lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar som tas ut hos pensionstagaren med stöd av 26 § 2 mom. i denna lag.

143 §

Pensionsanstaltens och Pensionsskyddscentralens rätt att få uppgifter för verkställigheten av uppgifter enligt denna lag

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och Pensionsskyddscentralen rätt att av

1) Skatteförvaltningen och den registermyndighet som avses i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008) få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av uppdrag enligt denna lag, och

2) den myndighet som avses i lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik (1048/2016) och i lagen om fiske (379/2015) få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av uppdrag enligt denna lag.

Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalten har rätt att få de uppgifter som avses i 1 mom. avgiftsfritt, om de är avsedda för avgörandet av ett ärende som är under behandling. I annat fall ska den som begärt uppgifterna på yrkande av Skatteförvaltningen betala skäliga kostnader för utlämnandet av uppgifterna.

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt rätt att av renbeteslagen och renbeteslagsföreningen få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av uppdrag enligt denna lag. Dessa uppgifter ska varje år efter renskötselårets utgång lämnas pensionsanstalten på det sätt som pensionsanstalten närmare bestämmer. Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalten har rätt att vid behov även vid andra tidpunkter få dessa uppgifter av renbeteslagen och renbeteslagsföreningen.

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt rätt att av dem som avses i 1 och 3 mom. få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av tillsynsuppdraget i form av massinformation, även om pensionsanstalten inte i sin begäran om uppgifter har preciserat de företag och lantbruksföretagare som blir föremål för tillsynsförfarande och även om tillsynsförfarandet ännu inte är anhängigt och även om beskattningen ännu inte har fastställts. För verkställandet av ett tillsynsuppdrag har pensionsanstalten rätt att samköra och behandla i 1 och 3 mom. avsedda uppgifter. Samkörda uppgifter får bevaras i fem år, dock högst till dess att tillsynsförfarandet har avslutats. Samkörda uppgifter får inte vidareutlämnas.

RP 87/2018 rd

Uppgifter som avses i denna paragraf får inhämtas genom teknisk anslutning eller på något annat elektroniskt sätt utan samtycke av den vars intressen tystnadsplikten är avsedd att skydda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Bestämmelserna om försummelseavgift tillämpas på försummelser som skett den 1 januari 2020 och därefter. För den tid som föregår detta tillämpas på försummelse att ordna pensionskydd och på förhöjning på grund av försummelse lagen om pension för lantbruksföretagare i den lydelse den hade den 31 december 2018.

Bestämmelserna i 97 § 1 mom. i denna lag tillämpas dock även på en förhöjning som påförts på grund av försummelse som skett före den 1 januari 2020.

4.

Lag

om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 13, 79, 138 och 139 §, 147 § 1 mom. samt 151 och 224 a §,
av dem 13 § sådan den lyder i lag 78/2016, 139 § sådan den lyder i lagarna 296/2015 och /2018, 147 § 1 mom. sådant det lyder i lag 885/2014 och 224 a § sådan den lyder i lag 296/2015, samt
fogas till lagen en ny 142 a § som följer:

13 §

Begynnelsepunkten för ålderspension

Ålderspensionen börjar vid ingången av kalendermånaden efter den månad då arbetstagaren har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension och slutat i det arbete på basis av vilket han eller hon ansöker om ålderspension. Ålderspension kan beviljas retroaktivt, dock inte utan giltigt skäl för längre tid än för de tre månaderna före månaden för ansökan om pension.

Om arbetstagaren fortsätter att arbeta efter att ha uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten, beviljas ålderspension från ingången av kalendermånaden efter den då pensionen har sökts.

Pension som tjänats in av arbetsinkomst på grundval av ett anställningsförhållande som börjat under tiden för ålderspension beviljas på ansökan tidigast från ingången av kalendermånaden efter den då arbetstagaren uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

Om arbetstagaren har börjat arbeta före tiden för ålderspension och arbetet har fortsatt vid sidan av den ålderspensionen, beviljas pension som tjänats in av inkomster av detta arbete på ansökan från ingången av kalendermånaden efter den då pensionen har sökts, under förutsättning att arbetet har upphört.

Om arbetstagaren har fått partiell förtida ålderspension, börjar ålderspensionen vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppfyllt vad som föreskrivs i 8 § och slutat med sitt huvudsakliga arbete som är försäkrat i enlighet med arbetspensionslagarna.

79 §

Betalningsprincipen och hänförande av arbetsinkomst

Den pensionsgrundande arbetsinkomsten betraktas som inkomst för den kalendermånad den betalats (*betalningsprincipen*). Om en snedvridning sker i pensionsbeloppet till följd av att arbetsinkomsten betraktas som inkomst för det år under vilket den betalats, kan arbetsinkomsten betraktas som inkomst för den kalendermånad den tjänades in. Närmare bestämmelser om tillämpning av betalningsprincipen utfärdas genom förordning av statsrådet.

138 §

RP 87/2018 rd

Arbetsgivarens skyldighet att ordna pensionskydd för arbetstagarna

Arbetsgivare ska ordna pensionskydd i pensionskassan för en arbetstagare som avses i 4 §, om arbetsgivaren har betalat arbetsinkomst enligt 78 § till arbetstagaren. Arbetsgivaren ska ordna pensionskydd senast när arbetsinkomsten har betalats och innan arbetsinkomsten enligt 12 § i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) ska anmälas till inkomstregistret.

139 §

Anmälningar som krävs för ordnandet och skötseln av pensionskydd

För ordnandet och skötseln av pensionskydd ska arbetsgivaren till pensionskassan anmäla sina identifieringsuppgifter och sitt pensionsordningsnummer samt namn, löneuppgifter och personbeteckningar, eller andra identifieringsuppgifter för personer som saknar personbeteckning, för sina anställda i ett anställningsförhållande enligt denna lag. Uppgifterna ska anmälas inom den tid som anges i 12 § i lagen om inkomstdatasystemet.

142 a §

Fastställande av pensionsförsäkringsavgiften på basis av uppskattning

Om en arbetsgivare försummar sin skyldighet att anmäla löneuppgifter enligt 139 § i denna lag, kan pensionskassan göra en uppskattning av den lön som ska tas som grund för arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och fastställa arbetspensionsförsäkringsavgiften utifrån den uppskattade lönen. Lönen uppskattas enligt beräkningsgrunderna i 202 §.

147 §

Utsökning av pensionsförsäkringsavgifter

En pensionsförsäkringsavgift som påförts med stöd av denna lag är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

151 §

Försummelseavgift

En arbetsgivare som inte har ordnat pensionskydd senast den åttonde dagen i kalendermånaden efter lönebetalningsmånaden är skyldig att betala en försummelseavgift som är högst lika stor som pensionsförsäkringsavgiften för försummelseperioden. När försummelseavgiften fastställs ska hänsyn tas till försummelseperiodens längd, om försummelsen varit upprepad, om försummelsen varit uppsåtlig, arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelseperioden och arbetsinkomsterna för försummelseperioden.

Om pensionskassan anser att en arbetsgivare har försummat att ordna pensionskydd enligt denna lag, ska pensionsanstalten göra ansökan om påförande av försummelseavgift hos Statskontoret. Statskontoret avgör genom sitt beslut huruvida arbetsgivaren har försummat sin skyldighet att ordna pensionskydd enligt denna lag och påför en försummelseavgift som betalas till den pensionskassa som ansökt om påförande av försummelseavgift. Pensionskassan svarar för att ta ut försummelseavgiften. Finansinspektionen meddelar

pensionsanstalten närmare föreskrifter om hur pensionskassan ska behandla den inbetalda försummelseavgiften och de kostnader som hänför sig till den.

Pensionskassan kan avstå från att göra en ansökan enligt 2 mom., om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och det uppskattade avgiftsbeloppet är högst 215,98 euro eller den som är skyldig att ordna pensionsskydd har visat genom sitt förfarande att den inte har haft för avsikt att försumma sin försäkringsskyldighet, eller om försummelseavgift inte kan påföras av en orsak som anges i 4 mom. Statskontoret avstår helt eller delvis från att påföra försummelseavgift, om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och om det vore oskäligt att påföra avgiften med hänsyn till de omständigheter som nämns i 1 mom. eller av någon annan särskild orsak.

Försummelseavgift kan inte påföras den som är misstänkt för samma gärning i en förundersökning eller åtalsprövning eller i ett brottmål som behandlas vid en domstol. Försummelseavgift kan inte heller påföras den som åtalats för samma gärning, om åtalet har avgjorts i domstol genom ett beslut som vunnit laga kraft.

Vad som i denna lag föreskrivs om delgivning av beslut i 107 § 4 mom., sökande av ändring i 125 §, tid för sökande av ändring i 127 §, grundbesvär över debitering i 128 §, inlämnande av besvärsskrift i 129 §, rättelse av beslut i samband med att ändring söks i 130 §, överföring av besvär till besvärinstans i 131 §, besvär som inkommit efter besvärstidens utgång i 132 §, verkställighet av beslut i 133 § 2 mom., undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i 137 §, dröjningsränta på pensionsförsäkringsavgift i 146 §, utsökning av pensionsförsäkringsavgifter i 147 § och konkursbons ansvar för pensionsförsäkringsavgifter i 147 a § tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift.

Pensionskassan ska debitera en av Statskontoret påfordrad försummelseavgift utan dröjsmål efter att beslutet om avgiften vunnit laga kraft. Pensionskassan ska ta ut försummelseavgiften inom de fem kalenderår som omedelbart följer efter det år under vilket avgiften påfordrades, annars förverkas rätten till avgiften.

224 a §

Tid som ska beaktas vid beräkningen av tjänstgöringstid

Vid beräkningen av tjänstgöringstiden enligt denna lag beaktas av sådan lön enligt 78 § som betalats under en och samma kalendermånad en dag för varje del som överstiger 40 euro så att för varje kalendermånad beaktas dock högst 30 dagar.

De dagar som ska beaktas vid beräkningen av tjänstgöringstiden omvandlas till månader på det sätt som föreskrivs i 224 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Denna lag tillämpas på löner och vederlag som betalats den 1 januari 2019 eller därefter.

Bestämmelserna om försummelseavgift tillämpas på försummelser som skett den 1 januari 2020 och därefter. För den tid som föregår detta tillämpas på försummelse att ordna pensionsskydd och på förhöjning på grund av försummelse lagen om sjömanspension i den lydelse den hade den 31 december 2018.

5.

Lag

om ändring av 33 § i lagen om införande av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande av lagen om sjömanspensioner (1291/2006) 33 §, sådan den lyder i lag 297/2015, som följer:

33 §

Tjänstgöringstiden enligt lagen om sjömanspensioner bestäms för tiden före den 1 januari 1991 enligt 11 § i den gamla lagen i den lydelse paragrafen hade den 31 december 1990, i fråga om åren 1991—2006 enligt 14 § 6 mom. i den gamla lagen i den lydelse momentet hade vid den nya lagens ikraftträdande, i fråga om åren 2007—2015 enligt 9 och 224 § i den nya lagen i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2015 samt i fråga om åren 2016—2018 enligt 224 och 224 a § i den nya lagen i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2018.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

6.

Lag

om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) 16 § 1 mom., 58 § 1 mom., 81 § 1 mom. och 153 §, av dem 153 § sådan den lyder delvis ändrad i lag /2018, som följer:

16 §

Den partiella förtida ålderspensionens belopp

Grunden för den partiella förtida ålderspensionen är den pension som tjänats in i enlighet med arbetspensionslagarna fram till utgången av kalenderåret före det år då pensionen börjar. I den intjänade pensionen beaktas som arbetsinkomst sådana arbetsinkomster som betalats fram till utgången av kalenderåret före den partiella förtida ålderspensionen började. Pensionsandelen enligt denna lag är i enlighet med arbetstagarens ansökan 25 eller 50 procent av den pension enligt denna lag som utgör grunden för den partiella förtida ålderspensionen.

58 §

Ändring av arbetslivspension till ålderspension

Arbetslivspensionen ändras till ålderspension ingången av månaden efter den under vilken pensionstagaren uppnår sin lägsta ålder för ålderspension. I arbetstagarens ålderspension beaktas på ansökan pension som tjänats in av arbetsinkomster som betalats efter att arbetslivspensionen började på basis av arbete som upphört innan arbetslivspensionen började.

81 §

Pensionstillväxt

Pensionen växer med 1,5 procent av de i 85 och 86 § avsedda pensionsgrundande arbetsinkomsterna för varje enskilt år (*årsinkomst*) som betalats till arbetstagaren från ingången av kalendermånaden efter den månad under vilken denne uppnått 17 års ålder fram till den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

153 §

En offentlig arbetsgivares skyldighet att lämna uppgifter

En offentlig arbetsgivare är skyldig att i fråga om personer som omfattas av denna lag meddela Keva namn, personbeteckning, eller andra identifieringsuppgifter för personer som saknar personbeteckning, datum för inledande och avslutande av tjänste- och arbetsavtalsförhållanden och i 4 § 2 mom. avsedda avtal och förtroendeuppdrag samt uppgifter om löner och arvoden. Dessutom är en offentlig arbetsgivare skyldig att lämna Keva sina identifieringsuppgifter och sitt pensionsordningsnummer samt övriga uppgifter som gäller personernas pensionsrätt och medlemssamfundens betalningsskyldighet.

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. är en offentlig arbetsgivare skyldig att på begäran lämna Keva och en besvärsinstans som avses i denna lag alla de uppgifter om en arbetstagares arbete och förhållanden i arbetet samt övriga motsvarande uppgifter som kan erhållas av arbetsgivarna och som är nödvändiga för ordnandet av pensionsskyddet och för avgörandet av ett anhängigt pensionsärende eller i övrigt är nödvändiga vid verkställigheten av uppgifter enligt denna lag.

När en arbetsgivare ombes att lämna uppgifter som behövs för behandlingen av arbetstagarens pensions- eller rehabiliteringsärende, får till arbetsgivaren utan arbetstagarens samtycke lämnas endast de sekretessbelagda uppgifter om arbetstagaren som är nödvändiga för att specificera vilka uppgifter som behövs vid beslutsfattandet i de nämnda ärendena.

Keva har rätt att i en offentlig arbetsgivares handlingar granska riktigheten av de uppgifter som avses i 1 och 2 mom.

Keva får register över de uppgifter som den får med stöd av denna paragraf och 151 § och som påverkar rätten till pension för personer som omfattas av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

7.

Lag

om ändring av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) 58 §, 183 § 3 mom., 184 § 2 mom. samt 260 § 1 och 2 mom. som följer:

58 §

Dagpenningen under de första 28 dagarna

Dagpenningen under högst 28 dagar från och med skadedagen, med undantag för den dagen, är lika stor som lönen för sjukdomstiden.

Om den skadade inte har fått lön för sjukdomstiden, om bara en del av lönen har betalats som lön för sjukdomstiden eller om lönen för sjukdomstiden har betalats för förkortad arbetstid på grund av permittering eller av någon annan motsvarande orsak, bestäms dagpenningen utifrån de arbetsinkomster som den skadade hade under den eller de hela lönebetalningsperioder som närmast föregick skadedagen och som sammanlagt kommer närmast 28 dagar i längd. Om anställningsförhållandet är kortare än så, tas den arbetsinkomst som den skadade hade under anställningsförhållandet som grund för dagpenningen.

183 §

Påförande av avgift som motsvarar försäkringspremien och av försummelseavgift

Vad som i 169 och i 172—176 § föreskrivs om försäkringspremie tillämpas även på de avgifter som avses i 181 och 182 §. Vad som i 124 § 1 mom. föreskrivs om delgivning av beslut tillämpas även på Statskontorets beslut.

184 §

Självrisk för en arbetsgivare som försummat sin försäkringskyldighet

Vad som i 172 och 174 § föreskrivs om försäkringspremie tillämpas även på den avgift som avses i 1 mom. Vad som i 124 § 1 mom. föreskrivs om delgivning av beslut tillämpas även på Olycksfallsförsäkringscentralens beslut om uttag av självrisk.

260 §

Olycksfallsförsäkringscentralens och försäkringsbolagens rätt att få uppgifter för tillsynen

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information har Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolagen rätt att av arbetsgivaren, försäkrings- och pensionsanstalter som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet, myndigheterna och andra aktörer som offentlighetslagen tillämpas på få uppgifter som är nödvändiga för att uppfylla den tillsynsplikt som föreskrivs i denna lag. Dessutom har Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolagen rätt att för nämnda ändamål av Skatteförvaltningen i form av massinformation få lönebetalares eller andra motsvarande prestationsbetalares och inkomsttagares identifierings- och kontaktuppgifter, uppgift om arbetspensions- och arbetslöshetsförsäkring, uppgift om bransch samt även uppgifter om löner eller motsvarande prestationer som betalats och om arbetsgivarprestationer som hänför sig till dem.

Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolagen har rätt att få de uppgifter som avses i 1 mom. även om de i sin begäran om uppgifter inte har specificerat vilka prestationsbetalare som i form av massinformation blir föremål för ett tillsynsförfarande och även om ett tillsynsförfarande ännu inte har inletts. För verkställigheten av ett tillsynsuppdrag har Olycksfallsförsäkringscentralen och ett försäkringsbolag rätt att samköra och behandla de personuppgifter som avses i 1 mom. Samkörda uppgifter får bevaras i fem år, dock högst till dess att tillsynsförfarandet har avslutats. Samkörda uppgifter får inte lämnas vidare annat än för sådana ändamål som avses i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019. Bestämmelserna i 58 § och 260 § 1 och 2 mom. träder dock i kraft den 1 januari 2020. Bestämmelserna i 58 § tillämpas på skadefall som inträffar efter lagens ikraftträdande.

8.

Lag

om ändring av lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015) 107 §, rubriken för 112 § och 112 § 1 och 3 mom. samt 113 §, av dem 113 § sådan den lyder i lag 1651/2015, som följer:

107 §

Tvångsförsäkring för lantbruksföretagare och försummelseavgift

Vad som i 12 § 3 och 4 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare föreskrivs om tvångsförsäkring för lantbruksföretagare och om försummelseavgift tillämpas även på obligatorisk försäkring och försäkringspremier enligt denna lag. Om försäkringsanstalten anser att lantbruksföretagaren inte har fullgjort sin försäkringsskyldighet enligt 5 §, iakttagelse av bestämmelserna i 24 § 1—3 och 5 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare. Statskontoret ska behandla ett ärende som gäller försummelseavgift i anknytning till ordnande av försäkringsskydd enligt denna lag i samband med ett ärende som gäller försummelseavgift i anknytning till ordnande av pensionskydd enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

Vad som i lagen om pension för lantbruksföretagare föreskrivs om dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift i 25 §, lantbruksföretagarens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna i 26 § 1 mom., avbrott i uttag av arbetspensionsförsäkringsavgift i 27 §, utsökning av en arbetspensionsförsäkringsavgift i 28 § och verkställighet av beslut i 111 § 2 mom. tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift. Vad som i denna lag föreskrivs om besvärinstanser i 135 §, rätt att söka ändring i 136 §, grundbesvär i 138 §, tid för att söka ändring och lämna in besvär i 139 §, självrättelse och överföring av besvär till en besvärinstans i 140 §, besvär som kommit in efter tiden för att söka ändring i 141 § och undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i 144 § tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift. Vad som föreskrivs om meddelande av beslut i 124 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift.

112 §

Avdrag av obetalda försäkringspremier och försäkringsavgifter samt försummelseavgifter från ersättningen

Från den ersättning som baserar sig på obligatorisk försäkring enligt denna lag får avdras

- 1) ersättningstagarens obetalda obligatoriska försäkringspremier enligt denna lag samt försummelseavgifter enligt 107 § inklusive dröjsmålsräntor,
- 2) ersättningstagarens obetalda försäkringsavgifter för försäkringar enligt 10 och 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare och försummelseavgifter enligt den lagens 24 § inklusive dröjsmålsräntor, och

3) ersättningstagarens obetalda grupplivförsäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare inklusive dröjsmålsräntor.

Vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om avdrag av obetalda försäkringspremier eller försäkringsavgifter från ersättningen gäller dock inte vårdbidrag, klädtillägg, menersättning, begravningshjälp eller ersättning för kostnader som betalas med stöd av denna lag. Från ersättningen kan inte heller avdras sådana obetalda försäkringspremier enligt denna lag eller försäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare inklusive dröjsmålsräntor som tas ut hos ersättningstagaren med stöd av det ansvar för försäkringsavgifter som avses i 26 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

113 §

Avdrag av obetalda försäkringspremier och försummelseavgifter från arbetspension

Pensionstagarens i 97 § i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedda utestående försäkringspremier för en obligatorisk försäkring enligt denna lag och försummelseavgift enligt 107 § inklusive dröjsmålsränta kan dras av från pensionstagarens pension enligt 97 § i lagen om pension för lantbruksföretagare med iakttagande av vad som föreskrivs i den paragrafen. Vad som föreskrivs ovan gäller dock inte de försäkringspremier enligt denna lag som tas ut hos pensionstagaren med stöd av det ansvar för försäkringsavgifter som avses i 26 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare eller de försäkringspremier som baserar sig på frivilliga försäkringar enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

På sådan försummelse av försäkringsskyldighet skett före denna lags ikraftträdande och på förhöjning av försäkringspremie på grund av försummelsen tillämpas lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar i den lydelse den hade den 31 december 2018.

Bestämmelserna i 112 och 113 § i denna lag tillämpas dock på sådan förhöjning av försäkringspremie som påförts med stöd av lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar och med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) och på sådan förhöjning på grund av försummelse som påförts med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare i den lydelse den hade den 31 december 2018, när de ovan avsedda förhöjningarna har påförts för försummelse som skett före denna lags ikraftträdande.

9.

Lag

om ändring av 29 kap. 4 a och 12 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i strafflagen (39/1889) 29 kap. 4 a § 2 mom.,
sådant det lyder i lag 398/2006, och
ändras 29 kap. 4 a § 1 mom. 1 punkten och 12 §,
sådana de lyder, 4 a § 1 mom. 1 punkten i lag 1279/2016 och 12 § i lag 484/2015, som
följer:

29 kap.

Om brott mot den offentliga ekonomin

4 a §

Arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri

En arbetsgivare eller en företrädare för denne som

1) genom att försumma skyldigheten att ordna pensionsskydd för arbetstagarna enligt 141 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) eller 138 § i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) eller genom att försumma den anmälningsskyldighet som avses i 144 § i lagen om pension för arbetstagare eller i 139 § i lagen om sjömanspensioner eller

12 §

Försummelseavgift i förhållande till arbetspensionsförsäkringsavgifts- och olycksfallsförsäkringspremiebedrägeri

I ett brottmål som avses i 4 a och 4 c § får eftergift ske i fråga om anmälan, förundersökning, åtal eller straff, om en försummelseavgift enligt 163 § i lagen om pension för arbetstagare, 151 § i lagen om sjömanspensioner eller 182 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar eller en förseningsavgift enligt 22 § i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) anses vara en tillräcklig påföljd. När saken bedöms beaktas hur allvarlig gärningen eller försummelsen varit, om den upprepats, det förväntade straffet, beloppet av den avgift som motsvarar försäkringspremien och som hänför sig till gärningen eller försummelsen, försummelseavgiftens eller förseningsavgiftens storlek samt eventuella andra påföljder av gärningen eller försummelsen för arbetsgivaren eller dennes företrädare.

I ett ärende som avses i 4 a—4 c § kan åtal inte väckas och dom inte meddelas, om samma person redan har påförts en försummelseavgift enligt 163 § i lagen om pension för arbetstagare, 151 § i lagen om sjömanspensioner eller 182 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar i samma ärende.

RP 87/2018 rd

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Helsingfors den 13 juni 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Social- och hälsovårdsminister Pirkko Mattila

1.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 12 och 13 §, 16 § 1 mom., 53 c §, 53 h § 1 mom., 65 § 1 mom., 71 §, 141 § 1 mom., 142 §, 143 § 1 mom., 144, 146, 147, 159 och 163 §, 186 § 5 mom., 199 § 1 och 2 mom. samt 206 § 1 mom.,

av dem 12 § sådan den lyder i lagarna 69/2016 och 1247/2016, 13 §, 16 § 1 mom., 53 c §, 53 h § 1 mom. och 65 § 1 mom. sådana de lyder i lag 69/2016, 159 § sådan den lyder i lag 882/2014 samt 199 § 1 och 2 mom. och 206 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1247/2016, samt fogas till 143 §, sådan den lyder delvis ändrade i lag 1274/2006, ett nytt 3 mom. och till 152 § ett nytt 6 mom. som följer:

Gällande lydelse

12 §

Ålderspensionens belopp

Om ålderspensionen börjar vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den lägsta åldern för ålderspension, är ålderspensionens belopp den pension som tjänats in fram till begynnelsestidpunkten för pensionen.

Om arbetstagarens ålderspension börjar senare än från ingången av kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts,

Föreslagen lydelse

12 §

Ålderspensionens belopp

Om ålderspensionen börjar vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den lägsta åldern för ålderspension, är ålderspensionens belopp den pension som tjänats in fram till begynnelsestidpunkten för pensionen. *I den intjänade pensionen beaktas som arbetsinkomst sådana arbetsinkomster som betalats före begynnelsestidpunkten för ålderspensionen.*

Arbetsinkomster som betalats ut under begynnelsemånaden för en första ålderspension som beviljats enligt denna lag för arbete som har upphört före begynnelsestidpunkten för den ålderspensionen beaktas i ålderspensionsbeloppet från begynnelsestidpunkten för pensionen.

Om arbetstagarens ålderspension börjar senare än vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den lägsta åldern för ålderspension,

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

höjs den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före begynnelse- tidpunkten för den första ålderspensionen med 0,4 procent för varje månad med vilken begynnelse- tidpunkten för pensionen skjuts upp till en senare tidpunkt än kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts (*uppskovsförhöjning*).

En arbetstagare har inte rätt till uppskovsförhöjning för samma tid för vilken han eller hon har fått en arbetslöshetsförmån eller invalid- eller sjukpension.

13 §

Begynnelse- tidpunkten för ålderspension

Ålderspensionen börjar från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension och slutat i det arbete på basis av vilket han eller hon ansöker om ålderspension. Ålderspension kan beviljas retroaktivt, dock inte utan giltigt skäl för längre tid än för de tre månaderna före månaden för ansökan om pension.

Om arbetstagaren fortsätter arbeta efter att ha uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten, beviljas ålderspension från ingången av den kalendermånad som följer på ansökan om pension.

Pension som tjänats in av arbetsinkomst på grundval av ett anställningsförhållande som börjat under tiden för ålderspension beviljas på ansökan tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

Föreslagen lydelse

höjs den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före begyn- nelse- tidpunkten för den första ålderspensionen samt pensionen enligt 2 mom. med 0,4 procent för varje månad med vilken begynnelse- tidpunkten för pensionen skjuts upp till en senare kalendermånad än kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts (*uppskovsförhöjning*).

En arbetstagare har inte rätt till uppskovsförhöjning för samma tid för vilken han eller hon har fått en arbetslöshetsförmån eller invalid- eller sjukpension.

13 §

Begynnelse- tidpunkten för ålderspension

Ålderspensionen börjar vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension och slutat i det arbete på basis av vilket han eller hon ansöker om ålderspension. Ålderspension kan beviljas retroaktivt, dock inte utan giltigt skäl för längre tid än för de tre månaderna före månaden för ansökan om pension.

Om arbetstagaren fortsätter arbeta efter att ha uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten, beviljas ålderspension från ingången av den kalendermånad som följer på ansökan om pension.

Pension som tjänats in av arbetsinkomst på grundval av ett anställningsförhållande som börjat under tiden för ålderspension *och pension som tjänats in av arbetsinkomst som betalats ut under tiden för ålderspension i andra situationer än de som anges i 12 § 2 mom.* beviljas på ansökan tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

Om arbetstagaren har börjat arbeta före tiden för ålderspension och arbetet har fortsatt vid sidan av den ålderspensionen, beviljas pension som tjänats in av inkomster av detta arbete på ansökan från ingången av

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

Om arbetstagaren har fått partiell förtida ålderspension, börjar ålderspensionen från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppfyllt de villkor som föreskrivs i 11 § och avslutat sitt huvudsakliga arbete som är försäkrat i enlighet med arbetspensionslagarna.

16 §

Den partiella förtida ålderspensionens belopp

Grunden för den partiella förtida ålderspensionen är den pension som tjänats in i enlighet med arbetspensionslagarna fram till utgången av kalenderåret före det år då pensionen börjar. Pensionsandelen enligt denna lag är i enlighet med arbetstagarens ansökan 25 eller 50 procent av den pension enligt denna lag som utgör grunden för den partiella förtida ålderspensionen.

Föreslagen lydelse

kalendermånaden efter den då pensionen har sökts, under förutsättning att arbetet har upphört.

Om arbetstagaren har fått partiell förtida ålderspension, börjar ålderspensionen från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppfyllt vad som föreskrivs i 11 § och slutat med sitt huvudsakliga arbete som är försäkrat i enlighet med arbetspensionslagarna.

16 §

Den partiella förtida ålderspensionens belopp

Grunden för den partiella förtida ålderspensionen är den pension som tjänats in i enlighet med arbetspensionslagarna fram till utgången av kalenderåret före det år då pensionen börjar. *I den intjänade pensionen beaktas som arbetsinkomster sådana arbetsinkomster som betalats fram till utgången av det kalenderår som föregår den partiella förtida ålderspensionen.* Pensionsandelen enligt denna lag är i enlighet med arbetstagarens ansökan 25 eller 50 procent av den pension enligt denna lag som utgör grunden för den partiella förtida ålderspensionen.

53 c §

Arbetslivspensionens belopp

Arbetslivspensionens belopp är den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före den då arbetslivspensionen började.

53 h §

Ändring av arbetslivspension till

53 c §

Arbetslivspensionens belopp

Arbetslivspensionens belopp är den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före den då arbetslivspensionen började. *I den intjänade pensionen beaktas som arbetsinkomster sådana arbetsinkomster som betalats före begynnelsepunkten för arbetslivspensionen.*

53 h §

Ändring av arbetslivspension till

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

ålderspension

Arbetslivspension ändras till ålderspension från ingången av månaden efter den under vilken pensionstagaren uppnår sin lägsta ålder för ålderspension.

Föreslagen lydelse

ålderspension

Arbetslivspensionen ändras till ålderspension vid ingången av månaden efter den under vilken pensionstagaren uppnår sin lägsta ålder för ålderspension. *I arbetsstagarens ålderspension beaktas på ansökan pension som tjänats in på arbetsinkomster som betalats efter att arbetslivspensionen började på basis av arbete som upphört innan arbetslivspensionen började.*

65 §

Pensionstillväxt

Pensionen växer med 1,5 procent av de i 70 och 72 § avsedda pensionsgrundande arbetsinkomsterna för varje enskilt år (*årsinkomst*) som arbetstagaren har tjänat in från ingången av kalendermånaden efter den månad då 17 års ålder uppnåtts fram till den övre åldersgränsen för försäkrings-skyldigheten.

65 §

Pensionstillväxt

Pensionen växer med 1,5 procent av de i 70 och 72 § avsedda pensionsgrundande arbetsinkomsterna för varje enskilt år (*årsinkomst*) som *betalats till arbetstagaren* från ingången av kalendermånaden efter den månad under vilken denne uppnått 17 års ålder fram till den övre åldersgränsen för försäkrings-skyldigheten.

71 §

Hänförande av arbetsinkomst

Den pensionsgrundande arbetsinkomsten betraktas som inkomst för det kalenderår under vilket den betalats (*betalningsprincipen*). Om det att arbetsinkomsten betraktas som inkomst för det år den betalats snedvrider pensionsbeloppet, kan arbetsinkomsten betraktas som inkomst för det kalenderår under vilket den tjänades in.

71 §

Betalningsprincipen och hänförande av arbetsinkomst

Den pensionsgrundande arbetsinkomsten betraktas som inkomst för den *kalendermånad* den betalats (*betalningsprincipen*). Om *en snedvridning sker i pensionsbeloppet till följd av att arbetsinkomsten betraktas som inkomst för det år under vilket den betalats*, kan arbetsinkomsten betraktas som inkomst för *den kalendermånad* den tjänades in.

141 §

Arbetsgivarens skyldighet att ordna pensionsskydd för arbetstagarna

141 §

Arbetsgivarens skyldighet att ordna pensionsskydd för arbetstagarna

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

En arbetsgivare skall för sin arbetstagare som avses i 4, 5 och 7 § under den månad som följer efter löneutbetalningen ordna pensionskydd, om arbetsgivaren till arbetstagaren har betalat minst 41,89 euro per månad i sådan arbetsinkomst som avses i 70 eller 72 §.

Föreslagen lydelse

Arbetsgivaren ska ordna pensionskydd för arbetstagare som avses i 4, 5 och 7 §, om arbetsgivaren har betalat arbetstagaren minst 41,89 euro per månad i sådan arbetsinkomst som avses i 70 eller 72 §. Arbetsgivaren ska ordna pensionskydd senast när arbetsinkomsten har betalats och innan arbetsinkomsten enligt 12 § i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) ska anmälas till inkomstregistret.

142 §

Ordnande av pensionskydd genom tecknande av försäkring i ett arbetspensionsförsäkringsbolag

När arbetsgivaren ordnar sina arbetstagares pensionskydd genom att teckna försäkring i ett arbetspensionsförsäkringsbolag, skall arbetsgivaren *under den månad som följer efter löneutbetalningen* lämna en försäkringsansökan till det arbetspensionsförsäkringsbolag som han valt. Genom godkännande av försäkringsansökan uppstår ett försäkringsavtal mellan arbetspensionsförsäkringsbolaget och arbetsgivaren. Närmare föreskrifter om verkställigheten av försäkringen meddelas i de av social- och hälsovårdsministeriet fastställda försäkringsvillkoren.

142 §

Ordnande av pensionskydd genom tecknande av försäkring i ett arbetspensionsförsäkringsbolag

När arbetsgivaren ordnar sina arbetstagares pensionskydd genom att teckna försäkring i ett arbetspensionsförsäkringsbolag, ska arbetsgivaren lämna en försäkringsansökan till det *valda arbetspensionsförsäkringsbolaget*. När försäkringsansökan godkänns uppstår ett försäkringsavtal mellan arbetspensionsförsäkringsbolaget och arbetsgivaren. Närmare föreskrifter om verkställigheten av försäkringen meddelas i de försäkringsvillkor som social- och hälsovårdsministeriet har fastställt.

143 §

Givande och avslutande av försäkring

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag skall ge och upprätthålla en försäkring som sökts hos bolaget. Ett arbetspensionsförsäkringsbolag kan dock avsluta en försäkring utan särskilt uppsägningsförfarande, om arbetsgivaren inte före utgången av januari månad har meddelat att han under det föregående kalenderåret har betalat ut i denna lag avsedd lön. I dessa fall skall arbetspensionsförsäkringsbolaget försäkra sig om att arbetsgivaren inte längre är försäkrings-skyldig.

143 §

Givande och avslutande av försäkring

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag *ska ge och hålla i kraft* en försäkring som sökts hos bolaget. Ett arbetspensionsförsäkringsbolag kan dock avsluta en försäkring utan särskilt uppsägningsförfarande, om arbetsgivaren inte *under de tolv månader som föregår vidtagande av justeringsåtgärder* har meddelat att den har betalat ut i denna lag avsedd lön. I dessa fall ska arbetspensionsförsäkringsbolaget försäkra sig om att arbetsgivaren inte längre är försäkrings-skyldig.

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

144 §

Anmälningar som krävs för skötseln av en försäkring

En arbetsgivare som har ingått ett försäkringsavtal skall inom den tid som anges i avtalet, på det sätt som närmare bestäms genom förordning av statsrådet, till arbetspensionsförsäkringsbolaget anmäla sina identifieringsuppgifter samt namnen, personbeteckningarna och löneuppgifterna för sina anställda i ett anställningsförhållande enligt denna lag.

Anmälningsskyldigheten gäller också arbetsgivare som har ordnat sina anställdas pensionskydd i en pensionskassa eller pensionsstiftelse.

146 §

Arbetsgivarens skyldighet att månatligen lämna anmälningar och betala försäkringsavgifter

Om en arbetsgivare har försummat sin skyldighet att lämna anmälningar och betala försäkringsavgifter enligt denna lag, en förordning av statsrådet eller ett försäkringsavtal, kan arbetspensionsförsäkringsbolaget förplikta den arbetsgivare som har ingått försäkringsavtalet att lämna de uppgifter som avses i 144 § och att månatligen betala arbetspensionsförsäkringsavgift i enlighet med de anmälda uppgifterna. Detsamma gäller situationer där en arbetsgivare har ordnat sina anställdas pensionskydd i en

Föreslagen lydelse

Ett arbetspensionsförsäkringsbolag kan säga upp en i 8 § avsedd försäkring av personer med förtroendeuppdrag och en i 150 § 2 och 3 mom. avsedd försäkring av arbetstagare i arbete utomlands på grund av arbetsgivarens insolvens eller försummelse att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften. Försäkringen upphör i dessa fall en månad efter uppsägningen.

144 §

Anmälningar som krävs för skötseln av en försäkring

En arbetsgivare som har ingått ett försäkringsavtal med ett arbetspensionsförsäkringsbolag eller ordnat sina anställdas pensionskydd i en pensionskassa eller pensionsstiftelse ska till sin pensionsanstalt anmäla sina identifieringsuppgifter och sitt pensionsordningsnummer samt namn, löneuppgifter och personbeteckningar, eller andra identifieringsuppgifter för personer som saknar personbeteckning, för sina anställda i ett anställningsförhållande enligt denna lag. Uppgifterna ska anmälas inom den tid som anges i 12 § i lagen om inkomstdatasystemet.

146 §

Arbetsgivarens skyldighet att månatligen betala försäkringsavgifter

Om en arbetsgivare har försummat sin skyldighet att lämna anmälningar och betala försäkringsavgifter enligt denna lag eller ett försäkringsavtal, kan arbetspensionsförsäkringsbolaget förplikta den arbetsgivare som har ingått försäkringsavtalet att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften senast på en av arbetspensionsförsäkringsbolaget angiven förfallodag i månaden efter lönebetalningsmånaden. Detsamma gäller situationer där en arbetsgivare har ordnat sina anställdas pensionskydd i en

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

pensionskassa eller pensionsstiftelse.

147 §

Tillfällig arbetsgivare

En arbetsgivare
1) som inte fortlöpande har anställda, och
2) vars löner till visstidsanställda för sex månader understiger sammanlagt 6 000 euro, kan ordna sina anställdas pensionskydd i ett arbetspensionsförsäkringsbolag utan att göra en försäkringsansökan; i detta fall skall arbetsgivaren till det arbetspensionsförsäkringsbolag som han valt anmäla sina identifieringsuppgifter och namnen, personbeteckningarna och löneuppgifterna för sina anställda samt på grundval av den anmälda lönen betala arbetspensionsförsäkringsavgift senast den 20 dagen i den månad som följer efter lönebetalningsmånaden (*tillfällig arbetsgivare*).

Närmare bestämmelser om tillfälliga arbetsgivares anmälningsskyldighet enligt 1 mom. och om betalning av arbetspensionsförsäkringsavgiften utfärdas genom förordning av statsrådet.

152 §

159 §

Föreslagen lydelse

pensionskassa eller pensionsstiftelse.

147 §

Tillfällig arbetsgivare

Som tillfällig arbetsgivare betraktas en arbetsgivare som inte fortlöpande har anställda och vars löner till visstidsanställda för sex månader sammanlagt understiger 6 000 euro. *En tillfällig arbetsgivare kan ordna sina anställdas pensionskydd i ett arbetspensionsförsäkringsbolag utan att göra en försäkringsansökan. I detta fall ska arbetsgivaren till det valda arbetspensionsförsäkringsbolaget anmäla sina identifieringsuppgifter samt namn, löneuppgifter och personbeteckningar, eller andra identifieringsuppgifter för personer som saknar personbeteckning, för sina anställda i ett anställningsförhållande enligt denna lag. Dessutom ska en tillfällig arbetsgivare på grundval av den anmälda lönen betala arbetspensionsförsäkringsavgift till det valda arbetspensionsförsäkringsbolaget senast den sista dagen i månaden efter lönebetalningsmånaden.*

152 §

Arbetspensionsförsäkringsavgiften

Om en arbetsgivare försummar sin skyldighet att anmäla löneuppgifter enligt 144 eller 147 § i denna lag eller enligt ett försäkringsavtal, kan pensionsanstalten göra en uppskattning av den lön som ska användas som grund för arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och fastställa arbetspensionsförsäkringsavgiften utifrån den uppskattade lönen. Lönen uppskattas enligt beräkningsgrunder som avses i 166 §.

159 §

Gällande lydelse

*Utsökning av en
arbetspensionsförsäkringsavgift*

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt *och en förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 163 § och 186 § 5 mom.* är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

163 §

Förhöjning på grund av försummelse

Pensionsanstalten kan på basis av uppskattning påföra en arbetsgivare en högst till det dubbla beloppet förhöjd skälig arbetspensionsförsäkringsavgift, om arbetsgivaren försummar

1) att ordna i denna lag avsett pensionskydd inom den tid som anges i 141 § 1 mom.,

2) att lämna de uppgifter som avses i 144 § 1 mom. eller 146 § inom den tid som anges i lagrummet i fråga, eller

3) att lämna de uppgifter som avses i 147 § inom den tid som anges i lagrummet.

Förhöjd försäkringsavgift för den tid under vilken i 1 mom. 1—3 punkten avsedd försummelse har ägt rum fastställs med hänsyn till hur länge försummelsen pågått, om försummelsen varit upprepad och andra med dem jämförliga faktorer med anknytning till bedömningen av försummelsens klandervärde. Pensionsanstalten skall på begäran meddela arbetsgivaren ett överklagbart beslut om den förhöjda försäkringsavgiften.

Föreslagen lydelse

*Utsökning av en
arbetspensionsförsäkringsavgift*

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

163 §

Försummelseavgift

En arbetsgivare som inte har ordnat pensionskydd senast den åttonde dagen i kalendermånaden efter lönebetalningsmånaden är skyldig att betala en försummelseavgift som är högst lika stor som arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummetiden. När försummelseavgiften fastställs ska hänsyn tas till försummetidens längd, om försummelsen varit upprepad, om försummelsen varit uppsåtlig,

arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummetiden och arbetsinkomsterna för försummetiden.

Om pensionsanstalten anser att en arbetsgivare har försummat att ordna pensionskydd enligt denna lag, ska pensionsanstalten göra en ansökan om påförande av försummelseavgift hos Statskontoret. Statskontoret avgör genom sitt beslut huruvida arbetsgivaren har försummat sin skyldighet att ordna pensionskydd enligt denna lag och påför en försummelseavgift som ska betalas till den pensionsanstalt som ansökt om påförande av försummelseavgift. Pensionsanstalten svarar för att ta ut försummelseavgiften. Finansinspektionen meddelar pensionsanstalten närmare föreskrifter om hur pensionsanstalten ska behandla den inbetalda försummelseavgiften och de kostnader som hänför sig till den.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Pensionsanstalten kan avstå från att göra en ansökan enligt 2 mom., om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och det uppskattade avgiftsbeloppet är högst 215,98 euro, eller om den som är skyldig att ordna pensionskydd har visat genom sitt förfarande att den inte har haft för avsikt att försumma sin försäkringsskyldighet, eller om försummelseavgift inte kan påföras av en orsak som anges i 4 mom. Statskontoret avstår helt eller delvis från att påföra försummelseavgift, om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och om det vore oskäligt att påföra avgiften med hänsyn till de omständigheter som nämns i 1 mom. eller av någon annan särskild orsak.

Försummelseavgift kan inte påföras den som är misstänkt för samma gärning i en förundersökning eller åtalsprövning eller i ett brottmål som behandlas vid en domstol. Försummelseavgift kan inte heller påföras den som åtalats för samma gärning, om åtalet har avgjorts i domstol genom ett beslut som vunnit laga kraft.

Vad som i denna lag föreskrivs om delgivning av beslut i 105 § 3 mom., sökande av ändring i 128 §, tid för sökande av ändring i 130 §, grundbesvär över debitering i 131 §, inlämnande av besvärsskrift i 132 §, rättelse av beslut i samband med sökande av ändring i 133 §, överföring av besvär till besvärinstans i 134 §, besvär som inkommit efter besvärstidens utgång i 135 §, verkställighet av beslut i 136 § 2 mom., undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i 140 §, delägares eller bolagsmäns ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifter i 156 §, konkursbons ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifter i 157 §, utsökning av en arbetspensionsförsäkringsavgift i 159 § och dröjsmålsränta på arbetsgivares arbetspensionsförsäkringsavgift i 164 § tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift.

Pensionsanstalten ska debitera en av Statskontoret påförd försummelseavgift utan dröjsmål efter att avgiftsbeslutet vunnit laga kraft. Pensionsanstalten ska ta ut försummelseavgiften inom de fem kalenderår som omedelbart följer på det år då avgiften påfördes, annars förverkas rätten till avgiften.

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

186 §

Den allmänna tillsynen över ordnandet av försäkring samt tvångsförsäkring

När Pensionsskyddscentralen har tagit en i 2—4 mom. avsedd försäkring i en pensionsanstalt, har denna pensionsanstalt rätt att av arbetsgivaren för tiden för försummelsen ta ut en försäkringsavgift förhöjd till högst det dubbla beloppet. Förhöjd försäkringsavgift fastställs med hänsyn till hur länge försummelsen pågått, om försummelsen varit upprepad och andra med dem jämförliga faktorer med anknytning till bedömningen av försummelsens klandervärde. Pensionsanstalten skall på begäran lämna arbetsgivaren ett överklagbart beslut om den förhöjda försäkringsavgiften.

199 §

Pensionsskyddscentralens rätt att få uppgifter för utövande av tillsyn

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Pensionsskyddscentralen rätt att av en arbetsgivare, av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra instanser på vilka offentlighetslagen tillämpas få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den tillsynsskyldighet som föreskrivs i 186 § 1 mom. Pensionsskyddscentralen har dessutom rätt att för nämnda ändamål av skattemyndigheterna i form av massinformation få namn, företags- och organisationsnummer eller arbetsgivares personbeteckningar, kontaktuppgifter och årsanmälningar eller motsvarande uppgifter samt bransch beträffande de arbetsgivare som betalat lön eller annat vederlag till arbetstagare, samt även uppgifter om vederlag för arbete och därtill anslutna arbetsgivarprestationer som arbetsgivarna har betalat.

Pensionsskyddscentralen har rätt att få de i

Föreslagen lydelse

186 §

Den allmänna tillsynen över ordnandet av försäkring samt tvångsförsäkring

När Pensionsskyddscentralen har tagit en i 2—4 mom. avsedd försäkring i en pensionsanstalt, är arbetsgivaren skyldig att betala försummelseavgift i enlighet med vad som föreskrivs i 163 §.

199 §

Pensionsskyddscentralens rätt att få uppgifter för utövande av tillsyn

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Pensionsskyddscentralen rätt att av en arbetsgivare, av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra aktörer på vilka offentlighetslagen tillämpas få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den tillsynsskyldighet som föreskrivs i 186 § 1 mom. Pensionsskyddscentralen har dessutom rätt att för nämnda ändamål av Skatteförvaltningen i form av massinformation få identifierings- och kontaktuppgifter för lönebetalare eller andra motsvarande prestationsbetalare och för inkomstagare, uppgift om bransch samt även uppgifter om löner eller motsvarande prestationer som betalats och om arbetsgivarprestationer som hänför sig till dem.

Pensionsskyddscentralen har rätt att få de i 1 mom. avsedda uppgifterna, även om Pensionsskyddscentralen inte i sin begäran

Gällande lydelse

1 mom. avsedda uppgifterna, även om Pensionsskyddscentralen inte i sin begäran om uppgifter har preciserat de arbetsgivare som i form av massinformation blir föremål för tillsynsförfarande och även om tillsynsförfarandet ännu inte är anhängigt. *Pensionsskyddscentralen har vidare rätt att få ovannämnda massinformation, även om beskattningen inte ännu har fastställts.* För verkställigheten av ett tillsynsuppdrag har Pensionsskyddscentralen rätt att samköra och behandla i 1 mom. avsedda personuppgifter. Samkörda uppgifter får förvaras fem år men längst tills tillsynsförfarandet avslutats. Samkörda uppgifter får inte vidareutlämnas.

Föreslagen lydelse

om uppgifter har preciserat de *prestationsbetalare* som i form av massinformation blir föremål för tillsynsförfarande och även om tillsynsförfarandet ännu inte är anhängigt. För verkställigheten av ett tillsynsuppdrag har Pensionsskyddscentralen rätt att samköra och behandla i 1 mom. avsedda personuppgifter. Samkörda uppgifter får *bevaras i fem år, dock högst till dess att tillsynsförfarandet har avslutats.* Samkörda uppgifter får inte lämnas vidare *annat än för sådana ändamål som avses i denna lag.*

206 §

Pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Utöver det som föreskrivs i offentlighetslagen har pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen rätt att, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

1) till vederbörande myndighet och organ får lämnas ut uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av uppgifter enligt EU:s grundförordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,

2) till Skatteförvaltningen *får lämnas ut* de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den övervakningsskyldighet som föreskrivs i lagen om förskottsuppbörd, om det finns skäl att misstänka att arbetsgivaren inte har fullgjort sin innehållningsskyldighet,

3) till en registeransvarig som bedriver kreditupplysningsverksamhet får lämnas ut sådana uppgifter om en enligt denna lag utsökningsbar arbetspensionsförsäkringsavgiftsfordran hos arbetsgivaren som den registeransvarige enligt lag har rätt att föra in i kreditupplysningsregistret,

4) till arbetarskyddsmyndigheten sådana

206 §

Pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Utöver vad som föreskrivs i offentlighetslagen har pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, *rätt att lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:*

1) till vederbörande myndighet och organ de uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av uppgifter enligt EU:s grundförordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,

2) till Skatteförvaltningen de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den övervakningsskyldighet som föreskrivs i lagen om förskottsuppbörd, om det finns skäl att misstänka att arbetsgivaren inte har fullgjort sin innehållningsskyldighet,

3) till en *personuppgiftsansvarig* som bedriver kreditupplysningsverksamhet sådana uppgifter om en enligt denna lag utsökningsbar arbetspensionsförsäkringsavgiftsfordran hos en arbetsgivare som den personuppgiftsansvarige enligt lag har rätt att föra in i kreditupplysningsregistret,

4) till arbetarskyddsmyndigheten sådana uppgifter som är nödvändiga för att

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

uppgifter som är nödvändiga för att myndigheten ska kunna fullgöra sin tillsynsskyldighet enligt lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), när det finns skäl att misstänka att en beställare har försummat sin utredningsskyldighet eller att beställarens avtalspart har lämnat felaktiga intyg över att pensionsförsäkringsskyldigheten har uppfyllts eller pensionsförsäkringsavgifter betalats,

5) till arbetslöshetsförsäkringsfonden får lämnas ut uppgifter som är nödvändiga för att fonden ska kunna fullgöra sin tillsynsskyldighet enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner, när det finns skäl att misstänka att en arbetsgivare har försummat att betala arbetslöshetsförsäkringspremier,

6) till Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolag som verkställer lagstadgad olycksfallsförsäkring får lämnas ut nödvändiga uppgifter om arbetsgivaren och försäkringen i syfte att fullfölja en för centralen och bolagen lagstadgad tillsynsuppgift, om det finns skäl att misstänka att en arbetsgivare inte har uppfyllt sin lagstadgade avgifts- och försäkringsplikt.

Föreslagen lydelse

myndigheten ska kunna fullgöra sin tillsynsskyldighet enligt lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), när det finns skäl att misstänka att en beställare har försummat sin utredningsskyldighet eller att beställarens avtalspart har lämnat felaktiga intyg över att pensionsförsäkringsskyldigheten har uppfyllts eller pensionsförsäkringsavgifter betalats,

5) till arbetslöshetsförsäkringsfonden de uppgifter som är nödvändiga för att fonden ska kunna fullgöra sin tillsynsskyldighet enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner, när det finns skäl att misstänka att en arbetsgivare har försummat att betala arbetslöshetsförsäkringspremier,

6) till Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolag som verkställer lagstadgad olycksfallsförsäkring nödvändiga uppgifter om arbetsgivaren och försäkringen i syfte att fullfölja en för centralen och bolagen lagstadgad tillsynsuppgift, om det finns skäl att misstänka att en arbetsgivare inte har uppfyllt sin lagstadgade avgifts- och försäkringsplikt,

7) till Statskontoret de uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som gäller påförande av försummelseavgift enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Denna lag tillämpas på löner och vederlag som betalats den 1 januari 2019 eller därefter.

Bestämmelserna om försummelseavgift tillämpas på försummelser som skett den 1 januari 2020 och därefter. För den tid som föregår detta tillämpas på försummelse att ordna pensionsskydd och på förhöjning på grund av försummelse lagen om pension för arbetstagare i den lydelse den hade den 31 december 2018.

2.

Lag

om ändring av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för företagare (1272/2006) 102 § 1 mom., 120 § 1 mom., 122 §, 143 § 4 mom. och 151 §,
av dem 120 § 1 mom. sådant det lyder i lag 888/2014 och 151 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1166/2007, som följer:

Gällande lydelse

102 §

*Avdrag av utestående
arbetspensionsförsäkringsavgifter från
pension*

Pensionstagarens utestående arbetspensionsförsäkringsavgifter enligt denna lag och i 122 § samt i 143 § 4 mom. avsedd förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift kan inklusive dröjsmålsränta dras av från den pension som pensionstagaren har tjänat in av i denna lag avsedd företagarens verksamhet samt från pension för återstående tid enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

102 §

*Avdrag av utestående
arbetspensionsförsäkringsavgifter från
pension*

Pensionstagarens utestående arbetspensionsförsäkringsavgifter enligt denna lag kan inklusive dröjsmålsränta dras av från den pension som pensionstagaren har tjänat in av i denna lag avsedd företagarens verksamhet samt från pension för återstående tid enligt denna lag.

120 §

*Utsökning av
arbetspensionsförsäkringsavgifter*

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt och en förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 122 § och 143 § 4 mom. är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av dessa fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om

120 §

*Utsökning av
arbetspensionsförsäkringsavgifter*

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av dessa fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

indrivning av fordringar (513/1999).

122 §

Förhöjning på grund av försummelse

Pensionsanstalten kan påföra företagaren en högst till det dubbla beloppet förhöjd skäligen arbetspensionsförsäkringsavgift, om företagaren inte tecknar försäkring inom sex månader från det att försäkringsskyldigheten började.

När förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift för den tid för vilken försummelse skett fastställs beaktas hur länge försummelsen pågått, om försummelsen varit upprepad och andra med dem jämförbara faktorer med anknytning till bedömningen av försummelsens klandervärdhet. Pensionsanstalten skall på begäran ge företagaren ett överklagbart beslut om den förhöjda avgiften.

122 §

Försummelseavgift

En företagare som inte tecknar arbetspensionsförsäkring inom sex månader från det att försäkringsskyldigheten inträdde är skyldig att betala en försummelseavgift som är högst lika stor som arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelse tiden. När försummelseavgiften fastställs ska hänsyn tas till försummelse tidens längd, om försummelsen varit upprepad, om försummelsen varit uppsåtlig, arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelse tiden och arbetsinkomsterna för försummelse tiden.

Om pensionsanstalten anser att företagaren har försummat att ordna pensionskydd enligt denna lag, ska pensionsanstalten göra en ansökan om påförande av försummelseavgift hos Statskontoret. Statskontoret avgör genom sitt beslut huruvida företagaren har försummat sin skyldighet att ordna pensionskydd enligt denna lag och påför en försummelseavgift som ska betalas till den pensionsanstalt som ansökt om påförande av försummelseavgift. Pensionsanstalten svarar för att ta ut försummelseavgiften. Finansinspektionen meddelar pensionsanstalten närmare föreskrifter om hur pensionsanstalten ska behandla den inbetalda försummelseavgiften och de kostnader som hänförs till den.

Pensionsanstalten kan avstå från att göra en ansökan enligt 2 mom., om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och det uppskattade avgiftsbeloppet är högst 215,98 euro, eller om den som är skyldig att ordna pensionskydd har visat genom sitt förfarande att den inte har haft för avsikt att försumma sin försäkringsskyldighet. Statskontoret avstår helt eller delvis från att påföra försummelseavgift, om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och om det vore oskäligt att påföra avgiften med hänsyn till de omständigheter som nämns i 1 mom.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

eller av någon annan särskild orsak.

Vad som i denna lag föreskrivs om delgivning av beslut i 95 § 3 mom., avdrag av utestående arbetspensionsförsäkringsavgifter från pension i 102 § 1 mom., företagarens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna i 118 § 1 mom., utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgifter och avbrytande av uttag i 120 §, dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift i 123 §, sökande av ändring i 124 §, tiden för sökande av ändring i 126 §, grundbesvär över debitering i 127 §, inlämnande av besvärsskrift i 128 §, rättelse av beslut i samband med att ändring söks i 129 §, överföring av besvär till besvärsinstans i 130 §, besvär som inkommit efter besvärstidens utgång i 131 §, verkställighet av beslut i 132 § 2 mom. och undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i 136 § tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift.

Pensionsanstalten ska debitera en av Statskontoret påfordrad försummelseavgift utan dröjsmål efter att avgiftsbeslutet vunnit laga kraft. Pensionsanstalten ska ta ut försummelseavgiften inom de fem kalenderår som omedelbart följer på det år då avgiften påfördes, annars förverkas rätten till avgiften.

143 §

Den allmänna tillsynen över ordnandet av försäkring samt tvångsförsäkring

När Pensionskyddscentralen har tagit en i 2 mom. avsedd försäkring i en pensionsanstalt, har denna pensionsanstalt rätt att av företagaren för tiden för försummelsen ta ut en arbetspensionsförsäkringsavgift förhöjd till högst det dubbla beloppet. Förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift fastställs med hänsyn till hur länge försummelsen pågått, om försummelsen varit upprepad och andra med dem jämförliga faktorer med anknytning till bedömningen av försummelsens klandervärdhet. Pensionsanstalten skall på begäran ge företagaren ett överklagbart beslut om

143 §

Den allmänna tillsynen över ordnandet av försäkring samt tvångsförsäkring

När Pensionskyddscentralen har tagit en i 2 mom. avsedd försäkring i en pensionsanstalt, är företagaren skyldig att betala försummelseavgift i enlighet med vad som föreskrivs i 122 §.

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

den förhöjda
arbetspensionsförsäkringsavgiften.

151 §

*Pensionsskyddscentralens och
pensionsanstalternas rätt att få uppgifter för
utövande av tillsyn*

Utän hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Pensionsskyddscentralen rätt att av en företagare, av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av skattemyndigheterna och andra myndigheter samt av andra organ på vilka offentlighetslagen tillämpas få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörande av den tillsynsskyldighet som föreskrivs i 143 § 1 mom. i denna lag och i 2 § 2 mom. 1 punkten i lagen om Pensionsskyddscentralen.

Pensionsskyddscentralen har, förutom för fullgörande av sin tillsynsskyldighet, dessutom rätt att av skattemyndigheterna i form av massinformation få följande uppgifter:

1) näringsammanslutningars namn- och kontaktuppgifter samt nödvändiga uppgifter om näringsverksamheten, inkomsten av den samt om betalda löner,

2) i fråga om näringsammanslutningars delägare, namn och kontaktuppgifter, personbeteckningar samt nödvändiga uppgifter om arbete och ställning i företaget, förvärvs- och kapitalinkomstandel, penninglön, naturaförmåner och privata uttag och andel i sammanslutningens inkomst och tillgångar liksom även nödvändiga uppgifter om penninglön och naturaförmåner från någon annan än näringsammanslutningen,

3) företagets och yrkesutövarnas namn och kontaktuppgifter, personbeteckningar samt nödvändiga uppgifter om förvärvs- och kapitalinkomstandel, makes andel av förvärvs- och kapitalinkomsten, penninglön, naturaförmåner och omsättning.

Pensionsskyddscentralen har rätt att få de i 2 mom. avsedda uppgifterna även om centralen inte i sin begäran om uppgifter har preciserat de företag eller företagare som i

Föreslagen lydelse

151 §

*Pensionsskyddscentralens och
pensionsanstalternas rätt att få uppgifter för
utövande av tillsyn*

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Pensionsskyddscentralen rätt att av en företagare, av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av Skatteförvaltningen eller andra myndigheter och av andra aktörer på vilka offentlighetslagen tillämpas få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den tillsynsskyldighet som föreskrivs i 143 § 1 mom. i denna lag och i 2 § 2 mom. 1 punkten i lagen om Pensionsskyddscentralen.

För fullgörande av tillsynsskyldigheten har Pensionsskyddscentralen dessutom rätt att av Skatteförvaltningen i form av massinformation få följande uppgifter:

1) näringsammanslutningars namn- och kontaktuppgifter samt nödvändiga uppgifter om näringsverksamheten, inkomsten av den samt om betalda löner,

2) i fråga om näringsammanslutningars delägare, namn och kontaktuppgifter, personbeteckningar samt nödvändiga uppgifter om arbete och ställning i företaget, förvärvs- och kapitalinkomstandel, penninglön, naturaförmåner och privata uttag och andel i sammanslutningens inkomst och tillgångar samt nödvändiga uppgifter om penninglön och naturaförmåner från någon annan än näringsammanslutningen,

3) rörelseidkares och yrkesutövaras namn och kontaktuppgifter, personbeteckningar samt nödvändiga uppgifter om förvärvs- och kapitalinkomstandel, makes andel av förvärvs- och kapitalinkomsten, penninglön, naturaförmåner och omsättning.

Pensionsskyddscentralen har rätt att få de i 2 mom. avsedda uppgifterna, även om Pensionsskyddscentralen inte i sin begäran om uppgifter har preciserat de företag eller företagare som i form av massinformation blir föremål för tillsynsförfarande och även

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

form av massinformation blir föremål för tillsynsförfarande och även om tillsynsförfarandet ännu inte är anhängigt *eller beskattningen ännu inte har fastställts*. För verkställigheten av ett tillsynsuppdrag har Pensionskyddscentralen rätt att samköra och behandla i 1 och 2 mom. avsedda personuppgifter. Samkörda uppgifter får förvaras fem år men längst tills tillsynsförfarandet avslutats. Samkörda uppgifter får inte vidareutlämnas.

Utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har en pensionsanstalt rätt att av skattemyndigheterna få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörande av den tillsynsskyldighet som avses i 144 §.

Uppgifter som avses i denna paragraf får sökas med hjälp av teknisk anslutning utan samtycke av den vars intressen tystnadsplikten är avsedd att skydda.

Föreslagen lydelse

om tillsynsförfarandet ännu inte är anhängigt. För verkställigheten av ett tillsynsuppdrag har Pensionskyddscentralen rätt att samköra och behandla i 1 och 2 mom. avsedda personuppgifter. Samkörda uppgifter får bevaras i fem år, dock högst till dess att tillsynsförfarandet har avslutats. Samkörda uppgifter får *inte lämnas vidare annat än för sådana ändamål som avses i denna lag*.

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har en pensionsanstalt rätt att av *Skatteförvaltningen* få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den tillsynsskyldighet som anges i 144 §.

Uppgifter som avses i denna paragraf får inhämtas genom teknisk anslutning eller på något annat elektroniskt sätt utan samtycke av den vars intressen tystnadsplikten är avsedd att skydda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Bestämmelserna om försummelseavgift tillämpas på försummelser som skett den 1 januari 2020 och därefter. För den tid som föregår detta tillämpas på försummelse att ordna pensionskydd och på förhöjning på grund av försummelse lagen om pension för företagare i den lydelse den hade den 31 december 2018.

Bestämmelserna i 102 § 1 mom. i denna lag tillämpas dock även på en förhöjning som påförts på grund av försummelse som skett före den 1 januari 2020.

3.

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 9 a § 2 mom. 2 punkten, 12 §, 23 § 3 mom., 24 och 28 §, 97 § 1 mom. och 143 §,
av dem 9 a § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 75/2016, 12 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 990/2008, 23 § 3 mom. sådant det lyder i lag 990/2008, 28 § sådan den lyder i lag 890/2014 och 97 § 1 mom. sådant det lyder i lag 876/2015, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 a §

9 a §

Bestämmelser som gäller stipendiater

Bestämmelser som gäller stipendiater

För stipendiater och stipendiefinansierat arbete gäller dock inte det som föreskrivs i denna lags

För stipendiater och stipendiefinansierat arbete gäller dock inte det som föreskrivs i denna lags

2) 24 § om höjning på grund av försummelse och 26 § 2—4 mom. om lantbruksföretagarens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna, och

2) 24 § om *försummelseavgift* och 26 § 2—4 mom. om lantbruksföretagarens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna, och

12 §

12 §

Pensionsanstaltens skyldighet att utöva tillsyn samt tvångsförsäkring för lantbruksföretagare

Pensionsanstaltens skyldighet att utöva tillsyn samt tvångsförsäkring för lantbruksföretagare

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt övervakar att lantbruksföretagarna fullgör sin skyldighet att ordna med försäkring enligt denna lag och att en lantbruksföretagare som har försäkrats enligt denna lag fullgör sina anmälningsskyldigheter enligt denna lag. En lantbruksföretagare är skyldig att lämna

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt övervakar att lantbruksföretagarna fullgör sin skyldighet att ordna med försäkring enligt denna lag och att en lantbruksföretagare som har försäkrats enligt denna lag fullgör sina anmälningsskyldigheter enligt denna lag. En lantbruksföretagare är skyldig att lämna

Gällande lydelse

pensionsanstalten uppgifter enligt 141 §.
Har en lantbruksföretagare försummat att teckna försäkring enligt denna lag, skall pensionsanstalten uppmana företagaren att rätta till försummelsen. Rättar lantbruksföretagaren inte till försummelsen inom en tid som pensionsanstalten föreskriver, försäkrar pensionsanstalten företagaren i enlighet med denna lag (*tvångsförsäkring*).

När lantbruksföretagaren tvångsförsäkras tillämpas i fråga om försäkringens början och rätten till pension för den retroaktiva tiden vad som föreskrivs i 10 § 2 mom. I samband med tvångsförsäkrandet fastställer pensionsanstalten en arbetsinkomst för lantbruksföretagaren på grundval av inhämtad utredning eller, om sådan saknas, enligt uppskattning och tar ut arbetspensionsförsäkringsavgiften. Pensionsanstalten fastställer arbetsinkomst från det att lantbruksföretagarverksamheten började, dock inte för tiden före tvångsförsäkrandet.

När pensionsanstalten försäkrar en lantbruksföretagare på grundval av 2 mom. har pensionsanstalten rätt att av lantbruksföretagaren för tiden för försummelsen ta ut en arbetspensionsförsäkringsavgift förhöjd på det sätt som föreskrivs i 24 §.

23 §

Grupplivförsäkringsavgift

På de försäkringsavgifter som avses i denna paragraf tillämpas också vad som i 24—30 § föreskrivs om arbetspensionsförsäkringsavgifter enligt 22 §. *På försäkringsavgiften för grupplivförsäkringen för stipendiater tillämpas dock inte 24 §.*

24 §

Förhöjning på grund av försummelse

Föreslagen lydelse

pensionsanstalten uppgifter enligt 141 §.
Om en lantbruksföretagare har försummat att teckna försäkring enligt denna lag, ska pensionsanstalten uppmana företagaren att rätta till försummelsen. Rättar lantbruksföretagaren inte till försummelsen inom en tid som pensionsanstalten *bestämmer*, försäkrar pensionsanstalten företagaren i enlighet med denna lag (*tvångsförsäkring*).

När lantbruksföretagaren tvångsförsäkras tillämpas i fråga om försäkringens början och rätten till pension för den retroaktiva tiden vad som föreskrivs i 10 § 2 mom. I samband med tvångsförsäkrandet fastställer pensionsanstalten en arbetsinkomst för lantbruksföretagaren på grundval av inhämtad utredning eller, om sådan saknas, enligt uppskattning och tar ut arbetspensionsförsäkringsavgiften. Pensionsanstalten fastställer arbetsinkomst från det att lantbruksföretagarverksamheten började, dock inte för tiden före tvångsförsäkrandet.

När pensionsanstalten försäkrar en lantbruksföretagare på grundval av 2 mom. *är lantbruksföretagaren skyldig att betala försummelseavgift* enligt 24 §.

23 §

Grupplivförsäkringsavgift

På försäkringsavgifter enligt denna paragraf tillämpas också vad som i 25—30 § föreskrivs om arbetspensionsförsäkringsavgifter enligt 22 §.

24 §

Försummelseavgift

Gällande lydelse

Pensionsanstalten kan påföra lantbruksföretagaren en högst till det dubbla beloppet förhöjd skälig arbetspensionsförsäkringsavgift, om lantbruksföretagaren inte tecknar försäkring inom sex månader från det att försäkringsskyldigheten började.

När förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift för den tid för vilken försummelse skett fastställs beaktas hur länge försummelsen pågått, om försummelsen varit upprepad och andra med dem jämförliga faktorer med anknytning till bedömningen av försummelsens klandervärdhet. Pensionsanstalten skall på lantbruksföretagarens begäran ge honom eller henne ett överklagbart beslut om den förhöjda arbetspensionsförsäkringsavgiften.

Föreslagen lydelse

En lantbruksföretagare som inte tecknar arbetspensionsförsäkring inom sex månader från det att försäkringsskyldigheten inträdde är skyldig att betala en försummelseavgift som är högst lika stor som arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummetiden. När försummelseavgiften fastställs ska hänsyn tas till försummetidens längd, om försummelsen varit upprepad, om försummelsen varit uppsåtlig,

arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummetiden och arbetsinkomsterna för försummetiden.

Om pensionsanstalten anser att en lantbruksföretagare har försummat att ordna pensionskydd enligt denna lag, ska pensionsanstalten göra en ansökan om påförande av försummelseavgift hos Statskontoret. Statskontoret avgör genom sitt beslut huruvida lantbruksföretagaren har försummat sin skyldighet att ordna pensionskydd enligt denna lag och påför en försummelseavgift som ska betalas till den pensionsanstalt som ansökt om påförande av försummelseavgift. Pensionsanstalten svarar för att ta ut försummelseavgiften. Finansinspektionen meddelar pensionsanstalten närmare föreskrifter om hur pensionsanstalten ska behandla den inbetalda försummelseavgiften och de kostnader som hänför sig till den.

Pensionsanstalten kan avstå från att göra en ansökan enligt 2 mom., om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och det uppskattade avgiftsbeloppet är högst 215,98 euro, eller om den som är skyldig att ordna pensionskydd har visat genom sitt förfarande att den inte har haft för avsikt att försumma sin försäkringsskyldighet. Statskontoret avstår helt eller delvis från att påföra försummelseavgift, om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och om det vore oskäligt att påföra avgiften med hänsyn till de omständigheter som nämns i 1 mom. eller av någon annan särskild orsak.

Vad som i denna lag föreskrivs om delgivning av beslut i 90 § 3 mom., dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift i 25 §, lantbruksföretagarens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna i 26 § 1 mom., avbrott i uttag av arbetspensionsförsäkringsavgift i

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §, utsökning av en arbetspensionsförsäkringsavgift i 28 §, sökande av ändring i 103 §, tiden för sökande av ändring i 105 §, grundbesvär över debitering i 106 §, inlämnande av besvärsskrift i 107 §, rättelse av beslut i samband med att ändring söks i 108 §, interimistiskt beslut i 109 §, besvär som inkommit efter besvärstidens utgång i 110 §, verkställighet av beslut i 111 § 2 mom. och undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i 113 § tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift.

Pensionsanstalten ska debitera en av Statskontoret påförd försummelseavgift utan dröjsmål efter att avgiftsbeslutet vunnit laga kraft. Pensionsanstalten ska ta ut försummelseavgiften inom de fem kalenderår som omedelbart följer efter det år under vilket avgiften påfördes, annars förverkas rätten till avgiften.

28 §

Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgift

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt och en förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift enligt 12 § 4 mom. och 24 § är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

28 §

Utsökning av arbetspensionsförsäkringsavgift

En arbetspensionsförsäkringsavgift som med stöd av denna lag påförts av en pensionsanstalt är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

97 §

Avdrag av utestående försäkringsavgifter från pension

Pensionstagarens utestående arbetspensionsförsäkringsavgifter enligt denna lag, förhöjd arbetspensionsförsäkringsavgift

97 §

Avdrag av utestående försäkringsavgifter och försummelseavgift från pension

Pensionstagarens utestående arbetspensionsförsäkringsavgifter enligt denna lag, försummelseavgift enligt 12 § 4 mom.

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

enligt 12 § 4 mom. och 24 § samt försäkringspremie för en obligatorisk försäkring enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar inklusive förhöjningar och dröjsmålsränta kan dras av från den pension som pensionstagaren har tjänat in av i denna lag avsedd lantbruksföretagarverksamhet samt från pension för återstående tid enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

och 24 § samt försäkringspremie för en obligatorisk försäkring enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar *och försumelseavgift enligt den lagen inklusive* dröjsmålsränta kan dras av från den pension som pensionstagaren har tjänat in av i denna lag avsedd lantbruksföretagarverksamhet samt från pension för återstående tid enligt denna lag. *Från pensionen kan emellertid inte dras av sådana obetalda försäkringspremier enligt denna lag eller lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar som tas ut hos pensionsstagaren med stöd av 26 § 2 mom. i denna lag.*

143 §

Pensionsanstaltens och Pensionsskyddscentralens rätt att få uppgifter för verkställigheten av uppgifter enligt denna lag

Utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och Pensionsskyddscentralen rätt att av

1) skattemyndigheterna och den registermyndighet som avses i lagen om landsbygdsnäringsregistret (1515/1994) få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av uppdrag enligt denna lag, och

2) den myndighet som avses i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994) få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av de uppdrag enligt denna lag *som gäller fiske*.

Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalten har rätt att få de uppgifter som avses i 1 mom. avgiftsfritt, om de är avsedda för avgörandet av ett anhängigt ärende. I annat fall skall den som begärt uppgifterna på yrkande av skattemyndigheterna betala skäligena kostnader för utlämnandet av uppgifterna.

Utan hinder av sekretessbestämmelserna

143 §

Pensionsanstaltens och Pensionsskyddscentralens rätt att få uppgifter för verkställigheten av uppgifter enligt denna lag

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och Pensionsskyddscentralen rätt att av

1) *Skatteförvaltningen* och den registermyndighet som avses i lagen om *landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008)* få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av uppdrag enligt denna lag, och

2) den myndighet som avses i lagen om det *nationella genomförandet* av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik (1048/2016) och i lagen om fiske (379/2015) få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av uppdrag enligt denna lag.

Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalten har rätt att få de uppgifter som avses i 1 mom. avgiftsfritt, om de är avsedda för avgörandet av ett *ärende som är under behandling*. I annat fall ska den som begärt uppgifterna på yrkande av *Skatteförvaltningen* betala skäligena kostnader för utlämnandet av uppgifterna.

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt rätt att av renbeteslagen och renbeteslagsföreningen få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av uppdrag enligt denna lag. Dessa uppgifter skall varje år efter renskötselårets utgång lämnas pensionsanstalten på det sätt som pensionsanstalten närmare bestämmer. Pensionskyddscentralen och pensionsanstalten har rätt att vid behov även vid andra tidpunkter få dessa uppgifter av renbeteslagen och renbeteslagsföreningen.

Föreslagen lydelse

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt rätt att av renbeteslagen och renbeteslagsföreningen få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av uppdrag enligt denna lag. Dessa uppgifter ska varje år efter renskötselårets utgång lämnas pensionsanstalten på det sätt som pensionsanstalten närmare bestämmer. Pensionskyddscentralen och pensionsanstalten har rätt att vid behov även vid andra tidpunkter få dessa uppgifter av renbeteslagen och renbeteslagsföreningen.

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt rätt att av dem som avses i 1 och 3 mom. få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av tillsynsuppdraget i form av massinformation, även om pensionsanstalten inte i sin begäran om uppgifter har preciserat de företag och lantbruksföretagare som blir föremål för tillsynsförfarande och även om tillsynsförfarandet ännu inte är anhängigt och även om beskattningen ännu inte har fastställts. För verkställandet av ett tillsynsuppdrag har pensionsanstalten rätt att samköra och behandla i 1 och 3 mom. avsedda uppgifter. Samkörda uppgifter får bevaras i fem år, dock högst till dess att tillsynsförfarandet har avslutats. Samkörda uppgifter får inte vidareutlämnas.

Uppgifter som avses i denna paragraf får inhämtas genom teknisk anslutning eller på något annat elektroniskt sätt utan samtycke av den vars intressen tystnadsplikten är avsedd att skydda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Bestämmelserna om försummelseavgift tillämpas på försummelser som skett den 1 januari 2020 och därefter. För den tid som föregår detta tillämpas på försummelse att ordna pensionskydd och på förhöjning på grund av försummelse lagen om pension för lantbruksföretagare i den lydelse den

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

hade den 31 december 2018.

Bestämmelserna i 97 § 1 mom. i denna lag tillämpas dock även på en förhöjning som påförts på grund av försummelse som skett före den 1 januari 2020.

4.

Lag

om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 13, 79, 138 och 139 §, 147 § 1 mom. samt 151 och 224 a §,
av dem 13 § sådan den lyder i lag 78/2016, 139 § sådan den lyder i lagarna 296/2015 och /2018, 147 § 1 mom. sådant det lyder i lag 885/2014 och 224 a § sådan den lyder i lag 296/2015, samt
fogas till lagen en ny 142 a § som följer:

Gällande lydelse

13 §

*Begynnelse*tidpunkten för ålderspension

Ålderspensionen börjar från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension och slutat i det arbete på basis av vilket han eller hon ansöker om ålderspension. Ålderspension kan beviljas retroaktivt, dock inte utan giltigt skäl för längre tid än för de tre månaderna före månaden för ansökan om pension.

Om arbetstagaren fortsätter arbeta efter att ha uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten, beviljas ålderspension från ingången av den kalendermånad som följer på ansökan om pension.

Pension som tjänats in på arbetsinkomst på grundval av ett anställningsförhållande som börjat under tiden för ålderspension beviljas på ansökan tidigast från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

Föreslagen lydelse

13 §

*Begynnelse*tidpunkten för ålderspension

Ålderspensionen börjar vid ingången av kalendermånaden efter den *månad då* arbetstagaren har uppnått den ålder som berättigar till ålderspension och slutat i det arbete på basis av vilket han eller hon ansöker om ålderspension. Ålderspension kan beviljas retroaktivt, dock inte utan giltigt skäl för längre tid än för de tre månaderna före månaden för ansökan om pension.

Om arbetstagaren fortsätter att arbeta efter att ha uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten, beviljas ålderspension från ingången av kalendermånaden *efter den då pensionen har sökts*.

Pension som tjänats in av arbetsinkomst på grundval av ett anställningsförhållande som börjat under tiden för ålderspension beviljas på ansökan tidigast från ingången av kalendermånaden efter den *då* arbetstagaren uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

Om arbetstagaren har börjat arbeta före tiden för ålderspension och arbetet har fortsatt vid sidan av den ålderspensionen, beviljas pension som tjänats in av inkomster av detta arbete på ansökan från ingången av

Gällande lydelse

Om arbetstagaren har fått partiell förtida ålderspension, börjar ålderspensionen från ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppfyllt de villkor som föreskrivs i 8 § och avslutat sitt huvudsakliga arbete som är försäkrat i enlighet med arbetspensionslagarna.

79 §

Hur arbetsinkomst hänförs till kalenderår

Den pensionsgrundande arbetsinkomsten betraktas som inkomst för det kalenderår under vilket den betalats (*betalningsprincipen*). Om en snedvridning sker i pensionsbeloppet till följd av att arbetsinkomsten betraktas som inkomst för det år under vilket den betalats, kan arbetsinkomsten betraktas som inkomst för det kalenderår under vilket den tjänades in. Närmare bestämmelser om tillämpningen av betalningsprincipen utfärdas genom förordning av statsrådet.

138 §

Arbetsgivarens skyldighet att ordna pensionsskydd för arbetstagarna

Arbetsgivaren skall ordna pensionsskydd i pensionskassan för sådana arbetstagare som avses i 4 § senast den 10 dagen i den andra kalendermånaden efter arbetsmånaden.

139 §

Föreslagen lydelse

kalendermånaden efter den då pensionen har sökts, under förutsättning att arbetet har upphört.

Om arbetstagaren har fått partiell förtida ålderspension, börjar ålderspensionen vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppfyllt vad som föreskrivs i 8 § och slutat med sitt huvudsakliga arbete som är försäkrat i enlighet med arbetspensionslagarna.

79 §

Betalningsprincipen och hänförande av arbetsinkomst

Den pensionsgrundande arbetsinkomsten betraktas som inkomst för *den kalendermånad* den betalats (*betalningsprincipen*). Om en snedvridning sker i pensionsbeloppet till följd av att arbetsinkomsten betraktas som inkomst för det år under vilket den betalats, kan arbetsinkomsten betraktas som inkomst för *den kalendermånad* den tjänades in. Närmare bestämmelser om tillämpning av betalningsprincipen utfärdas genom förordning av statsrådet.

138 §

Arbetsgivarens skyldighet att ordna pensionsskydd för arbetstagarna

Arbetsgivare ska ordna pensionsskydd i pensionskassan för en arbetstagare som avses i 4 §, *om arbetsgivaren har betalat arbetsinkomst enligt 78 § till arbetstagaren. Arbetsgivaren ska ordna pensionsskydd senast när arbetsinkomsten har betalats och innan arbetsinkomsten enligt 12 § i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) ska anmälas till inkomstregistret.*

139 §

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

Anmälningar som krävs för ordnandet och skötseln av pensionskydd

För ordnandet och skötseln av pensionskydd ska arbetsgivaren anmäla sina identifieringsuppgifter till pensionskassan och göra en månadsanmälan till pensionskassan separat för var och en av de arbetstagare som varit anställda hos arbetsgivaren under kalendermånaden. Månadsanmälan till pensionskassan ska göras senast den 10 dagen i den andra kalendermånaden efter arbetsmånaden och i anmälan ska i enlighet med pensionskassans anmälningsförfarande uppges

- 1) arbetstagarens namn och personbeteckning,
- 2) arbetstagarens arbetsinkomst under kalendermånaden,
- 3) arbetstagarens antal dagar i kalendermånaden enligt 224 a § som ska beaktas vid beräkningen av tjänstgöringstiden, och
- 4) arbetstagarens tjänsteställning i Trafiksäkerhetsverkets sjömansregister vid utgången av kalendermånaden.

147 §

Föreslagen lydelse

Anmälningar som krävs för ordnandet och skötseln av pensionskydd

För ordnandet och skötseln av pensionskydd ska arbetsgivaren till pensionskassan anmäla sina identifieringsuppgifter och sitt pensionsordningsnummer samt namn, löneuppgifter och personbeteckningar, eller andra identifieringsuppgifter för personer som saknar personbeteckning, för sina anställda i ett anställningsförhållande enligt denna lag. Uppgifterna ska anmälas inom den tid som anges i 12 § i lagen om inkomstdatasystemet.

142 a §

Fastställande av pensionsförsäkringsavgiften på basis av uppskattning

Om en arbetsgivare försummar sin skyldighet att anmäla löneuppgifter enligt 139 § i denna lag, kan pensionskassan göra en uppskattning av den lön som ska tas som grund för arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och fastställa arbetspensionsförsäkringsavgiften utifrån den uppskattade lönen. Lönen uppskattas enligt beräkningsgrunderna i 202 §.

147 §

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Utsökning av pensionsförsäkringsavgifter

Utsökning av pensionsförsäkringsavgifter

En pensionsförsäkringsavgift som påförts med stöd av denna lag *och en förhöjd pensionsförsäkringsavgift enligt 151 §* är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

En pensionsförsäkringsavgift som påförts med stöd av denna lag är inklusive dröjsmålsränta direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivning av sådana fordringar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Bestämmelser om indrivning av fordringar finns dessutom i lagen om indrivning av fordringar (513/1999).

151 §

151 §

Förhöjning på grund av försummelse

Försummelseavgift

Pensionskassan kan enligt uppskattning påföra en arbetsgivare, eller den som gett pensionskassan en förbindelse enligt 4 § 2 mom. 4 punkten om betalning av pensionsförsäkringsavgiften, en högst till det dubbla beloppet förhöjd skälig pensionsförsäkringsavgift, om arbetsgivaren eller den som gett nämnda förbindelse försummar

- 1) att lämna de uppgifter som avses i 139 § inom den tid som anges i lagrummet, eller
- 2) att lämna den redovisning som avses i 142 § 2 mom. inom den tid som anges i lagrummet.

Den förhöjda pensionsförsäkringsavgiften för den tid under vilken ovan nämnda skyldigheter försummas fastställs med hänsyn till hur länge försummelsen pågått, om försummelsen varit upprepad och andra med dem jämförliga omständigheter med anknytning till bedömningen av försummelsens klandervärdhet. Pensionskassan skall på begäran meddela arbetsgivaren eller den som gett den nämnda förbindelsen ett överklagbart beslut om den förhöjda pensionsförsäkringsavgiften.

En arbetsgivare som inte har ordnat pensionskydd senast den åttonde dagen i kalendermånaden efter lönebetalningsmånaden är skyldig att betala en försummelseavgift som är högst lika stor som pensionsförsäkringsavgiften för försummelsetiden. När försummelseavgiften fastställs ska hänsyn tas till försummelsetidens längd, om försummelsen varit upprepad, om försummelsen varit uppsåtlig, arbetspensionsförsäkringsavgiften för försummelsetiden och arbetsinkomsterna för försummelsetiden.

Om pensionskassan anser att en arbetsgivare har försummat att ordna pensionskydd enligt denna lag, ska pensionsanstalten göra ansökan om påförande av försummelseavgift hos Statskontoret. Statskontoret avgör genom sitt beslut huruvida arbetsgivaren har försummat sin skyldighet att ordna pensionskydd enligt denna lag och påför en försummelseavgift som betalas till den pensionskassa som ansökt om påförande av försummelseavgift. Pensionskassan svarar för att ta ut försummelseavgiften. Finansinspektionen meddelar pensionsanstalten närmare föreskrifter om hur pensionskassan ska behandla den inbetalda försummelseavgiften och de kostnader som

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

hänför sig till den.

Pensionskassan kan avstå från att göra en ansökan enligt 2 mom., om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och det uppskattade avgiftsbeloppet är högst 215,98 euro eller den som är skyldig att ordna pensionskydd har visat genom sitt förfarande att den inte har haft för avsikt att försumma sin försäkringsskyldighet, eller om försummelseavgift inte kan påföras av en orsak som anges i 4 mom. Statskontoret avstår helt eller delvis från att påföra försummelseavgift, om försummelsen inte kan anses vara uppsåtlig och om det vore oskäligt att påföra avgiften med hänsyn till de omständigheter som nämns i 1 mom. eller av någon annan särskild orsak.

Försummelseavgift kan inte påföras den som är misstänkt för samma gärning i en förundersökning eller åtalsprövning eller i ett brottmål som behandlas vid en domstol. Försummelseavgift kan inte heller påföras den som åtalats för samma gärning, om åtalet har avgjorts i domstol genom ett beslut som vunnit laga kraft.

Vad som i denna lag föreskrivs om delgivning av beslut i 107 § 4 mom., sökande av ändring i 125 §, tid för sökande av ändring i 127 §, grundbesvär över debitering i 128 §, inlämnande av besvärsskrift i 129 §, rättelse av beslut i samband med att ändring söks i 130 §, överföring av besvär till besvärinstans i 131 §, besvär som inkommit efter besvärstidens utgång i 132 §, verkställighet av beslut i 133 § 2 mom., undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i 137 §, dröjsmålsränta på pensionsförsäkringsavgift i 146 §, utsökning av pensionsförsäkringsavgifter i 147 § och konkursbons ansvar för pensionsförsäkringsavgifter i 147 a § tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift.

Pensionskassan ska debitera en av Statskontoret påfordrad försummelseavgift utan dröjsmål efter att beslutet om avgiften vunnit laga kraft. Pensionskassan ska ta ut försummelseavgiften inom de fem kalenderår som omedelbart följer efter det år under vilket avgiften påfördes, annars förverkas rätten till avgiften.

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

224 a §

Tid som ska beaktas vid beräkningen av tjänstgöringstid

Vid beräkningen av tjänstgöringstid enligt denna lag beaktas följande dagar:

- 1) dagar för vilka lön har betalats på grundval av arbete,
- 2) dagar för vilka lön för sjukdomstid har betalats,
- 3) semesterdagar,
- 4) dagar för vilka semesterersättning har betalats vid anställningsförhållandets slut,
- 5) dagar för vederlagsledighet eller andra motsvarande dagar för avlönad ledighet som ingår i avlösningsystemet,
- 6) dagar för vilka vid anställningsförhållandets slut har betalats ersättning för vederlag eller ersättning för annan liknande avlönad ledighet som ingår i avlösnings-systemet, och
- 7) oavlönad ledighet som i fråga om arbetstagare som beviljats deltidspension eller delinvalidpension ingår i avlösnings-systemet för ett anställningsförhållande på deltid.

Vid beräkningen av tjänstgöringstiden omvandlas de dagar som ska beaktas till månader på det sätt som föreskrivs i 224 §.

224 a §

Tid som ska beaktas vid beräkningen av tjänstgöringstid

Vid beräkningen av tjänstgöringstiden enligt denna lag beaktas av sådan lön enligt 78 § som betalats under en och samma kalendermånad en dag för varje del som överstiger 40 euro så att för varje kalendermånad beaktas dock högst 30 dagar.

De dagar som ska beaktas vid beräkningen av tjänstgöringstiden omvandlas till månader på det sätt som föreskrivs i 224 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Denna lag tillämpas på löner och vederlag som betalats den 1 januari 2019 eller därefter.

Bestämmelserna om försummelseavgift tillämpas på försummelser som skett den 1 januari 2020 och därefter. För den tid som föregår detta tillämpas på försummelse att ordna pensionskydd och på förhöjning på grund av försummelse lagen om sjömanspension i den lydelse den hade den 31 december 2018.

5.

Lag

om ändring av 33 § i lagen om införande av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om införande av lagen om sjömanspensioner (1291/2006) 33 §, sådan den lyder i lag 297/2015, som följer:

Gällande lydelse

33 §
Tjänstgöringstiden enligt lagen om sjömanspensioner bestäms för tiden före den 1 januari 1991 enligt 11 § i den gamla lagen i den lydelse paragrafen hade den 31 december 1990, samt i fråga om åren 1991—2006 enligt 14 § 6 mom. i den gamla lagen i den lydelse momentet hade vid den nya lagens ikraftträdande.

Föreslagen lydelse

33 §
Tjänstgöringstiden enligt lagen om sjömanspensioner bestäms för tiden före den 1 januari 1991 enligt 11 § i den gamla lagen i den lydelse paragrafen hade den 31 december 1990, i fråga om åren 1991—2006 enligt 14 § 6 mom. i den gamla lagen i den lydelse momentet hade vid den nya lagens ikraftträdande, *i fråga om åren 2007—2015 enligt 9 och 224 § i den nya lagen i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2015 samt i fråga om åren 2016—2018 enligt 224 och 224 a § i den nya lagen i den lydelse paragraferna hade den 31 december 2018.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

6.

Lag

om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) 16 § 1 mom., 58 § 1 mom., 81 § 1 mom. och 153 §, av dem 153 § sådan den lyder delvis ändrad i lag /2018, som följer:

Gällande lydelse

16 §

*Den partiella förtida ålderspensionens
belopp*

Grunden för den partiella förtida ålderspensionen är den pension som tjänats in i enlighet med arbetspensionslagarna fram till utgången av kalenderåret före det år då pensionen börjar. Pensionsandelen enligt denna lag är i enlighet med arbetstagarens ansökan 25 eller 50 procent av den pension enligt denna lag som utgör grunden för den partiella förtida ålderspensionen.

Föreslagen lydelse

16 §

*Den partiella förtida ålderspensionens
belopp*

Grunden för den partiella förtida ålderspensionen är den pension som tjänats in i enlighet med arbetspensionslagarna fram till utgången av kalenderåret före det år då pensionen börjar. *I den intjänade pensionen beaktas som arbetsinkomst sådana arbetsinkomster som betalats fram till utgången av kalenderåret före den partiella förtida ålderspensionen började.* Pensionsandelen enligt denna lag är i enlighet med arbetstagarens ansökan 25 eller 50 procent av den pension enligt denna lag som utgör grunden för den partiella förtida ålderspensionen.

58 §

*Ändring av arbetslivspension till
ålderspension*

Arbetslivspension ändras till ålderspension från ingången av månaden efter den under vilken pensionstagaren uppnår sin lägsta ålder för ålderspension.

58 §

*Ändring av arbetslivspension till
ålderspension*

Arbetslivspensionen ändras till ålderspension ingången av månaden efter den under vilken pensionstagaren uppnår sin lägsta ålder för ålderspension. *I arbetstagarens ålderspension beaktas på ansökan pension som tjänats in av arbetsinkomster som betalats efter att*

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

arbetslivspensionen började på basis av arbete som upphört innan arbetslivspensionen började.

81 §

81 §

Pensionstillväxt

Pensionstillväxt

Pensionen växer med 1,5 procent av de i 85 och 86 § avsedda pensionsgrundande arbetsinkomsterna för varje enskilt år (*årsinkomst*) som arbetstagaren har tjänat in från ingången av kalendermånaden efter den månad då 17 års ålder uppnåtts fram till den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

Pensionen växer med 1,5 procent av de i 85 och 86 § avsedda pensionsgrundande arbetsinkomsterna för varje enskilt år (*årsinkomst*) som *betalats till arbetstagaren* från ingången av kalendermånaden efter den månad *under vilken denne uppnått 17 års ålder* fram till den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten.

153 §

153 §

En offentlig arbetsgivares skyldighet att lämna uppgifter

En offentlig arbetsgivares skyldighet att lämna uppgifter

En offentlig arbetsgivare är skyldig att åtminstone en gång i kvartalet på det sätt som Keva bestämmer meddela Keva namn, personbeteckning, datum för inledande och avslutande av tjänste- och arbetsavtalsförhållanden och i 4 § 2 mom. avsedda avtal och förtroendeuppdrag, uppgifter om löner och arvoden samt uppgifter om tjänstgöringstider och avbrott i fråga om personer som omfattas av denna lag. Dessutom är en offentlig arbetsgivare skyldig att lämna Keva uppgifter om löner och arvoden för de ovannämnda anställningar som fortgår vid kalenderårets slut samt övriga uppgifter som gäller personernas pensionsrätt och medlemssamfundens betalningsskyldighet. *Om en offentlig arbetsgivare underlåter att meddela Keva de ovan avsedda uppgifterna eller meddelar dem senare än vad som förutsätts i de föreskrifter som utfärdats med stöd av 5 mom., kan det bestämmas att betalningsandelen enligt 19 § i lagen om Keva, 2 § i lagen om finansiering av statens pensionsskydd, 2 § i lagen om finansiering av evangelisk-lutherska kyrkans pensionskydd (68/2016) och 1 § i lagen om*

En offentlig arbetsgivare är skyldig att i *fråga om personer som omfattas av denna lag* meddela Keva namn, personbeteckning, *eller andra identifieringsuppgifter för personer som saknar personbeteckning*, datum för inledande och avslutande av tjänste- och arbetsavtalsförhållanden och i 4 § 2 mom. avsedda avtal och förtroendeuppdrag samt uppgifter om löner och arvoden. Dessutom är en offentlig arbetsgivare skyldig att lämna Keva *sina identifieringsuppgifter och sitt pensionsordningsnummer* samt övriga uppgifter som gäller personernas pensionsrätt och medlemssamfundens betalningsskyldighet.

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

Folkpensionsanstalten (731/2001) ska betalas förhöjd till ett skäligt belopp, dock till högst det dubbla beloppet.

Utöver det som bestäms i 1 mom. är en offentlig arbetsgivare skyldig att på begäran lämna Keva och en besvärsinstans som avses i denna lag alla de uppgifter om en arbetstagares arbete och förhållanden i arbetet samt övriga motsvarande uppgifter som kan erhållas av arbetsgivarna och som är nödvändiga för ordnandet av pensions-skyddet och för avgörandet av ett anhängigt pensionsärende eller som i övrigt är nödvändiga vid verkställigheten av uppgifter enligt denna lag.

När en arbetsgivare ombeds att lämna uppgifter som behövs för behandlingen av arbetstagarens pensions- eller rehabiliteringsärende, får till arbetsgivaren utan arbetstagarens samtycke lämnas endast de sekretessbelagda uppgifter om arbetstagaren som är nödvändiga för att specificera vilka uppgifter som behövs vid beslutsfattandet i de nämnda ärendena.

Keva har rätt att i en offentlig arbetsgivares handlingar granska riktigheten av de uppgifter som avses i 1 och 2 mom.

Keva för register över de uppgifter som den får med stöd av denna paragraf och 151 § och som påverkar rätten till pension för personer som omfattas av denna lag. *Keva har rätt att meddela föreskrifter för en offentlig arbetsgivare om när och i vilken form uppgifterna ska lämnas till Keva.*

Föreslagen lydelse

Utöver det som föreskrivs i 1 mom. är en offentlig arbetsgivare skyldig att på begäran lämna Keva och en besvärsinstans som avses i denna lag alla de uppgifter om en arbetstagares arbete och förhållanden i arbetet samt övriga motsvarande uppgifter som kan erhållas av arbetsgivarna och som är nödvändiga för ordnandet av pensions-skyddet och för avgörandet av ett anhängigt pensionsärende eller i övrigt är nödvändiga vid verkställigheten av uppgifter enligt denna lag.

När en arbetsgivare ombes att lämna uppgifter som behövs för behandlingen av arbetstagarens pensions- eller rehabiliteringsärende, får till arbetsgivaren utan arbetstagarens samtycke lämnas endast de sekretessbelagda uppgifter om arbetstagaren som är nödvändiga för att specificera vilka uppgifter som behövs vid beslutsfattandet i de nämnda ärendena.

Keva har rätt att i en offentlig arbetsgivares handlingar granska riktigheten av de uppgifter som avses i 1 och 2 mom.

Keva för register över de uppgifter som den får med stöd av denna paragraf och 151 § och som påverkar rätten till pension för personer som omfattas av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

7.

Lag

om ändring av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) 58 §, 183 § 3 mom., 184 § 2 mom. samt 260 § 1 och 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

58 §

Dagpenning på grundval av lön för sjukdomstid

Dagpenningen är under högst 28 dagar från och med skadedagen, med undantag för den dagen, lika stor som lönen för sjukdomstiden.

Dagpenningen bestäms enligt de arbetsinkomster som den skadade hade under 28 dagar före skadedagen eller, om anställningsförhållandet har pågått kortare tid, under anställningsförhållandet, om

- 1) den skadade inte har fått lön för sjukdomstiden,
- 2) bara en del av lönen har betalats som lön för sjukdomstiden, eller
- 3) lönen för sjukdomstiden har betalats för förkortad arbetstid på grund av permittering eller av någon annan motsvarande orsak.

Dagpenningen ska bestämmas särskilt för varje anställningsförhållande, om den skadade har två eller flera anställningsförhållanden på skadedagen. Om den skadade utför också sådant arbete som är försäkrat enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare eller annat arbete som företagare som är försäkrat enligt denna lag, utgör dagpenningen 1/360 av årsarbetsinkomsten på skadedagen enligt en försäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare eller enligt en frivillig försäkring för arbetstiden enligt denna lag. Dagpenningens belopp är

Föreslagen lydelse

58 §

Dagpenningen under de första 28 dagarna

Dagpenningen under högst 28 dagar från och med skadedagen, med undantag för den dagen, är lika stor som lönen för sjukdomstiden.

Om den skadade inte har fått lön för sjukdomstiden, om bara en del av lönen har betalats som lön för sjukdomstiden eller om lönen för sjukdomstiden har betalats för förkortad arbetstid på grund av permittering eller av någon annan motsvarande orsak, bestäms dagpenningen utifrån de arbetsinkomster som den skadade hade under den eller de hela lönebetalningsperioder som närmast föregick skadedagen och som sammanlagt kommer närmast 28 dagar i längd. Om anställningsförhållandet är kortare än så, tas den arbetsinkomst som den skadade hade under anställningsförhållandet som grund för dagpenningen.

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

det sammanlagda beloppet av de ovannämnda dagpenningarna.

183 §

Påförande av avgift som motsvarar försäkringspremien och av försummelseavgift

Bestämmelserna om försäkringspremie i 169 och 172—176 § ska tillämpas också på den avgift som anges i 181 och 182 §.

184 §

Självrisk för en arbetsgivare som försummat sin försäkringsskyldighet

Bestämmelserna om försäkringspremie i 172 och 174 § tillämpas också på avgiften enligt 1 mom.

260 §

Olycksfallsförsäkringscentralens och försäkringsbolagens rätt att få uppgifter för tillsynen

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information har Olycksfallsförsäkringscentralen och ett försäkringsbolag rätt att av arbetsgivaren, försäkrings- och pensionsanstalter som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet, myndigheterna och andra aktörer som offentlighetslagen tillämpas på få uppgifter som är nödvändiga för att uppfylla den tillsynsplikt som föreskrivs i denna lag. Dessutom har Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolagen rätt att i detta syfte av skattemyndigheterna som massinformation få namnet på de

Föreslagen lydelse

183 §

Påförande av avgift som motsvarar försäkringspremien och av försummelseavgift

Vad som i 169 och i 172—176 § föreskrivs om försäkringspremie tillämpas även på de avgifter som avses i 181 och 182 §. Vad som i 124 § 1 mom. föreskrivs om delgivning av beslut tillämpas även på Statskontorets beslut.

184 §

Självrisk för en arbetsgivare som försummat sin försäkringsskyldighet

Vad som i 172 och 174 § föreskrivs om försäkringspremie tillämpas även på den avgift som avses i 1 mom. Vad som i 124 § 1 mom. föreskrivs om delgivning av beslut tillämpas även på Olycksfallsförsäkringscentralens beslut om uttag av självrisk.

260 §

Olycksfallsförsäkringscentralens och försäkringsbolagens rätt att få uppgifter för tillsynen

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information har Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolagen rätt att av arbetsgivaren, försäkrings- och pensionsanstalter som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet, myndigheterna och andra aktörer som offentlighetslagen tillämpas på få uppgifter som är nödvändiga för att uppfylla den tillsynsplikt som föreskrivs i denna lag. Dessutom har Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolagen rätt att för nämnda ändamål av Skatteförvaltningen i form av massinformation få lönebetalares

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

arbetsgivare som betalat lön eller annat vederlag till arbetstagarna, företags- och organisationsnummer eller arbetsgivarnas personbeteckningar, kontaktinformation, årsdeklarationer eller uppgifter som motsvarar årsdeklarationerna, branscher och uppgifter om de vederlag som arbetsgivarna har betalat för arbete och de arbetsgivarprestationer som anknyter till dem.

Olycksfallsförsäkringscentralen och ett försäkringsbolag har rätt att få de uppgifter som avses i 1 mom. även om de i sin begäran om uppgifter inte har specificerat vilka arbetsgivare som i form av massinformation blir föremål för ett tillsynsförfarande och även om ett tillsynsförfarande ännu inte har inletts. Dessutom har Olycksfallsförsäkringscentralen och ett försäkringsbolag rätt att få massinformationen även om beskattningen ännu inte är fastställd. För verkställigheten av ett tillsynsuppdrag har Olycksfallsförsäkringscentralen och ett försäkringsbolag rätt att samköra och behandla de personuppgifter som avses i 1 mom. Samkörda uppgifter får bevaras i fem år, dock högst till dess att tillsynsförfarandet har avslutats. Samkörda uppgifter får inte lämnas ut vidare.

Föreslagen lydelse

eller andra motsvarande prestationsbetalares och inkomsttagares identifierings- och kontaktuppgifter, uppgift om arbetspensions- och arbetslöshetsförsäkring, uppgift om bransch samt även uppgifter om löner eller motsvarande prestationer som betalats och om arbetsgivarprestationer som hänför sig till dem.

Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolagen har rätt att få de uppgifter som avses i 1 mom. även om de i sin begäran om uppgifter inte har specificerat vilka prestationsbetalare som i form av massinformation blir föremål för ett tillsynsförfarande och även om ett tillsynsförfarande ännu inte har inletts. För verkställigheten av ett tillsynsuppdrag har Olycksfallsförsäkringscentralen och ett försäkringsbolag rätt att samköra och behandla de personuppgifter som avses i 1 mom. Samkörda uppgifter får bevaras i fem år, dock högst till dess att tillsynsförfarandet har avslutats. Samkörda uppgifter får inte lämnas vidare annat än för sådana ändamål som avses i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019. Bestämmelserna i 58 § och 260 § 1 och 2 mom. träder dock i kraft den 1 januari 2020. Bestämmelserna i 58 § tillämpas på skadefall som inträffar efter lagens ikraftträdande.

8.

Lag

om ändring av lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015)
107 §, rubriken för 112 § och 112 § 1 och 3 mom. samt 113 §,
av dem 113 § sådan den lyder i lag 1651/2015, som följer:

Gällande lydelse

107 §

*Tvångsförsäkring för lantbruksföretagare
och höjning av försäkringspremien för
försäkring för arbetstiden*

Vad som i 12 § 3 och 4 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare föreskrivs om tvångsförsäkring för lantbruksföretagare och om uttagande av försäkringsavgiften som förhöjd för tiden för försummelsen tillämpas även på obligatorisk försäkring och försäkringspremier enligt denna lag. På förhöjningen av försäkringspremien tillämpas vad som föreskrivs i 24 § i lagen om pension för lantbruksföretagare.

På den förhöjning av försäkringsavgiften som avses i 1 mom. tillämpas vad som i detta kapitel föreskrivs om försäkringspremie.

Föreslagen lydelse

107 §

*Tvångsförsäkring för lantbruksföretagare
och försummelseavgift*

Vad som i 12 § 3 och 4 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare föreskrivs om tvångsförsäkring för lantbruksföretagare och *om försummelseavgift* tillämpas även på obligatorisk försäkring och försäkringspremier enligt denna lag. *Om försäkringsanstalten anser att lantbruksföretagaren inte har fullgjort sin försäkringsskyldighet enligt 5 §, iakttagelse bestämmelserna i 24 § 1—3 och 5 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare. Statskontoret ska behandla ett ärende som gäller försummelseavgift i anknytning till ordnande av försäkringsskydd enligt denna lag i samband med ett ärende som gäller försummelseavgift i anknytning till ordnande av pensionskydd enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.*

Vad som i lagen om pension för lantbruksföretagare föreskrivs om dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift i 25 §, lantbruksföretagarens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna i 26 § 1 mom., avbrott i uttag av arbetspensionsförsäkringsavgift i 27 §, utsökning av en arbetspensionsförsäkringsavgift i 28 § och verkställighet av beslut i 111 § 2 mom. tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift. Vad som i denna lag föreskrivs om

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

besvärinstanser i 135 §, rätt att söka ändring i 136 §, grundbesvär i 138 §, tid för att söka ändring och lämna in besvär i 139 §, självrättelse och överföring av besvär till en besvärinstans i 140 §, besvär som kommit in efter tiden för att söka ändring i 141 § och undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut i 144 § tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift. Vad som föreskrivs om meddelande av beslut i 124 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar tillämpas även på ärenden som gäller försummelseavgift.

112 §

112 §

Avdrag av obetalda försäkringspremier och försäkringsavgifter från ersättningen

*Avdrag av obetalda försäkringspremier och **försäkringsavgifter samt försummelseavgifter** från ersättningen*

Från den ersättning som baserar sig på obligatorisk försäkring enligt denna lag får avdras

Från den ersättning som baserar sig på obligatorisk försäkring enligt denna lag får avdras

1) ersättningstagarens obetalda i enlighet med denna lag obligatoriska försäkringspremier inklusive förhöjningar och dröjsmålsräntor,

1) ersättningstagarens obetalda obligatoriska försäkringspremier enligt denna lag samt försummelseavgifter *enligt 107 § inklusive dröjsmålsräntor,*

2) ersättningstagarens obetalda försäkringsavgifter för försäkringar enligt 10 och 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare inklusive förhöjningar och dröjsmålsräntor, och

2) ersättningstagarens obetalda försäkringsavgifter för försäkringar enligt 10 och 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare och *försummelseavgifter enligt den lagens 24 §* inklusive dröjsmålsräntor, och

3) försäkringstagarens obetalda grupplivförsäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare inklusive dröjsmålsräntor.

3) *ersättningstagarens* obetalda grupplivförsäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare inklusive dröjsmålsräntor.

Vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om avdrag av obetalda försäkringspremier eller försäkringsavgifter från ersättningen gäller dock inte vårdbidrag, klädtillägg, menersättning, begravningshjälp eller ersättning för kostnader som betalas med stöd av denna lag. Från ersättningen kan inte heller avdras sådana obetalda försäkringspremier enligt denna lag eller försäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare inklusive *förhöjningar och* dröjsmålsräntor som tas ut hos ersättningstagaren med stöd av det

Vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om avdrag av obetalda försäkringspremier eller försäkringsavgifter från ersättningen gäller dock inte vårdbidrag, klädtillägg, menersättning, begravningshjälp eller ersättning för kostnader som betalas med stöd av denna lag. Från ersättningen kan inte heller avdras sådana obetalda försäkringspremier enligt denna lag eller försäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare inklusive dröjsmålsräntor som tas ut hos ersättningstagaren med stöd av det ansvar för för-

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

ansvar för försäkringsavgifter som avses i 26 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

113 §

Avdrag av obetalda försäkringspremier från arbetspension

Pensionstagarens i 97 § i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedda utestående försäkringspremier för en obligatorisk försäkring enligt denna lag inklusive förhöjningar och dröjsmålsränta kan dras av från pensionstagarens pension enligt den paragrafen med iakttagande av vad som föreskrivs i den. Vad som föreskrivs ovan gäller dock inte försäkringspremier enligt denna lag som tas ut hos pensionstagaren med stöd av det ansvar för försäkringsavgifter som avses i 26 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare och inte heller försäkringspremier som baserar sig på frivilliga försäkringar enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

säkringsavgifter som avses i 26 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

113 §

Avdrag av obetalda försäkringspremier och försummelseavgifter från arbetspension

Pensionstagarens i 97 § i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedda utestående försäkringspremier för en obligatorisk försäkring enligt denna lag *och försummelseavgift enligt 107 § inklusive dröjsmålsränta* kan dras av från pensionstagarens pension enligt 97 § i lagen om pension för lantbruksföretagare med iakttagande av vad som föreskrivs i den paragrafen. Vad som föreskrivs ovan gäller dock inte de försäkringspremier enligt denna lag som tas ut hos pensionstagaren med stöd av det ansvar för försäkringsavgifter som avses i 26 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare *eller de försäkringspremier som baserar sig på frivilliga försäkringar enligt denna lag.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

På sådan försummelse av försäkringskyldighet skett före denna lags ikraftträdande och på förhöjning av försäkringspremie på grund av försummelsen tillämpas lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar i den lydelse den hade den 31 december 2018.

Bestämmelserna i 112 och 113 § i denna lag tillämpas dock på sådan förhöjning av försäkringspremie som påförts med stöd av lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar och med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) och på sådan förhöjning på grund av försummelse som påförts med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare i den lydelse den hade den 31 december 2018, när de ovan avsedda förhöjningarna har påförts för försummelse

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse
som skett före denna lags ikraftträdande.

9.

Lag

om ändring av 29 kap. 4 a och 12 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i strafflagen (39/1889) 29 kap. 4 a § 2 mom.,
sådant det lyder i lag 398/2006, och
ändras 29 kap. 4 a § 1 mom. 1 punkten och 12 §,
sådana de lyder, 4 a § 1 mom. 1 punkten i lag 1279/2016 och 12 § i lag 484/2015, som
följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

29 kap

29 kap.

Om brott mot den offentliga ekonomin

Om brott mot den offentliga ekonomin

4 a §

4 a §

Arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri

Arbetspensionsförsäkringsavgiftsbedrägeri

En arbetsgivare eller en företrädare för
denne som

En arbetsgivare eller en företrädare för
denne som

1) genom att försumma skyldigheten att
ordna pensionsskydd för arbetstagarna enligt
141 § i lagen om pension för arbetstagare
(395/2006) eller 138 § i lagen om
sjömanspensioner (1290/2006) eller genom
att försumma den anmälningsskyldighet som
avses i 144 § i lagen om pension för
arbetstagare eller i en förordning som
utfärdats med stöd av den paragrafen eller i
139 § i lagen om sjömanspensioner, eller

1) genom att försumma skyldigheten att
ordna pensionsskydd för arbetstagarna enligt
141 § i lagen om pension för arbetstagare
(395/2006) eller 138 § i lagen om
sjömanspensioner (1290/2006) eller genom
att försumma den anmälningsskyldighet som
avses i 144 § i lagen om pension för
arbetstagare eller i 139 § i lagen om
sjömanspensioner eller

När en i 1 mom. avsedd gärning bedömd
som en helhet är ringa, får eftergift ske i
fråga om anmälan, åtal eller straff, om en
förhöjning av försäkringsavgiften anses
vara en tillräcklig påföljd.

(2 mom. upphävs)

12 §

12 §

Försummelseavgift i förhållande till

Försummelseavgift i förhållande till

RP 87/2018 rd

Gällande lydelse

olycksfallsförsäkringspremiebedrägeri

I ett brottmål som avses i 4 c § får eftergift ske i fråga om anmälan, förundersökning, åtal eller straff, om en försummelseavgift enligt 182 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar anses vara en tillräcklig påföljd. När saken bedöms beaktas hur allvarlig gärningen eller försummelsen varit, om den upprepats, det förväntade straffet, beloppet av den avgift som motsvarar försäkringspremien och som hänför sig till gärningen eller försummelsen, försummelseavgiftens storlek samt eventuella andra påföljder av gärningen eller försummelsen för arbetsgivaren eller dennes företrädare.

I ett ärende som avses i 4 c § kan åtal inte väckas och dom inte meddelas, om samma person redan har påförts en försummelseavgift i samma ärende.

Föreslagen lydelse

arbetspensionsförsäkringsavgifts- och olycksfallsförsäkringspremiebedrägeri

I ett brottmål som avses i 4 a eller 4 c § får eftergift ske i fråga om anmälan, förundersökning, åtal eller straff, om en försummelseavgift enligt 163 § i lagen om pension för arbetstagare, 151 § i lagen om sjömanspensioner eller 182 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar eller en förseningsavgift enligt 22 § i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) anses vara en tillräcklig påföljd. När saken bedöms beaktas hur allvarlig gärningen eller försummelsen varit, om den upprepats, det förväntade straffet, beloppet av den avgift som motsvarar försäkringspremien och som hänför sig till gärningen eller försummelsen, försummelseavgiftens eller förseningsavgiftens storlek samt eventuella andra påföljder av gärningen eller försummelsen för arbetsgivaren eller dennes företrädare.

I ett ärende som avses i 4 a—4 c § kan åtal inte väckas och dom inte meddelas, om samma person redan har påförts en försummelseavgift enligt 163 § i lagen om pension för arbetstagare, 151 § i lagen om sjömanspensioner eller 182 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar i samma ärende.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Statsrådets förordning

om ändring av 1 § i statsrådets förordning om verkställighet av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med statsrådets beslut
ändras i statsrådets förordning om verkställighet av lagen om sjömanspensioner (1408/2006) 1 § som följer:

1 §

Tillämpningen av betalningsprincipen när arbetsinkomsten hänförs

När arbetsinkomsten hänförs tillämpas betalningsprincipen så att arbetsinkomsten anses ha betalats den dag sjömannen har kunnat lyfta den.

Denna förordning träder i kraft den _____ 20 .

Statsrådets förordning

om ändring av 1 § i statsrådets förordning om bestämmande av årsarbetsinkomsten enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

I enlighet med statsrådets beslut
ändras i statsrådets förordning om bestämmande av årsarbetsinkomsten enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (1466/2015) 1 § som följer:

1 §

Beräkning av årsarbetsinkomsten

När den årsarbetsinkomst som avses i 71 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar bestäms, beaktas i beräkningen arbetsinkomsterna utan semesterpenning under varje hel lönebetalningsperiod under det år som föregår skadedagen. Om anställningsförhållandet inte har varat ovannämnda tidsperiod på ett år, beaktas arbetsinkomsterna för tiden från och med den dag då anställningsförhållandet inleddes.

Denna förordning träder i kraft den _____ 20 .